

Latvijas Republikas Satversmes tiesas sēde
2013. gada 21. maijā

Sēdi vada Satversmes tiesas priekšsēdētājs Gunārs Kūtris.

G. Kūtris.

Labrīt! Lūdzu, sēdieties!

Sākam Satversmes tiesas tiesas sēdi.

Šodien tiks izskatīta lieta Nr. 2012-22-0103 *“Par Civilprocesa likuma 567. panta trešās daļas, ciktāl tā neparedz zvērināta tiesu izpildītāja amata atlīdzības segšanu no valsts budžeta gadījumos, kad piedzinējs ir atbrīvots no sprieduma izpildes izdevumu samaksas, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 107. pantam un Ministru kabineta 2011. gada 30. augusta noteikumu Nr. 670 “Noteikumi par izpildu darbību veikšanai nepieciešamo izdevumu apmēru un to maksāšanas kārtību” 8., 9., 10., 11. un 12. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 64. un 105. pantam”.*

Lieta tiks izskatīta šādā sastāvā:

tiesneši Kaspars Balodis, Aija Branta, Kristīne Krūma, Uldis Ķinis, Sanita Osipova, tiesas sēdes priekšsēdētājs Gunārs Kūtris, tiesas sēžu sekretāre Elīna Kursiņa.

Lietas dalībnieki:

Pieteikuma iesniedzēji — zvērināti tiesu izpildītāji. Vienu grupu zvērinātu tiesu izpildītāju pēc pilnvaras pārstāv zvērināta tiesu izpildītāja **Iveta Kruka**... jūsu pilnvara ir lietas materiālos un personas dokumentu uzrādiet lūdzu tiesas sēžu sekretārei. Paldies.

Un divus zvērinātus tiesu izpildītājus pārstāv zvērināta advokāte **Inese Nikuļceva**... ir lietā un personas dokumentu... Paldies.

Institūcijas, kas izdevušas apstrīdētos aktus pārstāvji... tādad apstrīdēto likumu pārstāv Saeimas Juridiskā biroja juridiskais padomnieks **Jānis Pleps**, pilnvara ir lietas materiālos... personas dokumentu, lūdzu, uzrādīt... Paldies.

Ministru kabinetu pārstāv Tieslietu ministrijas Tiesu sistēmas politikas departamenta direktore **Inita Ilgaža**. Lietas materiālos arī ir pilnvara un personas dokumentus uzrādiet...

Lietā ir iesaistītas piecas **pieaicinātās personas**:

Tieslietu ministrija, kā pieaicinātā persona un Tieslietu ministriju pārstāv Tieslietu ministrijas Tiesu sistēmas politikas departamenta juriskonsulte **Evija Timpare**... paldies, pilnvara lietas materiālos ir, personas dokumentu uzrādiet, lūdzu, tiesas sēžu sekretārei...

Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padome aicināta kā pieaicinātā persona. To pārstāv padomes priekšsēdētājs **Andris Spore**. Saskaņā ar likumu pārstāv... personas dokuments ir... Paldies.

Vienlaicīgi arī Andris Spore pārstāv Tieslietu padomi... izteiks Tieslietu padomes viedokli. Lietas materiālos pilnvara ir. Tikai tad, kad jūs uzstāšities, aicināsim, lai jūs nodalītu, kur jūs pārstāvat Tieslietu padomes viedokli un kur Zvērinātu tiesu izpildītāju padomes viedokli.

Latvijas Republikas tiesībsargs kā pieaicinātā persona. Tiesībsargu pārstāv Sociālo, ekonomisko un kultūras tiesību nodaļas juriskonsulte **Monta Tīgere**. Pilnvaru, lūdzu, iesniedziet tiesas sēžu sekretārei un uzrādiet arī personas dokumentu. Paldies.

Un kā pieaicinātā persona ir Latvijas Republikas Saeimas Juridiskās komisijas bijušais priekšsēdētājs, šobrīd zvērināts advokāts, **Linards Muciņš**. Lūdzu, personas dokumentu uzrādiet tiesas sēžu sekretārei. Paldies jums.

Visas lietā iesaistītās personas ir ieradušās.

Vai lietas dalībniekiem ir kādi lūgumi saistībā ar lietas izskatīšanu. Pieteikuma iesniedzēju pārstāvjiem? Nav. Saeimas pārstāvim?

J. Pleps.

Lūgumu šajā procesa stadijā nebūs.

G. Kūtris.

Paldies. Un Ministru kabineta pārstāvei? Nav. Paldies.

Līdz ar to tiek uzsākta lietas izskatīšana pēc būtības.

Vispirms tiks nolasīts tiesneša ziņojums.

U. Ķinis.

2012. gada 8. jūnijā Satversmes tiesā tika ierosināta lieta Nr. 2012-22-0103 "Par Civilprocesa likuma 567. panta trešās daļas, ciktāl tā neparedz zvērināta tiesu izpildītāja amata atlīdzības segšanu no valsts budžeta gadījumos, kad piedzinējs ir atbrīvots no sprieduma izpildes izdevumu samaksas, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 107. pantam un Ministru kabineta 2011. gada 30. augusta noteikumu Nr. 670 "Noteikumi par izpildu darbību veikšanai nepieciešamo izdevumu apmēru un to maksāšanas kārtību" 8., 9., 10., 11. un 12. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 64. un 105. pantam".

Pieteikumu iesniedz zvērināti tiesu izpildītāji Daina Priedniece, Andžela Kļāģe, Ilze Mālmeistere, Aelita Triba, Gaida Rutkovska, Sandra Rundele, Sandra Paegle, Valija Baltā, Iveta Kruka, Artis Cerbulis, Zane Filatova, Zane Trasūne, Ilona Kalniņa, Pārsla Bērziņa, Ilze Zēberga un Katrīna Baltalksne.

2013. gada 5. aprīlī minētajā lietā ir pievienota lieta Nr. 2013-07-0103 ar tādu pašu nosaukumu, kura ierosināta pēc pieteikuma, kuru iesniedza Dana Galzone un Lilija Solovjova.

Institūcija, kas izdevusi apstrīdētos aktus — Latvijas Republikas Saeima un Latvijas Republikas Ministru kabinets. Saeimas un Ministru kabineta atbildes raksti un papildu paskaidrojumi saņemti Satversmes tiesā un pievienoti lietas materiāliem.

Par pieaicinātām personām atzīti un tiesas sēdē aicināti Tieslietu ministrija, Tieslietu padome, Tiesībsargs, Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padome, Linards Muciņš. Pieaicināto personu rakstiskie viedokļi un papildu paskaidrojumi ir saņemti Satversmes tiesā un pievienoti lietas materiāliem.

Ar Satversmes tiesas priekšsēdētāja 2013. gada 12. aprīļa lēmumu lieta Nr. 2012-22-0103 nodota izskatīšanai.

Paziņojums par lietas izskatīšanu publicēts 2013. gada 24. aprīlī laikrakstā “Latvijas Vēstnesis” Nr. 79.

Lietas dalībniekiem un pieaicinātām personām pienācīgi paziņots par tiesas sēdi.

Lietas dalībnieki — pieteikuma iesniedzēju pilnvarotā pārstāve zvērināta advokāte Niķuļceva un institūcijas, kas izdevušas apstrīdētos aktus — Saeimas pilnvarotais pārstāvis Pleps un Ministru kabineta pilnvarotā pārstāve Ilgaža — ir iepazinušies ar lietas materiāliem un apliecinājuši to ar savu parakstu.

Paldies.

G. Kūtris.

Vai tiesnešiem ir jautājumi ziņotājam? Nav. Paldies

Varam pāriet pie lietas dalībnieku uzklaušanās.

Ievērojot to, ka mums šodien izskatāmajā lietā ir diezgan sarežģīti jautājumi, mēs aicinātu lietas dalībniekus, kā arī pieaicinātās personas, strukturēt savus viedokļus un savus vērtējumus apmēram trijās daļās — viena daļa ir procesuālie jautājumi, termini, otra daļa ir par likuma atbilstību Satversmes 107. pantam un trešā daļa ir par Ministru kabineta noteikumu atbilstību 64. un 105. pantam.

Lai vienkārši nesaplūstu kopā visa mūsu argumentācija, bet precīzi ietu tā, kā ir arī apstrīdētas šīs normas.

Pirmajiem vārds ir pieteikuma iesniedzējiem... pieteikuma iesniedzēju pārstāvjiem. Saskaņā ar likumu es jūs arī informēju un atgādinu, ka jums kopīgais uzstāšanās laiks ir 30 minūtes.

Vai jums ir vienošanās par secību, kādā jūs runāsi?

I. Nikuļceva.

Jā, vispirms runāšu es, apmēram 15 minūtes un mēģināšu pieskarties vairāk tiem juridiskajiem jautājumiem un tad runās Iveta Kruka, arī apmēram 15 minūtes un mēģinās vairāk runāt par apstrīdēto normu izpausmi praksē.

G. Kūtris.

Tad arī sākam ar to, ka pieteikuma iesniedzēju pārstāvji izklāsta par lietas faktiskajiem apstākļiem un arī vērtējumu attiecībā par normu atbilstību apstrīdētajām normām... Lūdzu!

I. Nikuļceva.

Paldies.

Godājamā tiesa! Vispirms es varbūt gribētu atbilstoši Kūtra kunga norādītajam pateikt divus vārdus par procesuālajiem apstākļiem, jeb par procesuālo aspektu šajā lietā.

Par to, ka Saeimas un arī Ministru kabineta lūgumam izbeigt tiesvedību nav nekāda pamata, pieteikuma iesniedzēji ir ārkārtīgi izvērsti norādījuši rakstveida atbildēs, kura ir sniegtas atbildot uz Satversmes tiesas tiesnešu jautājumiem. Un, ņemot vērā minēto, es negribētu vēlreiz atkārtot šos te argumentus.

Gribētu tikai vērst uzmanību uz to, ka pat nevērtējot visus pārējos apstākļus, nav nekāda pamata lūgumam tiesvedības izbeigšanai attiecībā uz Danu Galzoni un Liliju Solovjovu, jo šīs zvērinātās tiesu izpildītājas pilda savus amata pienākumus ļoti nesen, no pagājušā gada novembra un pat vērtējot to sākuma posmu, kad viņas ir sākušas pildīt amata pienākumus, nekādā gadījumā nav pagājuši vairāk kā seši mēneši līdz tam brīdim, kad ir iesniegts pieteikums Satversmes tiesā. Lai gan arī rakstveidā mēs esam pamatojuši to, kāpēc mūsu ieskatā ilgstoša tiesību aizskāruma gadījumā ir šis sešu mēnešu procesuālais termiņš jāvērtē no tiesību aizskāruma beigu brīža, nevis no sākuma brīža.

Nu un tā kā konkrētajā gadījumā aizskārums ir ilgstošs, tad beigu brīdis vēl nav iestājies, viņš turpinās... šis tiesību aizskārums.

Bet sīkāk es gribētu tiešām pieskarties, pirmkārt, Civilprocesa likuma normas atbilstībai Satversmes 107. pantam un pēc tam noteikumu Nr. 670 apstrīdēto normu atbilstībai Satversmes 105. un 64. pantam.

Un sākšu ar Civilprocesa likuma normu.

Tātad šī Civilprocesa likuma norma, 567. panta trešā daļa, paredz to, ka tajos gadījumos, kad piedzinējs ir atbrīvots no sprieduma izpildes izdevumiem, valsts nodrošina tikai faktiskos izdevumus izpildu darbības veikšanai, bet nesedz amata atlīdzību tiesu izpildītājam. Un šeit ir jautājums par atbilstību Satversmes 107. pantam, kas garantē tiesības uz darbam atbilstošu samaksu.

Protams, acīmredzami, pirmais jautājums, kas Satversmes tiesai šajā lietā ir jāizlemj, vai vispār Satversmes 107. pants attiecas uz tiesu izpildītājiem, kas ir brīvās juridiskās profesijas pārstāvji un pašnodarbinātas personas. Mūsu ieskatā, protams, ka šis Satversmes 107. pants attiecas uz zvērinātiem tiesu izpildītājiem, jo tiesu izpildītāji nav vienkārši jebkuras pašnodarbinātas personas, viņi veic ārkārtīgi svarīgu valsts funkciju — nodrošināt sprieduma izpildi. Satversmes 92. pants, kas garantē tiesības uz taisnīgu tiesu, ietver arī sprieduma izpildi. Ja spriedumu nevar izpildīt, tad nav

nekādas jēgas vispār taisnīgai tiesai. Un šī ir tieši valsts funkcija, nevis kādas privātpersonas funkcija.

Ja valsts uzdod šo funkciju veikt kādiem brīvās juridiskās profesijas pārstāvjiem, tad valstij arī ir jānodrošina tas, ka tajos gadījumos, kad piedzinējs parādnieks nemaksā atlīdzību tiesu izpildītājam, tad tiesu izpildītājs strādā nevis bez samaksas, bet ka šo te samaksu, šo amata atlīdzību nodrošina valsts.

Un arī vēlreiz tikai ļoti īsi vērsīšu uzmanību uz to, ka Latvijas Republikas Satversmes komentāros arī ir tieši norādīts, ka šis pants attiecas uz zvērinātiem tiesu izpildītājiem, kas ir arī pieteikumā citēti, šie te Satversmes komentāri.

Nu un vērtējot apstrīdētās normas, Civilprocesa likuma apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 107. pantam, ir jāsecina tas, ka atbilstība... neatbilstība ir acīmredzama. Tāpēc, ka 107. pants pieprasa atbilstošu darba samaksu. Tātad, no vienas puses taisnīgu, tādu, kas atbilst kvalifikācijai, tādu, kas ir konkurētspējīga, atbilst neatkarības prasībām un tamlīdzīgi. Un arī vienlīdzīgi. Bet šajā gadījumā ļoti lielā lietu skaitā zvērinātam tiesu izpildītājam amata atlīdzība netiek nodrošināta vispār. Un šis lietu skaits patiešām ir ievērojams. Par to, es domāju, ka sīkāk runās Iveta Kruka.

Bet es tikai gribētu vērst uzmanību uz to, ka arī ir šie te statistikas dati par pieteikuma iesniedzējiem pievienoti pieteikumam tabulu veidā. Un tur ir redzams, ka apmēram divās trešdaļās visu izpildu lietu piedzinēji ir atbrīvoti un vairāk kā 80 procentos gadījumu no tām divām trešdaļām piedziņa no parādnieka nav iespējama. Un visās šajās lietās tiesu izpildītāji nesaņem amata atlīdzību.

Nu, plus vēl, protams, atsevišķi gadījumi, kad pat teorētiski likums neparedz amata atlīdzību. Piemēram, ja ir izpildu prasības nodrošinājumi. Tad samaksu sedz piedzinējs. Ja piedzinējs ir atbrīvots, tad tādā gadījumā nesedz neviens.

Ja mēs runājam par Satversmes 107. pantu, tad nu, kā jebkuras tiesības, arī Satversmes 107. pantā minētās tiesības varētu ierobežot. Tad ierobežojumam ir jābūt noteiktam ar likumu, tam ir jābūt ar leģitīmu mērķi un jābūt samērīgam. Nu, šajā gadījumā es sagaidītu, ka leģitīmo mērķi min Saeimas pārstāvis, jo no lietā esošajiem dokumentiem šis leģitīmais mērķis nebija konstatējams, kāpēc ir šāds ierobežojums. Mēs arī uzskatām, ka šāda leģitīmā mērķa nav. Bet, ja viņš pat būtu, tad jebkurā gadījumā nebūtu samērīgums tāpēc, ka ja jebkādas tiesības atņem vispār, tad tas nevar būt samērīgi. Un šajā gadījumā tiesības uz amata atlīdzību šajos minētajos gadījumos nav paredzētas vispār.

Nu un līdz ar to arī šī te apstrīdētā Civilprocesa likuma norma neatbilst Satversmes 107. pantam, ko mēs lūdzam arī Satversmes tiesu atzīt.

Nu un otrais jautājums, kas ir risināms šīs te lietas ietvaros, tas ir par šī te kompensācijas mehānisma, kas ir ietverts Ministru kabineta noteikumos Nr. 670, atbilstību Satversmes 105. pantam.

Satversmes 105. pants aizsargā īpašumtiesības. Savukārt šajos noteikumos ietvertais mehānisms paredz to, ka lietās, kurās piedzinējs ir atbrīvots, nevis valsts kompensē tos izdevumus faktiskos, kas ir izpildu darbību veikšanai, bet gan izmaksā

noteiktu kompensāciju. Nu, pirmkārt, šis mehānisms arī ir ļoti netaisnīgs, jo kompensāciju izmaksā, vadoties no noteiktu lietu skaita. Un tas lietu skaits... tas uzskaitījums pat neatbilst pilnībā tai lietu kategorijai, kurā piedzinējs ir atbrīvots. Viņš ir šaurāks. Bet, otrkārt, arī dažādās lietās ir ļoti dažādas darbības jāveic, lai izpildītu spriedumu un šīs lietas objektīvi ir ļoti dažādas. Līdz ar to kompensācijas mehānisms jebkurā gadījumā nav taisnīgs.

Bet, protams, ka galvenais šajā lietā ir tas, ka kompensācijai nav noteikti nekādi kritēji, nekāda metodika. Ir noteikta summa budžetā, kura tiek sadalīta. Un cik liela šī summa ir, kā viņa tiek noteikta, tas nekur nav noregulēts. Tātad tā summa acīmredzot var būt arī viens lats, kas tiek sadalīta uz visiem tiesu izpildītājiem... Un praksē arī šī summa ir ļoti, ļoti neliela. Tā ir apmēram viens lats uz vienu izpildītu lietu. Un par vienu latu izpildi nevar veikt nevienā lietā un ne pie kādiem apstākļiem.

Ņemot vērā minēto, šeit ir arī tas ipašumtiesību aizskārums, jo, lai reāli veiktu izpildu darbības, tiesu izpildītājam ir jāiegulda savs ipašums, savi līdzekļi, jo pretējā gadījumā šīs lietas izpildīt nav iespējams.

Nu, ja mēs runājam par Satversmes 105. pantu, tad, tāpat kā jebkura tiesību aizskārums gadījumā, tiesību ierobežojuma gadījumā, lai tas būtu attaisnojams, būtu jābūt noteiktam ar likumu ierobežojumam, būtu jābūt ar leģitīmu mērķi un būtu jābūt samērīgam. Šajā gadījumā mūsu ieskatā, pirmkārt, nav pat pirmais kritērijs, tātad nav noteikts ierobežojums ar likumu. Ierobežojums ir noteikts ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 670. Bet šie Ministru kabineta noteikumi nav izdoti tā pilnvarojuma ietvaros, kas ir paredzēts Ministru kabinetam Civilprocesa likumā. Un Civilprocesa likuma 567. panta ceturrtā daļa paredz, ka Ministru kabinets nosaka izpildu darbību veikšanai nepieciešamo izdevumu apmēru un kārtību.

Kas tad ir tas apmērs? Izpildu darbību veikšanai nepieciešamo izdevumu apmērs nav domāts tā, ka Ministru kabinets nosaka, ka var nesegt visus izdevumus, bet segt tikai daļu, piemēram, vienu desmito daļu vai divdesmito daļu. Tas ir domāts tādā veidā, ka Ministru kabinets nosaka, ka ir sedzami lietderīgi izdevumi... jeb varbūt arī minimāli iespējamie, ka, piemēram, tiesu izpildītājs, lai nosūtītu korespondenci piedzinējam vai parādniekam, piemēram, neizmanto ļoti dārgus eksprespasta pakalpojumus, bet izmanto Latvijas Pastu. Bet šajā gadījumā ir noteiktas summas, kas ir mazākas par tām, par kādām vispār iespējams veikt izpildu darbības. Un šāda te pilnvarojuma Ministru kabinetam nevienā likumā nav. Un arī šis te kompensācijas mehānisms ir pretrunā Civilprocesa likuma 566. panta pirmajai daļai, kurā ir skaidri arī uzskaitīts, kādi ir sprieduma izpildes izdevumi. Piemēram, pavēstes piegāde, izsoles rīkošanai izdevumi, ceļa izdevumi, bet noteikumi neparedz šos te izdevumus, noteikumi paredz kompensāciju. Un līdz ar to, tā kā Ministru kabinets nav rīkojies šī pilnvarojuma ietvaros, tad arī šie te noteikumi neatbilst Satversmes 64. pantam, kas paredz, ka likumdošanas tiesības pieder Saeimai un tautai, arī pārkāpj Ministru kabineta Iekārtas likumu, kas runā par pilnvarojumu. Un arī neatbilst šīm te minētajām Civilprocesa likuma normām.

Un ja tiesību ierobežojums nav noteikts ar likumu, tad nebūtu jāvērtē arī leģitīmais mērķis un samērīgums, bet varbūt pāris vārdos tomēr es arī pateikšu par šo leģitīmo mērķi un samērīgumu. Par leģitīmo mērķi ir Ministru kabinets norādījis noteikumu anotācijā, ka ir divi mērķi šim te ierobežojumam. Tas, pirmkārt, būtu taupīt valsts budžeta līdzekļus un, otrkārt, vienkāršot iepriekšējo kārtību. Un es gribu norādīt, ka Latvija neatrodas vairs ekonomiskās lejupslīdes apstākļos un līdz ar to tāda abstrakta vēlme ietaupīt budžeta līdzekļus nevar veidot attaisnojamu iejaukšanos privātpersonas tiesībās. Un vēl jo vairāk nekad par leģitīmo mērķi nav atzīta nepieciešamība vai vēlme vienkāršot ierēdņu darbu.

Nu un, protams, šajā gadījumā nekādi nav ievērots samērīguma princips tāpēc, ka tā summa, ko zvērināts tiesu izpildītājs vienā izpildu lietā saņem kompensācijas veidā, kas ir apmēram viens lats, viņa nekādi nesedz tos reālos izdevumus izpildu darbību veikšanai, kas ir desmitām reižu lielāki. Turklāt šeit ir vēl skartas arī piedzinēju un parādnieku citās lietās tiesības, jo divās trešdaļās gadījumu piedzinēji ir atbrīvoti no sprieduma izpildes izdevumiem. Un tad sanāk, ka tajos gadījumos, kad piedzinēji nav atbrīvoti, nu tad viņiem ir jāfinansē vēl vairākas citas lietas. Nu pēc tam šie izdevumi tiek piedzīti no parādniekiem. Līdz ar to tiek ļoti nesamērīgs slogs uzlikts arī parādniekiem un piedzinējiem citās lietās. Es domāju, ja mēs šajās citās lietās šīm personām jautātu, vai viņas vēlas finansēt vēl vairākas citas lietas, tad diez vai viņas teiktu, ka jā, ka tas ir pieņemami.

Ņemot vērā minēto, mēs arī lūdzam atzīt šos te Ministru kabineta noteikumus 8.-12. punktu, kas paredz šo kompensācijas mehānismu, par neatbilstošu Satversmes 105. pantam un 64.

Tālāk es došu vārdu Ivetai Krukai.

Paldies.

G. Kūtris.

Lūdzu!

I. Kruka.

Mēs pilnībā pievienojamies Nikuļcevas kundzes sniegtajiem paskaidrojumiem. Un no savas puses vēlamies vērst uzmanību uz šī jautājuma praktisko pusi — ātrums, kvalitāte un efektivitāte.

Es domāju, ka mēs visi atzīstam, ka šīs kategorijas ir svarīgas jebkurā tiesību sfērā. Bet, ja mēs runājam par tiesu izpildītāju institūtu, tad šīm kategorijām ir vēl lielāka pastiprināta nozīme, jo mēs uzskatām, ka tiesas nolēmumam, kurš ir stājies likumīgā spēkā, būtu jābūt nevis vienkārši izpildītam, bet izpildītam ātri, kvalitatīvi un efektīvi, jo tikai tādā veidā mēs spēsim nodrošināt vienu no galvenajām cilvēku personu pamattiesībām — tiesībām uz taisnīgu tiesu. Un šeit mēs redzam, ka tiesu izpildītāju darbs ir nesaraucjami saistīts arī ar šo tādu fundamentālu vērtību — taisnīgumu, aizskarto tiesību īstenošanu. Bet gadījumā, ja valsts lietās, kur piedzinējs ir atbrīvots no sprieduma izpildes izdevumiem, šo te pienākumu nesamērīgi...

apmaksāt izdevumus... nesamērīgi ir novirzījusi uz tiesu izpildītāju pleciem, tad šī te efektivitāte, šī te kvalitāte un arī ātrums tiek kavēts. Un to ir ļoti vienkārši motivēt. Lai veiktu tiesas nolēmumu izpildi, ir nepieciešami gan finansiāli, gan arī cilvēka resursi. Un tāpēc, lai veiktu šo te pienākumu efektīvu izpildi, ja konkrētajam tiesu izpildītājam šo te personīgo līdzekļu trūkst, tad arī tā izpilde kļūst arvien lēnāka un mazāk efektīva no tiesu izpildītāju neatkarīgu apstākļu dēļ.

Pieteikuma iesniedzējiem no lietu skaita šīs te lietas, kur piedzinējs ir atbrīvots no sprieduma izpildes izdevumu samaksas, veido būtisku apmēru, tie ir vismaz vidēji 70 procenti. Tas nozīmē, ka 70 procentu lietās, pirmkārt, tiesu izpildītājs gadījumos, kad šī te izpilde nav bijusi iespējama objektīvu vai faktisku iemeslu dēļ, pirmkārt, tiesu izpildītājs nesāņem šo savu amata atlīdzību par paveikto darbu, nemaz nerunājot, ka mēs neatgūstam tos līdzekļus, kas ir ieguldīti konkrētās lietas izpildē.

Un šeit es vēlētos norādīt, ka mēs nonākam pie secinājuma, ka ātra, kvalitatīva un efektīva tiesas nolēmuma izpilde nav vienīgi un tikai konkrētā tiesu izpildītāja atbildībā, jo, pirmkārt, ir šie te faktiskie apstākļi, kas kavē konkrētās lietas izpildi. Tā varētu būt parādnieka finanšu trūkums, parādnieka vērtīgas mantas neesamība, kā arī citi faktiski šķēršļi, piemēram, var iestāties kāds no Civilprocesa likumā minētajiem pamatiem lietvedības izbeigšanai, lietvedības apturēšanai. Un arī pat tad, kad šī te manta tiek konstatēta, kā, piemēram, tiek konstatēts nekustamais īpašums, lai vērstu piedziņu uz nekustamo īpašumu, tiesu izpildītājam ir jāiegulda ievērojami naudas līdzekļi, tas ir, gan par novērtējumu, gan par sludinājuma publikācijām, nemaz nerunājot par visām izziņām no publiskajiem reģistriem. Pat arī tad tas nebūs garants, ka šie te līdzekļi tiks atgūti, jo izsole var beigties bez rezultāta, neviens šo objektu var nenopirkt, šī konkrētā lieta var beigties bez rezultāta — parādniekam var tikt pasludināts maksātnespējas protests, to apstākļu ir daudz un dažādi. Mēs redzam, ka tiesu izpildītājs var darboties maksimāli aktīvi no savas puses, maksimāli efektīvi, bet vienalga, šis atlīdzības jautājums netiks atrisināts no mūsu gribas neatkarīgu apstākļu dēļ.

Tāpēc mēs uzskatām, ka finansējuma sistēmai ir jābūt samērīgai, tādai, kas nodrošinātu faktisko izdevumu atlīdzināšanu, tādai, kas stimulētu un veicinātu ātru, efektīvu un kvalitatīvu nolēmumu izpildi.

Tāpēc mēs uzturam savu pieteikumu un lūdzam apstrīdētās normas atzīt par neatbilstošām Satversmei.

Un nobeigumā es vēlētos tikai minēt reālu piemēru no savas prakses. Šī gada aprīļa mēnesī manā lietvedībā ir saņemtas 104 lietas. No šīm 104 lietām 83 lietas ir tādas, kurās piedzinējs ir atbrīvots no sprieduma izpildes izdevumu apmaksas. Līdz ar to mēs redzam, ka 80 procenti no aprīlī saņemtajām lietām ir šīs te lietas, kur piedzinēji ir atbrīvoti no izdevumu samaksas. Saņemtā kompensācija aprīļa mēnesī ir 88 lati un 31 santīms. Izrēķinot uz vienu lietu, tas ir lats un 6 santīmi. Par šo summu es varu apmaksāt izdevumus, kas ir saistīti ar pirmā procesuālā dokumenta — paziņojuma par pienākumu izpildīt nolēmumu — sagatavošanu un izsūtīt to ar ierakstītu vēstuli. Diemžēl lieta nebeidzas ar šo paziņojumu. Lieta tikai sākas. Man

priekšā vēl ir milzīgs darbs, ir jāapzin reģistri, ja ir jāatrod parādnieka manta, ir jāvērs piedziņa uz šo te mantu, un šie te izdevumi katrā individuālajā lietā... viņi nav identiski. Viņi mainās atkarībā no lietas veida un no faktiskajiem lietas apstākļiem. Izpildītas ir 8 lietas uz šī te kopējā fona. Tātad 8 procenti ir izpildīti pret šiem te 80 valsts lietu. Attiecība ir viens pret desmit. Šī viena izpildītā lieta finansē manu atlīdzību, šī viena izpildītā lieta... viņai jāspēj nosegt mana biroja izmaksas un vēl viņai ir jāspēj nosegt izmaksas desmit citām lietām, kur izdevumus es neesmu saņēmusi nepieciešamos šī te turpmākajām darbībām. Mēs runājam par tekošo mēnesi. Bet manā lietvedībā ir atlikumā vēl vismaz tūkstots citu lietu, kur man ir nepieciešams veikt vēl papildu citas darbības.

Līdz ar to mēs redzam, ka šī problēma nav saasināta, viņa ir reāla un tāpēc mēs arī esam vērsušies Satversmes tiesā ar šo savu pieteikumu.

Paldies

G. Kūtris.

Paldies.

Vai tiesnešiem būtu jautājumi? Varbūt jautājumus vispirms lai uzdod Saeimas un Ministru kabineta pārstāvji. Saeimas pārstāvis.

J. Pleps.

Paldies. Man laikam būs daži jautājumi, kas būtu svarīgi, noskaidrojot faktiskos apstākļus.

Pirmā lieta, ko es vēlētos jautāt droši vien Krukas kundzei kā... viņa arī runāja par praktiskiem apstākļiem, par to praksi... Kuri bija tie faktori, lai 2012. gada 18. oktobrī šie zvērīnātie tiesu izpildītāji saprastu, ka norma, kas ir spēkā gandrīz desmit gadus, ir aizskārusi šīs pamattiesības un ir jāvēršas Satversmes tiesā?

I. Kruka.

Jā, paldies par jautājumu.

Atbilde ir acīmredzama. Šī situācija ir gadu laikā arvien kļuvusi dramatiskāka un dramatiskāka. Lietu skaits ir pieaudzis, finansējuma apmērs ir sarucis. Piedzīto lietu ir sarucis dēļ šiem te objektīvajiem apstākļiem, jo piedziņa arvien biežāk un biežāk kļūst neiespējama. Mēs arī redzam turpmākās tendences, plānotos grozījumus, kas vēl jo vairāk mazinās iespēju piedzīt, piemēram, no minimālās darba algas, tāpēc arī viss šis te apstākļu kopums mudināja mūs sagatavot un iesniegt šo te pieteikumu.

J. Pleps.

Sakiet, vai tie varētu būt...

I. Nikuļceva.

Es atvainojos... sakiet, vai es drīkstu papildināt to jūsu jautājumu?...

Protams, jūs ļoti pareizi teicāt par tām praktiskajām lietām. Bet ir jāsaprot, ka ir mainījies arī tiesiskais regulējums. Un arī pieteikuma iesniedzēji, atbildot uz Satversmes tiesas tiesnešu jautājumiem, ir izklāstījuši tās tiesiskā regulējuma izmaiņas.

Bet es varbūt vērsīšu uzmanību tikai uz vienu tādu ļoti būtisku apstākli. Un tas ir, ka 2012. gada septembrī tika būtiski mainītas takses. Tika būtiski samazinātas takses. Un tad līdz ar to citās lietās arī tās iespējas gūt kaut kādu atlīdzību ir krasi samazinātas. Un šis te takšu samazinājums bija dažādās lietās no 37 līdz pat 60 procentiem. Tātad tas nav par dažiem procentiem. Arī citos likumos tika veikti grozījumi, kas būtiski mazināja to iespēju iegūt kādus citus ienākumus. Un līdz ar to tiešām 2012. gada septembrī tieši izveidojās tāda situācija, ka nu nevar saprast, kādā veidā veikt šo piedziņu. Un tāpēc arī pieteikuma iesniedzēji vērsās Satversmes tiesā.

J. Pleps.

Tātad... vai es pareizi sapratu, ka tas iemesls vai tas faktors ir bijis šis tiesiskā regulējuma izmaiņas, kā jūs minējāt, konkrēti, Ministru kabineta noteikumi par jauno takšu apmēriem un droši vien tie citi apstākļi, tie, ko Priednieces kundze paskaidrojums ir norādījusi 3. lapaspusē.

I. Niķuļceva.

Jā, tas ir tas, ko viņa šeit ir norādījusi. Bet, protams, arī šie te Krukas kundzes minētie faktiskie apstākļi. Jo ir jāsaprot, ka... varbūt jūs arī varētu papildināt... ka tad, kad bija, teiksim, krīzes gadi, kad tika atņemti daudzi nekustamie īpašumi, bija daudzas piedziņas lietas, piemēram, kur tika izsolīti nekustamie īpašumi... bija arī lielāki šie te ienākumi. Nu tagad šo klientu skaits arī ir reāli mazinājies, ko jūs arī teicāt...

I. Kruka.

Nē, mēs tā kā vēlamies uzsvērt, ka ne tikai šis vienīgais fakts, ka tika samazinātas tiesu izpildītāju amata atlīdzības takses tā kā globāli... konceptuāli, bet viss tieši šis te apstākļu kopums — lietu skaita pieaugums, izpildīto lietu kritums... līdz ar to arī atgūtās atlīdzības samazinājums... līdz ar to mums vairs nav tik daudz atgūto līdzekļu, ko novirzīt šīm te tālākajām darbībām. Jo mēs visi darām visu, lai izpilde būtu ātra, efektīva un kvalitatīva.

J. Pleps.

Mans nākamais jautājums būtu laikam par Priednieces kundzes arīdzan paskaidrojumiem... 10. lapaspuse. Vai es pareizi esmu sapratis šajā lapaspusē ietvertu ideju, ka šo minimālo darba samaksu rēķina mēnešos vai stundās... kā ir norādīts šajā lapaspusē...

I. Nikuļceva.

Vai es pareizi saprotu... tad jautājums ir par to, ka Satversmes tiesa uzdeva Priednieces kundzei tādu jautājumu, vai ir nepieciešams pašnodarbinātām personām garantēt minimālo algu? Par to ir jautājums.

J. Pleps.

Jā.

I. Nikuļceva.

Par to ir Priednieces kundze atbildējusi pieteikuma iesniedzēju vārdā, ka mēs uzskatām, ka minimālā alga valstij nav jāgarantē pašnodarbinātām personām un arī zvērinātiem tiesu izpildītājiem valstij nav jāgarantē minimālā alga. Tas arī netiek prasīts. Un lai saprastu, kas ir tā minimālā alga... Mēs vērtējam Satversmes komentārus un mēs vērtējam arī Ministru kabineta noteikumus, kas pašlaik nosaka, kāda ir minimālā alga valstī un no šīm te abām divām lietām tiešām izriet tas, ka tas algas minimums tiek noteikts par noteiktu laiku. Tātad mēnesī minimālā alga vai arī tur vēl tiek noteikts par stundām... Bet zvērinātie tiesu izpildītāji kā brīvās juridiskās profesijas pārstāvji nestrādā 8 stundas pēc noteikta laika, neatrodas tieši šajā laikā birojā un pēc tam mierīgi aiziet uz mājām un ne par ko citu vairs nedomā. Tātad šis ir cita veida darbs un tāpēc šajā daļā, manuprāt, tas vispār nav vērtējams tāpēc, ka nav tāda prasījuma. Mēs nesakām, ka būtu jāmaksā minimālā alga valstij.

J. Pleps.

Bet tā kā prasījums ir par atbilstību 107. pantam, acīmredzami jūs uzskatāt, ka eksistē kaut kāda metodika, kā mēs objektīvi un atbilstoši Satversmei varam noteikt, kāda līmeņa atlīdzība būtu nodrošināma zvērinātam tiesu izpildītājam. Mani interesē tie pieteikuma iesniedzēju apsvērumi par šo metodiku. Kā mēs varam pateikt, vai šis kāds konkrētais cipars atbilst Satversmes 107. pantam vai neatbilst.

I. Nikuļceva.

Nu faktiski šī te metodika ietvertu divus tādus apstākļus. Un šī te metodika arī izriet no Satversmes tiesas judikatūras gadījumos, kad atbilstība 107. pantam ir vērtēta. Tātad, pirmkārt, atlīdzībai ir jābūt taisnīgai. Kas ir saprotams ar taisnīgumu? Tātad tādai, kas nodrošina pietiekamus līdzekļus personai un ģimenes locekļiem, kas ir atbilstīga kvalifikācijai... Tātad, piemēram, zvērināti tiesu izpildītāji būtu jāsalīdzina ar citām juridiskām profesijām, piemēram, tiesnešiem, piemēram, advokātiem, piemēram, notāriem un arī citām profesijām. Arī tādai, kas atbilst neatkarības prasībām, jo tiesu izpildītājs arī ir neatkarīgs tāpat kā, piemēram, tiesnesis, kas atbilst amata ierobežojumiem. Arī likumā par interešu konflikta novēršanu ir tādi paši ierobežojumi, kā tiesnešiem noteikti zvērinātiem tiesu izpildītājiem. Tātad šai amata atlīdzībai ir jāatbilst šiem te kritērijiem.

Protams, mēs varētu vērtēt, vai tā amata atlīdzība atbilst, ja viņa būtu vismaz kaut kāda... Bet tā, kā noteiktās lietās viņas nav vispār, nu tad... manuprāt, ir diezgan dīvaini to vērtēt.

Un otrais arī ļoti svarīgs kritērijs, kas izriet no šī te atbilstošas darba samaksas jēdziena, ir vienlīdzīgums. Tātad, jāsalīdzina ar citām profesijām. Un ne tikai pēc apmēra, bet arī pēc atlīdzināšanas fakta. Ja mēs salīdzinām, piemēram, ar maksātnespējas administratoriem, kuri tomēr veic diezgan līdzīgas funkcijas, kā tiesu izpildītāji, tad maksātnespējas administratori saņem visos gadījumos atlīdzību. Arī tad, ja parādniekam nav mantas, jo Maksātnespējas likumā ir ietverts mehānisms, kā šādos gadījumos apmaksā. Depozītu mehānisms.

Piemēram, zvērināts advokāts arī saņem atlīdzību tad, ja persona, kurai sniedz juridisku palīdzību, nevar maksāt. Jo šajos gadījumos valsts apmaksā šos te izdevumus, kas ir zvērinātam advokātam.

Savukārt tiesu izpildītāja gadījumā ir paredzēts, ka amata atlīdzība šajos gadījumos, kad piedzinējs ir atbrīvots, netiek maksāta.

J. Pleps.

Es varbūt vēlētos precizēt šo jautājumu. Tātad jūs uzskatāt, ka tiesu izpildītāja atlīdzībai ir jābūt salīdzināmai ar citu juridisko profesiju pārstāvjiem un jūs minējāt vairakkārt tiesnešus, zvērinātus advokātus, zvērinātus notārus.

I. Nikuļceva.

Jā. Arī, piemēram, maksātnespējas procesa administratori... jā...

J. Pleps.

Droši vien jāpieskaras būtu arī... šeit mēs runājam principa līmenī, bet varbūt kādam konkrētam ciparam... piemēram, vai atlīdzībai vai ienākumiem mēnesī apmēram 1500 latu mēnesī apmērā ir atbilstoši Satversmei vai nav atbilstoši Satversmei? Nu, teiksim, tiesu izpildītāja ienākumi mēnesī no profesijas vešanas apmēram 1500 latu mēnesī...

I. Nikuļceva.

Es negribētu patiesībā atbildēt par konkrētām summām, tāpēc ka šīs lietas ietvaros, manuprāt, netiek lemts par to, kādai ir jābūt amata atlīdzībai, bet gan par to, vai konkrētais mehānisms atbilst Satversmei vai nē un konkrētais mehānisms neparedz amata atlīdzību tajās lietās, kad piedzinējs ir atbrīvots. Un tā kā mehānisms neparedz tādu atlīdzību vispār, tad man īsti nav saprotams, kas šie ir par 1500 latiem. Ja likums paredzētu atlīdzību, nu tad mēs varētu diskutēt par to, vai tā ir samērīga vai nē. Kopumā es gribētu teikt to, ka no amata kā atlīdzības zvērināts tiesu izpildītājs atšķirībā, piemēram, no tiesnešiem vai kādām citām juridiskām profesijām veic visas izmaksas, kas ir saistītas ar biroja uzturēšanu, algo darbiniekus, veic, teiksim,

apdrošināšanas savas profesionālās darbības, maksā nodokļus, nodevas... nu un veic visu pārējo... Ja tie ir 1500 lati mēnesī un ja ir jāirē birojs un jāalgo divi darbinieki, un jāveic visas citas izmaksas, un vēl jānodrošina izpildu darbību veikšana... nu, es pieņemu, ka tā summa varētu būt par mazu, bet varbūt jūs varētu...

I. Kruka.

Jā... es pilnīgi piekrītu Nikuļcevas kundzes viedoklim, ka mēs šobrīd nerunājam par summām kā tādām. Mēs runājam par pašu principu. Un ir arī jāsaprot šī te lieta, ka šobrīd tiesu izpildītājs arī nevar prognozēt par saviem potenciālajiem ienākumiem nākošmēnes vai vēl pēc mēneša. Līdz ar to mums ir vienmēr jāpatur prātā šī te rezerve, lai arī nākošmēnes es spētu pārbaudīt parādnieku reģistrus par parādnieku datiem, lai arī nākošmēnes es spētu nodrošināt ierakstītos pastus un citus izdevumus, kas var būt pat ļoti iespaidīgi. Kā, piemēram, lietā par nodokļu parādu piedziņu ir 12 nekustamie īpašumi, no kuriem vairums pat ir tik interesanti pēc sava faktiskā stāvokļa, ka pat vērtība ir tikpat interesanta — no 17 līdz 80 latiem. Bet, lai šo te vērtību noskaidrotu, man ir jāiegulda 12 nekustamajiem īpašumiem šīs te izmaksas, kas ir vismaz 1200 latiem. Vienā lietā. Bet ja tādas lietas man būs desmit...?

Tāpēc es tiešām atkārtos un uzsvēršu — mēs nerunājam par konkrētu summu, mēs runājam par principu kā tādu, ka atlīdzība faktiski netiek noteikta.

J. Pleps.

Un man būtu noslēdzošs jautājums. Es tomēr mazliet paturpināšu par tām summām. Priednieces kundzes paskaidrojuma 2. lapaspusē ir izteikts apgalvojums, ka tiesu izpildītāju ienākumi samazinās. Kādi ir jūsu rīcībā esošie pierādījumi, lai šo apgalvojumu, teiksim, apstiprinātu... ka iepriekšējos gados ienākumi ir bijuši augstāki un tieši šobrīd parādās šī samazināšanās.

I. Kruka.

Es domāju, ka šo ļoti viegli ir konstatēt, salīdzinot iepriekš spēkā esošos noteikumus par tiesu izpildītāju amata atlīdzības taksēm un šībrīža redakciju, kur mēs viens pret vienu redzam, ka šībrīža Ministru kabineta noteikumi par tiesu izpildītāju amata atlīdzības taksēm paredz krietni mazākas atlīdzības taksas, paredz virkni konkrētu darbību, par kurām vairāk vispār šī te atlīdzība netiek paredzēta. Piemēram, nekustamā īpašuma izsoles novadīšana, nekustamā īpašuma izsoles izsludināšana un tā tālāk... Un tas ir tikai laika jautājums. Šobrīd šie noteikumi ir spēkā tikai no septembra, bet tas ir tikai laika jautājums, kad arī to mēs visi redzēsīm savas saimnieciskās darbības atspoguļojumā, ka šie te ienākumi strauji rūk. Mēs to izjūtam jau šobrīd.

G. Kūtris.

Vai vēl būtu kāds jautājums?

K. Pleps.

Nē, paldies, pagaidām jautājumu nebūs.

G. Kūtris.

Ministru kabineta pārstāvei ir jautājumi?

I. Ilgaža.

Jā. Man būtu pāris jautājumu. Pirmkārt, attiecībā uz pieteikumu un Priednieces kundzes paskaidrojumā pievienotajiem statistikas datiem. Tātad konkrēti... tabulas 5. ailē tur ir minētas lietas, kurās piedzinējs atbrīvots no sprieduma izpildes izdevumu samaksas, attiecīgi 2012. gada pirmajā pusgadā un par pilnu 2012. gadu. Pēc kādas metodikas šie dati ir aprēķināti?

I. Nikuļceva.

Vai jūs varētu precizēt jautājumu... Kas ir domāts ar šo vārdu "metodika"?

I. Ilgaža.

Es precizēšu jautājumu. Proti, tātad atbilstoši Tiesu izpildītāju padomes apstiprinātajiem statistikas pārskatiem, nav izdalīta šāda te lietu kategorija, kā lietas, kurās piedzinējs ir atbrīvots no sprieduma izpildes izdevumiem...

I. Kruka.

Tieši tā. Tāpēc mēs manuāli veicam šo te lietu, teiksim, uzskaiti. Mēs konstatējam, cik ir lietas vispār un tad arī manuāli saskaitījām, cik lietās ir piedzinēji atbrīvoti no sprieduma izpildes izdevumiem, gluži tāpat, kā es sniedzu šo te informāciju par savu aprīļa mēnesi... statistiku... tieši tāpat es arī izdarīju... Un īstenībā to izdarīt ir ļoti viegli, jo mēs skaitam no otras puses. Mēs saskaitām, cik lietās piedzinēji nav atbrīvoti, jo viņu ir tik maz, ka to izdarīt ir vieglāk.

I. Ilgaža.

Un šī statistika ir balstīta uz pašu tiesu izpildītāju iesniegtās informācijas pamata, ja?

I. Kruka.

Šī informācija ir balstīta, protams, ka uz pašu tiesu izpildītāju veikto savu lietu apzināšanu, cik tajās ir atbrīvoti un cik tajās nav atbrīvoti, jo neviens cits, izņemot pašus tiesu izpildītājus, šādu informāciju nespēj sniegt.

I. Ilgaža.

Paldies. Un nākamais jautājums arī daļēji saistīts ar šiem pašiem statistikas datiem un konkrēti Priednieces kundzes paskaidrojumā pievienotajā tabulā ir redzams,

ka ir tāds tiesu izpildītājs, kuram 2012. gada laikā 97 procenti ir bijušas tādas lietas, kurās piedzinējs ir atbrīvots no sprieduma izpildes izdevumu samaksas. Jautājums. Kā jūs varētu skaidrot to, ka šim pašam tiesu izpildītājam 2012. gadā bijuši ienākumi no amata darbības pāri par 21 tūkstoti latu. Tie ir pēc šīs te statistikas, ka viņam ir 97 procenti lietas, kurās piedzinējs nesedz izdevumus.

I. Kruka.

Tā kā es nevēlētos komentēt konkrētus ciparus attiecībā pret konkrētiem kolēģiem, bet ko mēs varam izsecināt... Tas arī ir tas, ko es tā kā jau teicu, ka, protams, ir arī šīs te lietas, kurās piedzinējs ir atbrīvots no sprieduma izpildes izdevumiem, nav jau teikts, ka viņas simtprocentīgi neizpildīsies. Nē. Protams, ir daļa lietu skaitu, kuras izpildīsies un tajās lietās mēs atgūsim gan savu amata atlīdzību, gan šos te ieguldītos spriedumu izpildes izdevumus. Bet problēma ir tajā tendencē, ka šīs te izpildītās lietas arvien mazinās un uz šo te izpildīto lietu rēķina mums ir jāfinansē visas pārējās lietas.

I. Ilgaža.

Paldies. Tātad es secinu, ka pat pie apstākļiem, kad izpildītāja lietvedībā ir 97 procenti atbrīvoto lietu skaits, ir iespējams normāli uzturēt savu praksi un veikt profesionālu amata darbību, jo ienākumi tā vai tā ir sasniedz 21 tūkstoti konkrētajā gadījumā.

I. Kruka.

Jums ir jāsaprot tas, ka cik normāli vai nenormāli — tas būs relatīvs jēdziens. Mūsu mērķis ir nodrošināt ātru, efektīvu un kvalitatīvu nolēmumu izpildi. Ar šībrīža finansējumu nodali mēs uzskatām, ka ātra un efektīva izpilde nav garantēta. Jo, lai spētu ātri un efektīvi un kvalitatīvi izpildīt, būtu nepieciešams vairāk informāciju saņemt no šiem te reģistriem, maksimāli veikt atkārtotus pieprasījumus, veikt parādnieka kustamās mantas pārbaudi un tā tālāk. Šis darbību skaits arvien pieaugtu un radītu šo te efektivitāti.. Bet ja līdzekļi ir ierobežoti, tad man grūti pateikt, vai tas ir normāli vai nav normāli. Mēs uzskatām, ka tas nerasniedz mērķi ātri un efektīvi nodrošināt nolēmumu izpildi.

I. Ilgaža.

Paldies par jūsu skaidrojumu.

Man būtu vēl jautājums, kas ir saistīts ar cēloņsakarību starp apstrīdētajām Ministru kabineta noteikumu normām un Satversmes 105. panta aizskārumu, jo no lietas materiāliem izriet, ka, piemēram, 2011. gadā, kad bija spēkā vēl vecā kārtība, proti, ka izpildu darbības veikšanai nepieciešamie izdevumi no valsts budžeta tika atlīdzināti pēc tiesu izpildītāja pieprasītā faktiskajā apmērā, puse no pieteicējiem šo regulējumu nav izmantojusi pēc saviem ieskatiem. Attiecīgi, ņemot vērā arī

pieteikumos norādīto informāciju par atbrīvoto lietu nemainīgi augsto proporciju, es secinu, ka šajās lietās tād tiesu izpildītājs šos izdevumus ir finansējis no ienākumiem citās lietās. Tādā šāda situācija, ko jūs šobrīd raksturojat kā tādu, kas pārkāpj Satversmes 105. pantu, jau ir pastāvējusi pirms apstrīdēto Ministru kabineta normu pieņemšanas.

G. Kūtris.

Kāds ir jautājums?

I. Ilgaža.

Vai pastāv cēloņsakarība starp apstrīdēto normu pieņemšanu un Satversmes 105. panta aizskārumu, ņemot vērā, ka šāda situācija ir pastāvējusi arī iepriekš?

I. Nikuļceva.

Nu, pirmkārt, atbildot teorētiski, ka šāda situācija ir pastāvējusi iepriekš, arī tas nekādi neizslēdz Satversmes 105. pantā garantēto tiesību aizskārumu. Un kāpēc ir aizskartas īpašumtiesības? Es to izskaidroju... tād šajos gadījumos, kad piedzinējs ir atbrīvots, no parādnieka piedziņu objektīvu iemeslu dēļ nevar īstenot, piemēram, parādniekam nav šīs mantas vai naudas, uz kuru vērst piedziņu, tas neatbrīvo tiesu izpildītāju no pienākuma veikt izpildu darbības. Par to, ja viņš gadījumā to nedara, viņam draud arī kriminālatbildība un disciplināratbildība. Un tad vienīgais, ko viņš var darīt, viņš var ieguldīt savus personīgos līdzekļus sprieduma izpildē. Un viņa personīgie līdzekļi, arī saņemtā amata atlīdzība citās lietās, kur piedzinējs nav atbrīvots, veido viņa īpašumu. Līdz ar to šeit īpašumtiesību aizskārumi ir.

Savukārt, varbūt daļēji atbildot uz jautājumu par to iepriekšējo mehānismu... Nu tas, ka iepriekšējais mehānisms bija neefektīvs, kur tiesu izpildītājiem bija ārkārtīgi apgrūtināti iesniegt rēķinus pilnīgi par katru santīmu, tas nenozīmē, ka šis mehānisms ir labs. Nu, iespējams... es varētu teikt, ka jā, arī iepriekšējais mehānisms nebija, teiksim, efektīvs un nebija tāds, kas patiktu zvērinātiem tiesu izpildītājiem. Bet tas nenozīmē, ka pašreizējais ir atbalstāms un ka jūs varat ieteikt jebko, kas ir savādāks.

I. Ilgaža.

Paldies. Un pēdējais jautājums.

Precizējošs jautājums. Savā ziņojumā jūs minējāt, ka kompensācijas mehānisms ir netaisnīgs. Lietas materiālos ir tiesu izpildītāju vēstule, kurā, es citēju, "Tiesu izpildītāju padome atzīst, ka piešķirto naudas līdzekļu sadale atbilstoši ierosinātajam mehānismam būtu taisnīgāka". Vai es pareizi saprotu, ka tiesu izpildītāju viedoklis atšķiras no viņu pārstāvības orgāna viedokļa?

I. Nikuļceva.

Nu, es domāju, ka par to, kādu viedokli ir paudusi Zvērinātu tiesu izpildītāju padome, tiešām būtu jājautā Zvērinātu tiesas izpildītāju padomes pārstāvim tāpēc, ka pieteicēji un Zvērinātu tiesu izpildītāju padome ir tomēr dažādas institūcijas. Bet jā, šis mehānisms nav taisnīgs tāpēc, ka, pirmkārt, kā jau es jau teicu, neatbilst precīzi tās lietas, kurās piedzinējs ir atbrīvots un tās lietas, kuru skaits tiek ņemts vērā, rēķinot kompensāciju. Tātad, rēķinot kompensāciju, tiek ņemtas vērā mazāk kategoriju lietu skaits, bet piedzinējs ir atbrīvots vēl lielākā skaitā lietu. Un, otrkārt, nu nekādā veidā netiek ņemts vērā tas, ka izpildu lietas ir ļoti dažādas. Un līdz ar to izpildu darbības arī ir dažādas. Vienā lietā varbūt tiešām ir tikai... vai naudas līdzekļi, kur ir daudz mazākas summas nepieciešamas. Un cita lieta... ka ir, piemēram, jāvērtē nekustamais īpašums, varbūt jāriko atkārtotas izsoles un jābrauc, transporta izdevumi, kur ir ļoti lieli šie te izdevumi. Līdz ar to šādā kontekstā vērtējot... jā, viņš nav taisnīgs. Kā ir Zvērinātu tiesu izpildītāju padome tur vērtējusi konkrētā kontekstā, to viņi atbildot varēs... es ceru, ka padomes pārstāvis izstāstīs.

G. Kūtris.

Paldies.

Vai tiesnešiem ir jautājumi? Tiesnesis Ķinis.

U. Ķinis.

Jūs par procesuāliem jautājumiem izstāstījāt. Tas viedoklis jūsu ir, ka tas aizskārums joprojām turpinās un tāpēc ir ievērots procesuālais termiņš. Tā es saprotu, ja?

I. Nikuļceva.

Nu šeit ir būtībā vērtējami divi dažādi apstākļi. Ir 16 zvērināti tiesu izpildītāji, kuri ilgstoši strādā par zvērinātiem tiesu izpildītājiem. Un attiecībā uz šiem tiesu izpildītājiem es tiešām gribētu vērēt uzmanību uz to, ka tiesību aizskārums ir ilgstošs. Ja šodien ir viena lieta, kurā tiek veikta izpilde un netiek saņemta amata atlīdzība un netiek saņemti izdevumi izpildu darbībām faktiskie, tad šodien ir tas tiesību aizskārums. Un tad no šodienas ir rēķināms šis sešu mēnešu termiņš. Lai pamatotu šo te viedokli, arī Dainas Priednieces atbildēs uz Satversmes tiesas jautājumiem, ir ietvertas atsauces gan uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru...

Mēs zinām, ka Eiropas Cilvēktiesību tiesā arī ir tas pats, ka ir jāvēršas sešu mēnešu laikā no pēdējā nacionālā tiesību aizsardzības līdzekļa vai, ja tāda nav, tad no tiesību aizskāruma brīža. Un šeit ir vairākas lietas, kur ļoti skaidri ir pateikusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa, ka šie seši mēneši ir rēķināmi no tiesību aizskāruma beigām. Un ja ir ilgstošs tiesību aizskārums, ja viņš šodien vēl turpinās, tad nu šie seši mēneši ir ievēroti. Un es gribētu vēl arī pateikt to, ka tiešām Eiropas Cilvēktiesību tiesā ir bijušas lietas, kur gadu desmitiem ir šis aizskārums turpinājies. Bet tiesa, vienalga, ir šīs lietas pieņēmusi tāpēc, ka aizskārums turpinās un persona ir tiesīga vērsties tiesā.

Arī es teiktu, ka tas ir vispārīgais tiesību princips. Piemēram, arī krimināltiesībās... ja ir ilgstošs noziedzīgs nodarījums, neskata no sākuma, bet no beigām. Tas ir visur tiesībās šādā veidā.

Bet otrs apstākļi... ir divas tiesu izpildītājas — Lilija Solovjova un Dana Galzone — kuras ir nesen kļuvušas par zvērinātām tiesu izpildītājām. Un šeit, kā es jau teicu, tad rēķinot no tās pirmās lietas, kurā piedzinējs ir bijis atbrīvots, tad šajā gadījumā nu jebkurā gadījumā šis te sešu mēnešu termiņš ir ievērots, pat ja mēs skaitītu no tiesību aizskārums sākuma brīža, kas manā skatījumā ir nepareizi.

Un arī jau atbilstoši tam, ko mēs teicām atbildot uz Saeimas pārstāvja jautājumiem... Arī šis te tiesību aizskārums, nu teiksim, ir pastiprinājies. Viņš ir kļuvis visizteiktākais 2012. gada rudenī, tad, kad tika, cita starpā, samazinātas takses zvērinātiem tiesu izpildītājiem citās lietās, un tad, kad arī ņemot vērā, teiksim, to izpildu lietu dinamiku, ka visu laiku kļūst vairāk tās lietas, kur piedzinēji ir atbrīvoti, to piedziņu nevar veikt, bet mazāk kļūst tādas lietas, kurās būtu iespējami lieli ienākumi, piemēram, nekustamā īpašuma izsoles... Tad tieši 2012. gada rudenī zvērināti tiesu izpildītāji saprata, ka vienīgā iespēja ir vērsties Satversmes tiesā tāpēc, ka viņi neredz, kā viņi turpmāk var nodrošināt kvalitatīvu, laicīgu spriedumu izpildi.

U. Ķinis.

Jūs teicāt, ka jūs pārstāviet šīs divas izpildītājas, kas ir tikko nesen stājušās amatā, kā es sapratu, ja? Nu tomēr izpildītājam pirms stāšanās amatā ir jānoliek eksāmens, tātad viņam ir... līdz ar to viņam tātad ir jāzina visi normatīvie akti, kas tiek piemēroti saistībā ar izpildīšanu... nu un uz to brīdi jau tātad viņam bija skaidrs patiesībā, ka šāds ierobežojums jau pastāv. Vai šādā gadījumā var runāt šeit par aizskārumsu?

I. Nikuļceva.

Es nedomāju, ka no tā, ka persona zina par viņas tiesību aizskārumsu... tiesību aizskārums vairs nepastāv...

I. Kruka.

Nu, jā, bet šeit ir arī šis te faktiskais... šī jautājuma izpausme... Neviens jau nevar prognozēt, cik ļoti lielā mērā šis, teiksim, tiesiskais regulējums skars katru konkrētu tiesu izpildītāju, jo, kā jau es teicu, viss ir atkarīgs no konkrētās lietas. Var būt situācijas, kad ir tiešām nepieciešamas tikai kādas minimālas darbības un nolēmums tiks izpildīts un šī te izdevumu atgūšana notiek labi, ātri un efektīvi, bet tajā pat laikā mēs nekad nevaram zināt, kā šī izpilde turpināsies rīt vai parīt, jo mēs jau runājam par principu kā tādu, ka nav jau mehānisma, kas nosaka šo te atlīdzību.

U. Ķinis.

Par 107. pantu. Tātad man tāds jums jautājums ir. Tātad Saeima atbildes rakstā ir norādījusi, ka apstrīdētā norma gadījumos, kad piedzinējs tiek atbrīvots no sprieduma izpildes izdevumu samaksas, tātad nepieciešamie izdevumi tātad tiek segti no valsts budžeta līdzekļiem... tikai precizē, kādi izdevumi tiek segti no valsts budžeta un turklāt saglabājot principu, ka visus ar sprieduma izpildi saistītie izdevumi ir piedzenami no atbildētāja. Vai Satversmes 107. pants paredz valsts pienākumu segt z. t. i. visus ar tiesas spriedumu saistītos izdevumus, tostarp amata atlīdzību, vai arī tā ir uzskatāma par valsts izvēles tiesību?

I. Nikuļceva.

Tā noteikti nav uzskatāma par valsts izvēles tiesību. Kā es jau minēju, tad pienākums nodrošināt tiesības uz taisnīgu tiesu, kas ietver arī spriedumu izpildi, ir valsts pienākums. Tas nozīmē, ka valstij ir jānodrošina. Ja viņa šo funkciju uzdod brīvai juridiskai profesijai — zvērinātiem tiesu izpildītājiem, ka pilnīgi visās lietās zvērināts tiesu izpildītājs saņem amata atlīdzību un saņem faktiskām darbībām veikto izdevumu kompensāciju... Tad ir jautājums, kādā veidā tas tiek nodrošināts. Protams, ir daļa lietu, kur piedzinējs nav atbrīvots, tādā gadījumā, protams, var uzdot sākotnēji veikt šīs te iemaksas piedzinējam un ir daļa lietu, kurās ir piedziņa iespējama, kur no parādnieka tiek piedzīta gan amata atlīdzība, gan faktiskie izdevumi izpildu darbību veikšanai. Un tur problēmu nav. Bet valsts pienākums ir nodrošināt funkcionējošu mehānismu visās lietās. Ne tikai tajā vienā daļā, kur piedzinējs nav atbrīvots, kur viņš maksā, ko, protams, valsts ir nodrošinājusi. Bet lielākajā daļā lietu, divās trešdaļās lietu, piedzinējs ir atbrīvots un kur arī piedziņa no parādnieka nav iespējama, valsts nav nodrošinājusi šo te atlīdzību un izpildu darbību veikšanai izdevumu kompensāciju pilnā apmērā.

G. Kūtris.

Precizējošs jautājums. Tātad, jūsuprāt, likumā ierakstītā norma... sprieduma izpildes izdevumu samaksa sevī neietver atlīdzību par veikto darbu, bet tikai izdevumu samaksu. Tātad faktisko izdevumu samaksa, bet tā neietver sevī amata atlīdzību.

I. Nikuļceva.

Nē. Ja mēs... es varbūt neprecīzi atbildēju uz jautājumu, tas bija saistīts tikai ar 107. pantu... Protams, 107. panta kontekstā mēs runājam par Civilprocesa likuma 567. panta trešo daļu. Tātad par to, ka netiek paredzēta amata atlīdzība.

G. Kūtris.

Ka vispār netiek...

I. Nikuļceva.

Ka vispār netiek paredzēta amata atlīdzība...

G. Kūtris.

Tāds jautājums tāpat arī bija. Tas ir, no valsts budžeta līdzekļiem tiek segti sprieduma izpildes izdevumi.

I. Nikuļceva.

Jā. Un netiek paredzēta amata atlīdzība.

G. Kūtris.

Skaidrs.

U. Ķinis.

Jūs savā sūdzībā arī norādi, ka Civilprocesa likuma 567. panta trešā daļa pēc būtības skar visus tiesu izpildītājus. Savukārt Saeima norāda, ka tad jautājums ir vērtējams pēc analogijas saistībā ar Satversmes 83. un 92. panta izpratnē, tad, kad neesot pārbaudāma Konstitucionālās sūdzības ceļā, jo z. t. i. ir tiesu varai piederošas personas tāpat, risināms kompetenču strīds. Ko jūs varētu teikt par šo jautājumu?

I. Nikuļceva.

Nu, pirmkārt, manuprāt, ir atsevišķi vērtējams Satversmes 83. pants un Satversmes 92. pants. Satversmes 83. pants runā tikai par tiesnešiem, bet nevis par tiesu varu kopumā.

U. Ķinis.

Nē, es runāju par analogiju šeit. Tieši par to analogiju saistībā ar to, vai jūs esat izmantojuši... teiksim, Tieslietu padomi kā instrumentu, lai risinātu šos jautājumus.

I. Nikuļceva.

Vai ir tieši izmantota Tieslietu padome, lai risinātu šos jautājumus, es nemācēšu atbildēt, bet es gribētu vērst uzmanību uz to, ka pat, ja šis jautājums būtu šādā veidā iespējami risināms, tas nevar liegt zvērīnātiem tiesu izpildītājiem, kuri vēl aizvien ir fiziskas personas, tiesības vērsties Satversmes tiesā, ja ir aizskartas viņu Satversmē noteiktās pamattiesības. Un šajā gadījumā iet runa par 107. pantu, ja mēs runājam par atlīdzību, noteikto tiesību aizskārumu. Pat ja pastāv vēl kāds cits alternatīvs mehānisms, tas neliedz vērtēt Satversmes tiesā konstitucionālo sūdzību.

G. Kūtris.

Vēl viens jautājums saistībā ar to pašu amata atlīdzību un izdevumiem. Tad, kad tiesu izpildītājs piedzen tos... izpilda šo izpildu lietu, vai tiesu izpildītājs taču no tā

parādnieka šo summu, ne tikai pašu parāda summu piedzen, bet arī vēl kaut kādus izdevumus. Vai šajā gadījumā tiek piedzīta tikai ar sprieduma izpildi saistītās summas, vai no šī parādnieka tiek piedzīta arī amata atlīdzība?

I. Kruka.

Ja izpilde ir bijusi iespējama, tad, protams, piedzīts tiek parāds, ar izpildi saistītie izdevumi un šī te amata atlīdzība. Tas ir gadījumā, ja izpilde ir bijusi iespējama un ja viņa arī ir tā kā objektīvi iespējama... Jo ir virkne situāciju, kad mēs šos te līdzekļus pat nedrīkstam no parādnieka piedzīt. Ļoti daudzās lietās joprojām ir situācijas, ka mēs konstatējam, ka... pēc izpildu dokumentu saņemšanas mēs konstatējam, ka šis te sods vai kaut kāds cits prasījums par labu valstij jau ir nomaksāts, bet lieta vienalga tiek iesniegta tiesu izpildītājam, līdz ar to šādās situācijās es nedrīkstu izdevumus lūgt, lai apmaksā parādnieks, viņi paliek faktiski... nekur viņi nepaliek...

G. Kūtris.

Otrs jautājums. Sakiet, lūdzu...

I. Nikuļceva.

Vai es varētu mazliet papildināt?

G. Kūtris.

Lūdzu!

I. Nikuļceva.

Jo, protams, ir daļa lietu, kurās ir iespējama šī te piedziņa no parādnieka. Bet šādu lietu ir absolūtais mazākums. Un tad ir tās lietas, kurās objektīvi nevar veikt piedziņu vai nu faktiski iemeslu dēļ, vai juridisku iemeslu dēļ. Faktiskie iemesli ir tie, ka parādniekam nav mantas līdzekļu, uz kuru vērst piedziņu. Un tad ir šīs te juridiskās lietas, tas likuma ietvars. Un šis likuma ietvars ir summas, uz kurām nevar vērst piedziņu. Piemēram, sociālie pabalsti. Piemēram, tas, kas tika minēts... ja prasības nodrošinājums.... un tā tālāk....

G. Kūtris.

Saprotams.

Tad precizējošs jautājums. Sakiet, lūdzu, ja jums nāk izpildīšanā lieta, kur piedzinējs ir atbrīvots... principā valsts maksā par šādu piedziņu... Vai valsts maksā, kad jūs esat saņēmuši šādu izpildu lietu, kur piedzinējs ir atbrīvots no samaksas, vai pēc tam, kad ir lieta izpildīta?

I. Kruka.

Jūs domājat šobrīd?

G. Kūtris.

Jā. Šobrīd.

I. Kruka.

Šobrīd šī te kompensācija tiek iemaksāta reizi mēnesī pēc šīs te statistikas un metodikas, kā, teiksim, izskaita... Tiesu izpildītāji tiek nosacīti sadalīti trijās grupās, tādi, kuriem ir daudz šādu lietu, teiksim, tie, kas ir plus mīnus pa vidu un mazākums. Tātad šī te kompensācija tiek maksāta pēc fakta, kurā grupā es esmu ieskaitīta, pēc šīs metodikas aprēķina šo te kompensāciju un reizi mēnesī man ieskaita. Neatkarīgi no tā, vai šomēnes man ir nepieciešami simt, divsimt vai trīssimt latu šo izdevumu...

G. Kūtris.

Principā šo summu ieskaita it kā uz tekošā mēnesī saņemamajiem izpildāmajiem izpildrakstiem...

I. Kruka.

Faktiski, jā... Jo mērķis nav noteikts, tā ir vienkārši kompensācija...

G. Kūtris.

Nav vispār uz ko konkrētu, bet kopumā.

I. Kruka.

Tā kā viņas mērķis ir šie izdevumi, kas saistīti ar spriedumu...

G. Kūtris.

Bet kopumā.

I. Kruka.

Jā, bet kopumā. Jā.

G. Kūtris.

Skaidrs.

Vai tiesnešiem ir jautājumi? Lūdzu!

U. Ķinis.

Saeima pauž viedokli arī, ka saskaņā ar Tiesas izpildītāju likuma 140. panta otro daļu tātad izpildītāju prakses ienākumus veido visu ienākumu kopums. Tātad, kā norāda arī Ministru kabinets, tad tādējādi ienākumu kopums zināmā mērā atkarīgs no

z. t. i. profesionālās darbības kopuma un to nav iespējams nodalīt. Sakiet, lūdzu, kas tieši... vai ievērojot to, ka z. t. i. apgabala robežās darbojas konkurences apstākļos un ieņēmumus veido visu ienākumu kopums, vai Civilprocesa 567. panta trešā daļa rada 107. panta paredzēto aizskārumu?

I. Nikuļceva.

Es varbūt varētu sākt... vispirms runājot par Tiesu izpildītāju likuma 140. pantu. Es gribētu uzsvērt, ka šajā pantā ir minēti trīs jēdzieni: ieņēmumi, izdevumi un atlīdzība. Un ieņēmumi un atlīdzība ir absolūti dažādas lietas. Ieņēmumi ir daudz plašāks jēdziens un šajā 140. pantā ir arī minēts, kas vispār ir ieņēmumi un kas ir izdevumi. Atlīdzība ir daļa no ieņēmumiem. Tiesu izpildītāju likums nosaka, ka atlīdzību izsaka taksēs. Takses nosaka Ministru kabinets. Ministru kabinets ir pašlaik izdevis noteikumus Nr. 451 par zvērinātu tiesu izpildītāju taksēm. Un no šiem noteikumiem ir skaidri redzams, ka atlīdzība tiek noteikta konkrētā lietā. Agrāk tas bija savādāk, līdz 2012. gada septembrim bija tā, ka taksī noteica par konkrētu izpildu darbību, bet pašlaik, saskaņā ar šiem Ministru kabineta noteikumiem, atlīdzība tiek noteikta konkrētā lietā. Un līdz ar to nav nekāda pamata visas atlīdzības apvienot un skatīt vienā tā kopumā. Un kāpēc vēl tam nav pamata? Tāpēc, ka principā katrā lietā ir divas personas iesaistītas sprieduma izpildē — tas piedzinējs un parādnieks. Un ja mēs uzskatām, ka tā atlīdzība ir kopums visās lietās, tad sanāk tāda neierobežota šķērssubsidēšana. Tad piedzinējam un parādniekam ir jāmaksā nevis amata atlīdzība konkrētā lietā, nevis jāsedz izpildu izdevumi par konkrētām darbībām, bet gan jāfinansē arī citas lietas. Bet tas ir pretrunā tam principam, kas ir ietverts Civilprocesa likumā. Jo Civilprocesa likumā ir ietverts princips, ka šajā te finansēšanā piedalās divas personas — tā tad piedzinējs tad, kad viņš vēršas pie zvērināta tiesu izpildītāja un samaksā valsts nodevu un iemaksā nepieciešamos izdevumus izpildei un parādnieks, no kura, iespējams, pēc tam tiek piedzīti gan izpildu darbību veikšanai nepieciešamie izdevumi, gan amata atlīdzība.

G. Kūtris.

Jūs pieminējāt šo šķērssubsidēšanu un teicāt, ka citiem parādniekiem nebūtu jāsedz šie izdevumi... Sakiet, lūdzu, vai tiesu izpildītājiem likumdevējs nav devis citas iespējas gūt šo šķērsdotāciju, piemēram, vai jūs nenoguldat iegūto naudu depozītos vai kādā citā veidā, kas dod, teiksim, procentuālu pienesumu citā formātā?

I. Kruka.

Diemžēl, vairāk nē.

G. Kūtris.

Tas vairs nav.

I. Kruka.

Jā, tas vairs nav. Šobrīd ar likumu ir noteikts, ka visiem tiesu izpildītājiem naudas līdzekļi, kas ir depozīta kontā, ir jāglabā Valsts kasē. Un šī iespēja ir izslēgta. Tas arī ir viens no tiem faktoriem, kas šo te situāciju ir saasinājis un mudinājis mūs iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā.

G. Kūtris.

Paldies.

Jūs gribējāt vēl papildināt?

I. Nikuļceva.

Es varbūt varu vēl papildināt un vērst uzmanību uz to, ka Tiesu izpildītāju likuma 74. un 75. pantā ir tiešām minētas vēl citas darbības, kuras zvērināti tiesu izpildītāji varētu veikt un par kuriem viņi varētu saņemt atlīdzību, bet šeit es gribētu vērst uzmanību uz to, ka tam ir vairāk tāda juridiski formāla nozīme, bet nevis nozīme praksē. Jo praksē šīs te darbības, kas ir 74. un 75. pantā zvērināti tiesu izpildītāji veic ļoti, ļoti retos gadījumos, pēc tiem būtībā nav pieprasījuma un līdz ar to arī šajā aspektā nekādi ievērojami ienākumi netiek gūti.

G. Kūtris.

Tiesnesis Ķinis.

U. Ķinis.

Vēl jautājums par to, ka Tiesu izpildītāju likuma 134. pants noteicis, ka z. t. i. darbība ir intelektuālais darbs un tā mērķis nav peļņas gūšana. Tātad savā pieteikumā jūs norādījāt, ka z. t. i. ir tiesīgi saņemt 107. pantā garantēto veiktajam darbam atbilstošo samaksu, kas izpaužas kā izpildītāja amata atlīdzība. Taču vienlaikus jūs arī atzīstat, ka normas regulējums pats par sevi neveido pretrunu ar 107. pantu. Lūdzu, paskaidrojiet savu pozīciju.

I. Nikuļceva.

Es atvainojos... vai es varētu lūgt precizēt šo jautājumu?

U. Ķini.

Man jāpaskatās tad precīzi...

G. Kūtris.

Mēs atradīsim to konkrēto pieteikuma lapaspusi, kur tas bija rakstīts un tad uzdosim...

U. Ķinis.

Jūs par leģitīmo mērķi nerunājat, taču Saeima norāda, ka normas leģitīmais mērķis nodrošina citu cilvēku tiesības uz efektīvu sprieduma izpildi, kas ietilpst Satversmes 92. panta tvērumā. Vai tas, jūsuprāt, nevar būt leģitīmais mērķis, teiksim, Civilprocesa likuma 3. daļas...

I. Nikuļceva.

... citu cilvēku pamattiesību aizsardzība abstrakti vērtējot, protams, ir viens no leģitīmajiem mērķiem cilvēktiesību ierobežošanā, kas ir minēts Satversmes 116. pantā, bet tādā gadījumā es vēlētos Saeimas izskaidrojumu, kā tad ir nepieciešams lietās, kurās piedzinējs ir atbrīvots, kaut ko nemaksāt tiesu izpildītājam, lai nodrošinātu citu cilvēku tiesības... Nu man īsti nav tad saprotama šī saikne, kādā veidā citu cilvēku tiesības būtu saistītas ar šo valsts pienākumu nodrošināt amata atlīdzību un arī izpildu darbību veikšanai nepieciešamo izdevumu samaksu.

G. Kūtris.

Tad pāriesim varbūt pie Ministru kabineta noteikumu vērtēšanas 105. pantam.

Jautājums tāds. Ietverot iekšā šajā mehānismā, kādā veidā tiek kompensēti izdevumi, sakiet, lūdzu, vai valsts tomēr vienlaicīgi arī nedeva iespējas, kādā veidā šie izdevumi citādi tiek samazināti, lai nebūtu tik daudz jāizdod nauda. Vai ir kaut kādi atvieglojumi kaut kādos iesniegumos no publiskajiem reģistriem, kas ir valsts rīcībā vai...

I. Kruka.

Šobrīd tādi mehānismi nav. Vienīgā iespēja, kur mēs šo te informāciju no publiskajiem reģistriem saņemam, tas ir, attiecībā par parādnieku transporta līdzekļiem. Un otra iespēja ir, ja sludinājums tiek publicēts šajā te valsts piedziņas lietā, vai lietā, kur piedzinējs ir atbrīvots no sprieduma izpildes izdevumu samaksas, tad "Latvijas Vēstnesis" mums piešķir zināmu tā kā atlaidi. Bet attiecībā uz pārējiem reģistriem — Iedzīvotāju reģistrs, Valsts zemes dienests, Vienotā datorizētā zemesgrāmata — šajos reģistros šīs te atlaides vai kaut kāds mehānisms, kas atvieglotu informācijas iegūšanu, šobrīd nav.

G. Kūtris.

Skaidrs.

Tiesnešiem ir jautājumi? Lūdzu! Tiesnesis Ķinis.

U. Ķinis.

Es gribētu tāpat precizēt par jautājumu par zvērināto tiesu izpildītāju īpašumu.

Tātad Saeima norāda, ka, atbilstoši tam Tiesu izpildītāju likumam, kur mēs jau te runājām par to 140. panta otro daļu, tātad tiesu izpildītāju ienākumus veido šis ienākumu kopums.

Tiesībsargs papildu paskaidrojumā... 4. punktā arī norāda, ka pēc viņa domām nav iespējams un nav nepieciešams arī nošķirt līdzekļus, ko z. t. i. patur kā personiskos ienākumus no tiem, kas tiek izmantoti profesionālās darbības nodrošināšanai.

Savukārt jūs papildu paskaidrojuma 6.1. punktā norādāt, ka z. t. i. saņem amata atlīdzību par izpildu darbiem katrā konkrētajā lietā un tiesu izpildītāja amata atlīdzība katrā izpildu lietā ir nošķirama no pārējām. Turklāt arī jūs norādāt, ka z. t. i. praksē tiek strikti nodalīti līdzekļi personiskai lietošanai no tiem, kas ir z. t. i. darbības nodrošināšanai.

Sakiet, lūdzu, ko z. t. i. uzskata par savu īpašumu Satversmes 105. panta izpratnē? Un kā izpaužas tā aizskārums, ievērojot leģitīmo mērķi un pārējos kritērijus?

I. Nikuļceva.

Par to, ko pieteicēji uzskata par Satversmes 105. pantā norādīto īpašumtiesību aizskārumu, šķiet, ka es pieskāros jau vairākkārt. Tātad tas ir saistīts ar to, ka šī kompensācija, kas tiek izmaksāta atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr. 670, nesedz tos izdevumus, kas ir domāti izpildu darbības veikšanai, kas ir faktiski nepieciešami izpildu darbības veikšanai un līdz ar to tiesu izpildītājam ir jāiegulda savi līdzekļi. Tad ir jautājums, kas ir šie "savi līdzekļi". Tad es mēģināšu izskaidrot to, kas notiek ar amata atlīdzību tajās lietās, kur viņa tiek saņemta, lai saprastu, kas ir tie "savi līdzekļi".

Tātad no amata atlīdzības, kas būtībā jau veido zvērināta tiesu izpildītāja īpašumtiesības, vispirms tiek segti dažādi izdevumi. Piemēram, tiek uzturēta prakse, veikta apdrošināšana, maksāts darbiniekam un tā tālāk. Tā kā tiesu izpildītājs ir pašnodarbināta persona, šī te amata atlīdzība jau ir viņa līdzekļi. Tālāk daļu no šīs te amata atlīdzības, protams, pie nosacījuma, ka tur kaut kas paliek pāri, zvērināts tiesu izpildītājs pārskaita uz savu personīgo kontu. Nu tas ir visām pašnodarbinātām personām, kas veic saimniecisko darbību, ir šādā veidā. Šajā mirklī šos te līdzekļus viņš ir izmaksājis sev kā samaksu, arī no tā tiek rēķināts ienākuma nodoklis. Bet tas vēl aizvien neliedz... un šādā nozīmē ir nošķirti šie personiskie līdzekļi... jo viņi regulāri tiek pārskaitīti uz savu personīgo kontu un protams, grāmatvedība tiek vesta tikai uz tiem līdzekļiem, kas ir iesaistīti saimnieciskā darbībā. Bet tas, ka tie līdzekļi tiek pārskaitīti uz personisko kontu, nevienai saimnieciskās darbības veicējai personā neliedz šos personiskos līdzekļus ieguldīt atpakaļ saimnieciskā darbībā. Tas nav aizliegts nevienam saimnieciskās darbības veicējam. Tad vienkārši grāmatvedībā ir jānorāda, ka ir šāds personiskais ieguldījums.

G. Kūtris.

Tiesnesis Balodis.

K. Balodis.

Man arī ir jautājums par īpašumtiesību iespējamo ierobežojumu. Un ja paskatās uz šīm Ministru kabineta normām. Pat ja tiešām tiesu izpildītāju īpašumtiesības ar šīm normām būtu skartas. Kā jūs pamatotu to, ka šis iespējamais ierobežojums nav samērīgs, jo, ja paskatās uz šīm normām, viņas runā par kompensācijas piešķiršanu... tieši sanāk, ka piešķir labumu zvērinātiem tiesu izpildītājiem.

I. Nikuļceva.

Nē, šīs te normas nepiešķir labumu zvērinātiem tiesu izpildītājiem, jo kompensācija attiecas uz faktisko izdevumu segšanu, kas ir domāta izpildu darbību veikšanai. Tas nav zvērināta tiesu izpildītāja labums. Tās ir tās summas, kuras ir jāiztērē, lai ieskatītos reģistros, lai sarīkotu izsoles, lai nosūtītu pastu un tamlīdzīgi. Tas nav nekāds labums. To tiesu izpildītājs nesaņem. Tātad tie ir tie izdevumi, kuri viņam jāveic. Un šie izdevumi ir lielāki nekā tā kompensācija, kas tiek samaksāta. Līdz ar to tas arī ir viņa šis īpašumtiesību aizskārums. Tas, ka viņam ir jāiegulda savi līdzekļi, lai veiktu sprieduma izpildi, jo citādi viņš to izdarīt nevar.

K. Balodis.

Bet pat ja šādu aizskārumu šeit izdotos konstatēt un saskaīt... Kur būtu tas nesamērīgums? Jūs to varat izskaidrot?

I. Nikuļceva.

Tas nesamērīgums izpaužas būtībā divos aspektos. Viens aspekts ir tas, ka šī te kompensācija ir desmitām reižu mazāka, nekā tie izdevumi, kas ir faktiski nepieciešami. Nu man īsti varbūt nav pilnvarojuma to teikt, bet, protams, ja tur ietu runa par dažiem santīmiem, tad zvērināti tiesu izpildītāji diez vai būtu vērsušies Satversmes tiesā. Šeit iet runa par daudzkārt mazāku kompensāciju. Kompensācija vienā izpildu lietā apmēram ir viens lats, kā arī Krukas kundze norādīja. Cik ir nepieciešams vidēji, tādi aprēķini nav veikti. Bet, piemēram, Tieslietu ministrija 2007. gadā ir virzījusi koncepciju par piedziņu un tur ir teikts, ka minimālie izdevumi ir 29,50 Ls vienā izpildu lietā. Nu, tātad, trīsdesmit reizes ir šī atšķirība. Un šis ir arī tas nesamērīgums.

Un otrs, es to arī norādīju, šeit ir nesamērīgums attiecībā pret citām personām. Jo tagad divas trešdaļas piedzinēju ir atbrīvoti, viena trešdaļa piedzinēju nav atbrīvota. Šajā vienā trešdaļā gadījumu sanāk, ka ir jāfinansē piedzinējam parādniekam tā kompensācijas nenosegtā daļa divās trešdaļās lietu, ir jāfinansē amata atlīdzība arī vēl tajās divās trešdaļās lietu, ir jāfinansē sava lieta un turklāt vēl tiesu izpildītājam ir arī iespēja, kas parasti tiek izmantota, mazturīgās personas atbrīvot no 50 procentiem

amata atlīdzības. Un tad beigās nu šis te pienākums tiem piedzinējiem, kas nav atbrīvoti un tiem parādniekiem, no kuriem to piedziņu veic, ir nesamērīgs. Viņiem, vienkārši izsakoties, ir jāmaksā vairākas reizes vairāk varbūt.

I. Kruka.

Par šo te samērīgumu.

Mēs nerunājam par cipariem, mēs runājam par principu kā tādu. Šobrīd šī te kompensācija tiek rēķināta vadoties vienkārši no lietu skaita. Bet lietu skaits jau neatspoguļo faktisko izdevumu apmēru. Būtu ļoti skaisti, ja lietas mēs varētu pabeigt tikai izsūtot šo te paziņojumu un visi parādnieki labticīgi viņu izpildītu un samaksātu. Problēmas tad vispār nebūtu. Bet tiesiskā realitāte ir pavisam savādāka. Nereti, lai šo te parādu piedzītu, vai tas ir sods, vai tie ir nodokļi, ir jāveic virkne daudz sarežģītu un arī izdevumu ziņā apjomīgu darbu. Un šī te kārtība nenodrošina to, lai tiktu vērtēti faktiskie izdevumi.

G. Kūtris.

Skaidrs. Vai vēl jautājumi būtu? Lūdzu, tienesis Ķinis.

U. Ķinis.

Par deleģējumu es gribētu jums pajautāt.

G. Kūtris.

Par atbilstību 64.

U. Ķinis.

Jā. Saeima tātad atbildes rakstā 7. lapaspusē papildus paskaidrojumā norāda, ka CPL 567. panta 4. daļa satur precīzu deleģējumu, proti, noteiktu izpildu darbību veikšanai nepieciešamo izdevumu apmēru un maksāšanas kārtību, ko Ministru kabinets izpildījis, izdodot 670. noteikumus. Vienlaikus Ministru kabinets papildus atbildes rakstā arī norāda, ka deleģējums neprecizē nedz sedzamo izdevumu minimālo, nedz arī maksimālo robežu un to noteikšanas kritērijus. Līdz ar to tā esot Ministru kabineta rīcības brīvība. Jūs no pieteikuma 4.2. punktā uzskatiet, ka ierobežojums nav noteikts ar likumiem. Ministru kabinets neesot bijis pilnvarots diferencēt izpildu darbību veikšanai nepieciešamo izdevumu apmēru atkarībā no tā, vai piedzinējs apmaksā sprieduma izpildes izdevumus, vai no tiem tiek atbrīvots. Tādējādi esot ietecies jomā, ko regulē Civilprocesa likums. Vai jūs varētu pamatot savu viedokli nedaudz.

I. Nikuļceva.

Nu es mēģināšu tad varbūt mazlietiņ vēl sīkāk pie šī pieskarties. Tātad deleģējums Civilprocesa likumā ir ietverts 567. panta 4. daļā. Izpildu darbību

veikšanai nepieciešamo izdevumu apmēru un to maksāšanas kārtību nosaka Ministru kabinets. Tātad, pirmkārt, izpildu darbību veikšanai nepieciešamo izdevumu apmēru. Un par to es jau teicu, sniedzot paskaidrojumus mazliet. Tātad Ministru kabinetam pilnvarojums ir nevis noteikt kompensāciju, kas ir desmit vai divdesmit vai trīsdesmit reizes mazāka, bet noteikt apmēru tā, lai vēl aizvien varētu izpildu darbības veikt. Jo izpildu darbību veikšanai ir nepieciešamo izdevumu apmērs. Respektīvi, tas nozīmē, ka Ministru kabinets var noteikt, ka zvērināts tiesu izpildītājs nevar atļauties kādus greznuma izdevumus, piemēram, pārvietoties ar helikopteri jeb vēl kaut ko tamlīdzīgu. Ka viņam ir jāizvēlas lietderīgi vai mazākie iespējamie izdevumi. Bet tie izdevumi, par kuriem vēl aizvien sprieduma izpildi reāli var veikt. Bet nevis desmito vai divdesmito vai piecdesmito daļu, ko paredz šī te kompensācija. Tas ir viens.

Otrs ir šis te juridiskais aspekts. Tās tiesības, kas Ministru kabinetam ir, jebkurā gadījumā ir realizējamās likuma ietvaros. Viņas nedrīkst būt pretrunā likumam. Un tad ir jāieskatās, ko nosaka Civilprocesa likums. Civilprocesa likuma 566. panta pirmā daļa uzskaita izpildu darbību veikšanai nepieciešamos izdevumus. Tie ir ar pavēstes, citu dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu saistītie izdevumi. Izdevumi informācijas saņemšanai, izdevumi bankas pakalpojumiem un tā tālāk..., es nelasīšu visu, šīs tiesību normas ir pieejamas. Tātad Civilprocesa likums jau paredz, kas ir izdevumi izpildu darbību veikšanai. Tātad paredz, ka ir jākompensē šie izdevumi, bet nevis kaut kāda kompensācija, kas reāli nenodrošina šos te izdevumus. Tātad šie noteikumi 670. apstrīdētajā daļā ir pretrunā jau arī šai 566. panta pirmajai daļai.

Tālāk. Civilprocesa likuma 567. panta trešā daļa. Arī paredz, ka, ja piedzinējs ir atbrīvots, izpildu darbības veikšanai nepieciešamos izdevumus apmaksā valsts. Tātad izpildu darbību veikšanai nepieciešamos izdevumus, kas faktiski ir nepieciešami, bet nevis kaut kādu kompensāciju.

Turklāt es gribētu minēt vēl divus būtiskus apsvērumus īsi. Viens ir tas, ka noteikumu 670. arī iekļauj 4.–6. punkts šo te apmēru. Tātad tajās lietās, kurās piedzinējs nav atbrīvots, kurās piedzinējs parādnieks maksā. Tur jau ir pateikts, kādā apmērā sprieduma izpildei nepieciešamos izdevumus sedz. Ja piedzinējs ir atbrīvots, no tā nekas nemainās, jo izdevumi ir pilnīgi vienādi. Līdz ar to šī te sadaļa par kompensāciju ir pilnīgi lieka tāpēc, ka Ministru kabinets atbilstoši deleģējumam jau ir izdevis normas, kas ir 4.–6. punktā šajos Ministru kabineta noteikumos. Turklāt, arī pirms šiem te apstrīdētajiem noteikumiem 670., kā mēs jau dzirdējām, tad šis mehānisms bija savādāks, tad tieši tā tiek noteikti izpildu darbību veikšanai nepieciešamie izdevumi, kas ir vienādi visās lietās, vai piedzinējs ir vai nav atbrīvots un tad zvērināts tiesu izpildītājs var lūgt viņam apmaksāt šos te izdevumus, ja piedzinējs ir atbrīvots. Nu, ņemot vērā minēto, te ir skaidrs, ka Ministru kabinets ir iejaucies likumdevēja kompetencē. Ir izdevis normas, kas acīmredzami ir pretrunā Civilprocesa likumam — gan tai idejai, kas ir vispār tie izpildu darbību veikšanai nepieciešamie izdevumi, gan arī konkrētām normām, kuras es minēju.

G. Kūtris.

Vai būtu vēl jautājumi?

U. Ķinis.

Jā. Vēl pēdējais varbūt jautājums, atgriežoties vēl pie Civilprocesa... pie atbilstības 107. pantam par to jautājumu. Jūs iepriekš... tas ir, papildus paskaidrojumā 8. lapaspusē ir norādīts, ka konstitucionālās sūdzības iesniedzēji neuzskata, ka valstij būtu jāveic visos gadījumos priekšapmaksu, bet būtu pieņemama kaut kāda cita valsts izveidota kārtība vai sistēma, kas nodrošinātu saudzīgāku pieeju.

I. Kruka.

Jā, tieši tā. Mūsu mērķis jau nav lūgt šos izdevumus maksāt avansā, priekšapmaksā. Mūsu mērķis joprojām ir un būs ar visiem mūsu rīcībā pieejamiem tiesiskajiem līdzekļiem ātri un efektīvi izpildīt nolēmumus. Un tur, kur mēs nosacīti tiksim galā paši, mums nemaz šī te tā... kā finansējums no budžeta līdzekļiem nebūs nepieciešams, bet ir jābūt šim te samērīgam mehānismam, kas noteiks, kā tad tiek veidota gan atlīdzības apmaksu, gan arī faktiskie izdevumi. Mēs neuzsveram to, ka tam ir jābūt tā kā priekšapmaksas veidā. Nebūt ne. Ja tiešām virkne lietu izpildīsies un tur viss būs kārtībā, bet jābūt šim te samērīgam mehānismam, kas līdzsvarotu iegūto un mūsu ieguldījumu šajās te lietās.

G. Kūtris.

Vai būtu jautājumi? Vai Saeimas pārstāvim būtu jautājumi?

J. Pleps.

Nē, paldies, nebūs jautājumi.

G. Kūtris.

Ministru kabineta pārstāvei?

I. Ilgaža.

Paldies, nē.

G. Kūtris.

Šobrīd nav. Paldies.

Varam pāriet uz klausīt apstrīdēto normu izdevēju viedokli. Saskaņā ar likumu arī jums kopā ir atvēlētas 30 minūtes. Kā parasti vispirms uzstājas tas, kura augstāka ranga normatīvais akts tiek apstrīdēts, tāpat likumdevēja pārstāvis. Lūdzu!

J. Pleps.

Augsti godātā tiesa! Es mēģināšu, pārstāvot Saeimu, sniegt pamatojumu, kāpēc tiesvedība šajā lietā būtu izbeidzama šajā daļā un gadījumā, ja Satversmes tiesa uzskatīs par nepieciešamu šo lietu izspriest, kāpēc Civilprocesa likuma 567. panta trešā daļa sadaļā par to, ka tas neparedz zvērinātu tiesu izpildītāja amata atlīdzības segšanu no valsts budžeta līdzekļiem gadījumos, kad piedzinējs ir atbrīvots no sprieduma izpildes izdevumu samaksas, atbilst Satversmes 107. pantam.

Visupirms, kā tiesas priekšsēdētājs arī norādīja, procesuāli apsvērumi. Saeima savā atbildes rakstā ir norādījusi un Saeima uztur lūgumu, ka 16 zvērināti tiesu izpildītāji, kas ir iesnieguši pieteikumu lietā 2012-22-0103, ir iesnieguši šo pieteikumu, neievērojot Satversmes tiesas likuma 19.2. panta ceturtās daļas otrā teikuma nosacījumus. Respektīvi, šajā gadījumā ir tiešs aizskārums ar tiesību normu, kur nav nepieciešama piemērošana, šī tiesību norma ir spēkā jau gandrīz desmit gadus, un viņa tiek patstāvīgi piemērota.

Un, lai pareizi varētu izprast šī te Satversmes tiesas likuma normas jēgu, arī iespējams, nevajadzētu raudzīties uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksi, jo, pirmkārt, šīs lietas nav taisītas attiecībā pret Latviju un otrkārt, zvērināti tiesu izpildītāji diez vai kvalificētos piekritībai uz konvenciju, bet pietiek paraudzīties uz Satversmes tiesas praksi.

Un Satversmes tiesa lietā 2012-16-01, pavisam nesenā spriedumā ir sniegusi interpretāciju par šo te pamattiesību aizskārumu un ir norādījusi ļoti precīzi — sešu mēnešu termiņš sākas ar normas spēkā stāšanos. Respektīvi, ja norma aizskar tieši, seši mēneši no normas spēkā stāšanās. Mēs esam konstatējuši, ka šī norma apstrīdētā ir spēkā stājusies 2003. gada 24. jūlijā, 19.2. panta ceturtās daļas otrais teikums ir grozīts kādus divus gadus atpakaļ. Jebkurā gadījumā šie seši mēneši ir pagājuši.

Kāpēc tiek noteikti šie termiņi? Ir ļoti vienkārša atbilde: jo ilgāk persona pacieš, jo mazāk ir ieinteresēta aizstāvēt savas tiesības. Un kāpēc tas arī ir nepieciešams? Saprātīgs laika termiņš, kurš rada tiesisko noteiktību. Lai nebūtu tiesvedības par lietām, kas ir bijušas... radītas, teiksim, nesamērīgi senā pagātnē. Ja ir aizskārums, personai ir jāspēj uzreiz apzināties, kas ir aizskārums un aizstāvēt savas tiesības. Jo persona var savas tiesības arī neaizstāvēt.

Nākamais jautājums par to, vai šis prasījums ir izspriežams konstitucionālās sūdzības ceļā, jo, pat ja ir izbeidz šo lietu par 16 tiesu izpildītājiem, ir bijusi lieta 2013-07-0103, kur ir divas zvērinātas tiesu izpildītājas kā pieteikuma iesniedzējas, un šajā gadījumā ir acīmredzami, ka šeit ar sešu mēnešu termiņu viss ir kārtībā.

Līdz ar to attiecībā uz šīm divām personām... nepieciešams pārbaudīt, vai apstrīdētā norma atbilst Satversmes 107. pantam un tas, kas ir svarīgi, ir nepieciešams izprast Satversmes 107. pantu, lai dotu atbildi, vai šis jautājums ir izspriežams konstitucionālās sūdzības ceļā.

Runājot par Satversmes 107. pantu, visupirms ir nepieciešams uzsvērt, ka tā ir sociālo tiesību norma — tiesības uz veiktajam darbam atbilstošu samaksu, kas nav mazāk par valstī noteikto minimumu. Pieteikuma iesniedzēji papildus paskaidrojamos

piedāvāto šo minimumu pazaudē, bet tieši šajā palīgteikumā, kas paskaidro tiesības uz darba samaksu, ir šīs normas jēga, ka visā valstī pastāv kaut kāds minimums, un visiem, teiksim, nodarbinātajiem, kas saņem atlīdzību, ir jāsaņem atlīdzība, kas ir lielāka nekā šis minimums.

107. panta jēga nav pietiesāt vai tiesas ceļā noskaidrot, kādu atlīdzību es sev uzskatu par adekvātu. 107. pants nav tā garantiju norma, kas ļauj prasīt vairāk, vairāk, vairāk. 107. pants prasa to, lai būtu šis te minimums un lai šis minimums būtu atbilstošs veiktajam darbam. Ja mēs runājam par tiesu izpildītājiem, man liekas, mēs varam konstatēt, pirmkārt, to, ka neviens zvērināts tiesu izpildītājs diez vai valstī tiek... darbojas, ienākumos gūstot mazāk nekā valstī noteikto minimālo mēnešalgu, kas varētu būt tas pirmais kritērijs. Es šaubos, vai kādam mēneša ienākumi ir mazāki par 200 latiem. Otrkārt, ja mēs pārskatītu konkrētus ienākumus, visdrīzāk mēs konstatētu, ka varētu būt tas, ka šie ienākumi ir salīdzināmi ar citās juridiskās profesijās nodarbinātajiem un ir pietiekami augsti uz valsts kopējā fona. Tā kā šī ir sociālo tiesību norma, lielā mērā šeit varētu būt tas izpildīts.

Treškārt, tāpat jāņem vērā vēl divi apstākļi. Pirmkārt, Satversmes 107. pants nav absolūts. To var ierobežot. Un otrkārt, jāņem vērā tas, ka zvērināti tiesu izpildītāji ir brīvā profesija, kas darbojas ar zināmu riska elementu. Respektīvi, ienākumi ir atkarīgi no tā, cik sekmīgi šī persona darbosies savā profesijā, cik sekmīgi veiks piedziņu un kādi gūti ienākumi... un attiecīgi organizēs savas prakses vešanu.

Apstrīdētā norma ir noteikta ar likumu. Tie ir bijuši 2003. gada 19. jūnija grozījumi, tas ir bijis tieslietu ministra priekšlikums. Pamats ir bijis saskaņot Civilprocesa likumu ar Tiesu izpildītāju likumu, jo šajā laikā notika reforma, un otrs pamats, kas arī ir izskanējis tieslietu ministra priekšlikuma pamatojumā, ir ātra un kvalitatīva nolēmumu izpilde un pilnveidot sistēmu, kā varētu valsts budžeta līdzekļus izmantot saimnieciskāk šajās piedziņas lietās. Un tas, kas šeit ir jānorāda, ka šīs normas grozījumus arī tiesību doktrīnā ir vērtējuši pozitīvi, šeit jānorāda uz profesora Rozenberga Civilprocesa likuma komentāriem.

Un vēl viens svarīgs apstāklis ir tas, ka tajā brīdī, kad tiek izdarīti šie grozījumi, Zvērinātu tiesu izpildītāju padome tam ir piekritusi. Lietas materiālos ir Tiesu izpildītāju padomes komentāri par iesniegtajiem priekšlikumiem, un tur ir rakstīts tāda tēze, ka izpildu darbību veikšanai nepieciešamie izdevumi būtu stimulēti tiesu izpildītāju efektīvākai darbībai, ja atlīdzību tie saņemtu tikai lietās, kurās veikta reāla piedziņa. Šis ir Tiesu izpildītāju padomes komentārs par iesniegto Ministru kabineta priekšlikumu.

Legitīmais mērķis, kā jau izskanēja tiesas izmeklēšanā, ir nodrošināt citu cilvēku tiesības uz efektīvu tiesas nolēmumu izpildi. Tas kādā veidā tiek nodrošināts tādējādi, ka tās personas, kuras var atļauties samaksāt šos piedziņas izdevumus vai kuras ir pietiekami sensitīvās grupas, lai varētu norādīt, piemēram, uzturlīdzekļu piedziņa bērniem vai vecākiem, darba samaksas piedziņa, personiskie aizskārumi, kas nodarīti, šīs ir speciālās grupas, kas ir atlasītas, lai šeit būtu šie atvieglojumi.

Un ļoti daudz pieteikuma iesniedzēji runāja par to, ka valstij ir pienākums tā kā kaut ko darīt, norobežojot zvērinātus tiesu izpildītājus.

Runājot par ...82. (?) panta izpildi, arī par komercijas 6. panta izpildi, zvērināti tiesu izpildītāji kā profesionāla.... pašpārvalde, kas ir atvasināta publiska persona, arī pieder valstij. Arī zvērinātu tiesu izpildītāju darbība, izpildot tiesu nolēmumus, ir pierēķināma valstij, tā ir valsts darbība. Līdz ar to tas patiesībā ir jautājums, kā valsts iekšēji ir organizējusi šo piedziņu.

Runājot par samērīgumu. Es nepakavēšos pie atsevišķiem kritērijiem, jo bez šaubām, mēs uzskatām, ka šis līdzeklis ir piemērots, jo ļauj sasniegt leģitīmo mērķi un mēs uzskatām, ka tas ir saudzējošākais līdzeklis, jo diez vai ir iespējams kāds cits, kas ļautu sasniegt tādā pašā kvalitātē.

Un sverot šo te atbilstību, ir jāņem vērā vairāki apstākļi. Pirmkārt, šī apstrīdētā norma ir viens no sistēmas elementiem, kas regulē kopumā tiesu izpildītāju atlīdzības sistēmu. Un tāpēc mēs arī nevaram runāt par atlīdzību, kas pienāktos atbilstoši Satversmes 107. pantam par katru darbību, vai par katru izpildu lietu. Jo Satversmes 107. panta jēga — darba samaksa, kas mazāka... kas nav mazāka par valstī noteikto minimumu, kā starptautiskie dokumenti norāda, lai gūtu pietiekamus ienākumus, taisnīgus ienākumus, ir skaidrs, ka tiek runāts par atlīdzību no visa darba, kas tiek gūts. Un līdz ar to šajā gadījumā ir jāraugās uz zvērinātu tiesu izpildītāju atlīdzības sistēmu kā tādu kopumā. Un tas ir apstiprināts arī juridiskajā literatūrā, ja nemaldos, īsu laiku pēc šīs normas pieņemšanas grāmatā Zvērināts tiesu izpildītājs, tur tieši šie jautājumi ir akcentēti, runājot par zvērinātu tiesu izpildītāju atlīdzības sistēmu kā kopumu.

Nākamais moments, kas ir izskanējis, šajā lietās atlīdzība nav... teiksim, likumdevējs nav pateicis, ka atlīdzības nav. Atlīdzību ir iespējams saņemt, ja tiek veikta piedziņa no parādnieka. Šajās lietās tikai notiek tas, ka šo atlīdzību nemaksā, varētu teikt, avansā. Priekšapmaksas nav. Un kas šeit ir svarīgi? Šeit notiek savā ziņā, ņemot vērā apstrīdētos Ministru kabineta noteikumus, izdevumu sadale starp zvērinātu tiesu izpildītāju un valsts budžeta līdzekļiem, respektīvi, no valsts budžeta līdzekļiem tiek apmaksāti šie te izpildu darbības... tiek kompensēti izpildu darbībai veikšanai nepieciešamie izdevumi, un savukārt, atlīdzība ir tā kā segments, kas ir zvērinātu tiesu izpildītāju amata pienākums nodrošināt šo te piedziņu.

Un nav arī tā, ka valsts par šo nebūtu kaut ko paredzējusi. Ļoti pareizi ir minēts, ka pastāv takšu sistēma. Un ja mēs skatāmies šo noteikumu, jaunāko noteikumu anotāciju, pirmās sadaļas 2. punktu, tur ir norādīts, ka nosakot takses, jāņem vērā, ka pastāv arī šādas lietas... un ka taksēm ir jābūt tādām, kas ļautu zvērinātiem tiesu izpildītājiem kaut kādā mērā kompensēt tos ienākumus, kas netiek gūti varbūt šajās lietās... kas notiek lietās, kur piedzinējs ir atbrīvots no izdevumu samaksas.

Tieši tāpat jānorāda, ka pastāv arī kompensējoši faktori, kas šo te mehānismu kopumā padara zināmā mērā saudzējošu... Es pieļauju, ka Ministru kabineta pārstāve par to runās plašāk, bet es varu īsumā minēt, ka ir izveidots izpildu lietu reģistrs par valsts budžeta līdzekļiem, kuru tiesu izpildītāji izmanto, ir izslēgts Civilprocesa

likuma regulējums, kas paredzēja pienākumu regulāri sekot līdzi, lai uzturlīdzekļu lietās neienāktu ienākumi vai īpašumi neparādās, ir pilnveidotas Zemesgrāmatas procedūras un šo ceturtdien Saeima balsos par to, ka zvērinātiem tiesu izpildītājiem būs pieejami bez maksas valsts reģistri un datu bāzes. Tātad šo ceturtdien šis te balsojums būs Saeimas sēdē.

Un kopumā tas mūs vedina secināt, ka šī norma varētu būt un noteikti ir atbilstoša Satversmes 107. pantam, jo visdrīzāk Satversmes 107. pants nav skarts tādā apmērā, lai mēs varētu runāt, ka šeit netiek nodrošināta katru mēnesi ikvienam zvērinātam tiesu izpildītājam adekvāta atlīdzība, kas ir lielāka par valstī noteikto minimumu.

Tā lieta, kurai vēl jāpieskarās šeit... vai apstrīdētā norma ir īstā norma, kas bija jāapstrīd... vai kas ir aizskārusi personas tiesības. Jo tad, kad es uzdevu jautājumu, kas ir bijuši tie faktori, kāpēc ir aizskartas... kāpēc pieteikuma iesniedzēji ir sajutuši šo tiesību aizskārumu, mēs esam konstatējuši, ka šo aizskārumu radīja izmaiņas tiesiskajā regulējumā un tas izskanēja diezgan precīzi, proti, takšu samazināšana citās lietās un zuduši lielie ienākumi, kas saistīti ar nekustamā īpašuma izolēm. Tie ir faktori, kas nav saistīti ar apstrīdēto normu. Šeit nav tiešas cēloņsakarības. Apstrīdētā norma ir bijusi spēkā desmit gadus. Iekams netika aiztiktas takses, iekams netika pārskatīti šie te citi faktori, viss bija kārtībā.

Ja mēs ieskatītos Zvērinātu tiesu izpildītāju padomes 2012. gada 25. jūlija vēstulē Nr. 500/3, mēs redzētu ļoti precīzu šīs konstitucionālās sūdzības faktisko pamatojumu. Jo lūgums, ko Tiesu izpildītāju padome ir izteikusi Tieslietu ministrijai, sakrīt ar principā prasījumu šajā lietā un tur norādīti tie momenti, kāpēc Tiesu izpildītāju padome uzskata, ka šie soļi ir jāveic. Un šie argumenti nekādā mērā nav saistīti ar konkrētās apstrīdētās normas vai kompensācijas apmēra jautājumu. Šie argumenti ir saistīti ar šo rīcību, kas bija notikusi ar taksēm, ar procedūru, kādā veidā tika noteiktas takses, ar atsevišķiem, lēmumiem, kas ir pārskatīti vai kas nav pārskatīti attiecībā pēc tiesu izpildītāju lūgumiem.

Un tas ir tas faktors, kāpēc Saeima uzskata, ka šim strīdam pēc būtības ir tiesību politisks jeb divu varu institūciju dialoga raksturs. Tātad tiesu vara un tiesu varai piederīgie zvērināti tiesu izpildītāji no vienas puses un attiecīgi likumdevējs no otras puses.

Konstitucionālās sūdzības ceļā nav iespējams šo te jautājumu pilnībā pārvērtēt un precīzi izlemt kaut vai tā iemesla dēļ, ka 107. pants neparedz tik augstas garantijas apstrīdētās normas kontekstā, kādas vēlētos saskatīt pieteikuma iesniedzēji.

Un līdz ar to, respektējot laika limitu, Saeima lūdz izbeigt tiesvedību lietā attiecībā uz 16 zvērinātiem tiesu izpildītājiem, kas iesnieguši pieteikumu lietā Nr. 2012-22-0103, jo nav izpildīts Satversmes tiesas likuma 19.2. 4. daļas otrā teikuma nosacījumi un attiecībā uz visiem pieteikuma iesniedzējiem mēs lūdzam izbeigt tiesvedību, jo pēc Saeimas ieskata Satversmes 107. pants nav aizskarts, respektīvi, tādā apmērā, kādā tiesu izpildītāju atlīdzību regulē Satversmes 107. pants, ir nodrošināta šī te atbilstība.

..... šeit te izskanēja argumenti, ka tiesu izpildītāju atlīdzība samazinās, tiesu izpildītāju atlīdzība, kas norādīta valsts amatpersonu iesniegtajās deklarācijās, uzrāda tendenci pieaugt. Pēdējās deklarācijās, kas iesniegtas par 2012. gadu, ieskatoties šajās deklarācijās, mēs redzam, ka te ir tendence no 2009., 2010. gada šai atlīdzībai pieaugt. Un mūsu rīcībā pagaidām, atskaitot pieteikuma iesniedzēju vārdus, ka viņi jūt praksē šīs tendences izmaiņas, pagaidām nav objektīvu atskaites punktu. Es pieļauju, ka 2013. gada deklarācijas par gūtajiem ienākumiem varbūt varētu uzrādīt to atšķirību.

Un beidzot... gadījumā, ja Satversmes tiesa uzskata, ka šie argumenti izbeigt tiesvedību nav pietiekami, Saeima lūdz atzīt apstrīdēto normu par atbilstošu Satversmes 107.pantam, ņemot vērā tos apstākļus, ko Saeima izteikusi gan atbildes rakstā, gan papildus paskaidrojumos, gan arī šodien tiesas sēdē. Un papildus tam vēlētos norādīt, ka Saeima var sniegt savu viedokli arīdzan par deleģējumu, un Saeima uzskata, ka Ministru kabinets deleģējumu īstenojis pienācīgā kārtībā.

Paldies.

G. Kūtris.

Paldies.

Ministru kabineta pārstāve.

I. Ilgaža.

Ministru kabinets vispirms vēlētos pievienoties tiem argumentiem, ko Saeimas pārstāvis pauda attiecībā uz pieteikuma iesnieguma noilguma termiņa iestāšanos, jo tieši tie paši argumenti ir attiecināmi arī uz noilgumu, lai apstrīdētu Ministru kabineta noteikumu normas, proti, visi no pieteikuma iesniedzējiem ir bijuši tiesu izpildītāji jau brīdī, kad stājās spēkā apstrīdētās noteikumu normas, tikai trīs no viņiem ir stājušies amatā vēlāk, bet jebkurā gadījumā noteikumi tika piemēroti attiecībā uz visām šīm personām ilgāk kā sešus mēnešus.

Ievērojot minēto, Satversmes tiesai varētu būt pamats lemt par tiesvedības izbeigšanu lietā šajā daļā, saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 29. pantu.

Papildus, ņemot vērā to, ka 25. februārī tika iesniegts acīmredzami līdzīga satura pieteikums un visticamāk, ka lai izslēgtu iespēju, ka lietā tiek izbeigta tiesvedība sakarā ar iesniegšanas termiņa nokavējumu, Ministru kabinets pauž neizpratni, kāpēc šādi visai profesijai svarīgi jautājumi netiek risināti ar likumā noteiktu kompetentu institūciju starpniecību.

Proti, jau no 2010. gada septembra darbojas Tieslietu padome, kurai likumā nepārprotami un skaidri ir noteikta kompetence... Tieslietu padome ir koleģiāla institūcija, kas piedalās tiesu sistēmas politikas un stratēģijas izstrādē, kā arī tiesu sistēmas darba organizācijas pilnveidē. Gan likumā "Par tiesu varu", gan Satversmes tiesas likumā ir nostiprināta Tieslietu padomes tiesību kompetencē vērsties ar konstitucionālo sūdzību un nav šaubu arī par to, ka likumdevējs Tieslietu padomei piešķirs kompetenci ne tikai attiecībā uz tiesu darba organizācijas vērtējumiem, bet arī uz tiesu sistēmai piederīgo profesiju darba organizācijas jautājumiem.

Pretējā gadījumā izveidojas situācija, ka faktiski jebkurš jauniecelts izpildītājs, vai, tā kā šajā gadījumā, pieteicēja Solovjova, kas ir bijusi iepriekš praktizējoša izpildītāja, ir atcelta no amata un pēc tam atkārtoti iecelta amatā, var apstrīdēt normas, kas ir piemērotas... pieņemtas desmit gadus iepriekš kā likuma normas, vai tā kā Ministru kabineta normas, kas ir pieņemtas 2011. gadā. Tad nu, respektīvi, rodas situācija, ka šim te noilgumam... noilgums ir formāls, viņš netiek attiecināts pēc būtības.

Attiecībā uz Satversmes 64. panta prasību ievērošanu, Ministru kabineta rīcībā apstrīdēto noteikumu normu atbilstību likumdevēja dotajam pilnvarojumam un to atbilstību Satversmes 105. pantam, mēs vēlētos vērst uzmanību uz šādiem apstākļiem.

Pirmkārt, Ministru kabineta Iekārtas likums 31. panta pirmā daļa noteic, ka Ministru kabinets ir tiesīgs izdot ārējos normatīvos aktus tikai gadījumā, ja likumdevējs tieši tam ir pilnvarojis. Šajā gadījumā nav strīda, ka normas satur nepārprotamu pilnvarojumu Ministru kabinetam izdot noteikumus. Lietā pastāv strīds, vai Ministru kabinets, izpildot šo pilnvarojumu, drīkstēja noteikt izpildu darbībai nepieciešamo izdevumu segšanu kompensācijas veidā. Apskatot šo deleģējumu no gramatiskā viedokļa, šis te saturs, mūsuprāt, ir skaidrs un nerada šaubas. Proti, attiecībā uz vārdu "apmērs" norādāms, ka jautājums, vai apmērs ir nosakāms kā konkrēta summa pa atsevišķām izdevumu pozīcijām vai kopējā izdevumu summa, dažādos gadījumos ir risināts dažādi un praksē ir sastopami gadījumi, kad izdevumu apmērs ir noteikts kā atsevišķas summas, gan arī gadījumi, kad izdevumu apmērs ir noteikts kā kopējais, kas izmaksājams reizi diennaktī vai reizi mēnesī, kā šajā gadījumā kompensācija.

Attiecībā uz vārdu "kārtība" piemērošanu, manuprāt, šajā lietā nav strīda, jo to arī Satversmes tiesa citās lietās ir norādījusi, ka ar to saprot ar procesuālo kārtību, kādā ir veicama kāda darbība.

Pieteicēju pārstāvji vērsa uzmanību uz to, ka Ministru kabinets nebija tiesīgs noteikt atšķirīgu kārtību izdevumu segšanai, kāda tā ir pārējās lietās. Mūsuprāt, šāds pamats izriet no paša Civilprocesa likuma normām un ir pamatojums kaut vai tādiem apstākļiem, ka valsts šajās lietās neskaita piedzinēju vietā un, proti, līdz ar to valstij nav tiesību un iespēju apstrīdēt tiesu izpildītāju sastādīto izdevumu aprēķinu. Šādas tiesības ir tikai piedzinējam un parādniekam.

Un, otrkārt, valstij nav tiesību izvēlēties piespiedu līdzekli vai citā veidā ierobežot prognozējamo izdevumu apmēru. Šādas tiesības parastajās lietās ir piedzinējam.

Papildus analizējot likumdevēja mērķi, jāatzīst, ka arī Satversmes tiesa ir norādījusi, ka šis mērķis ir jāsaprot plašāk un jāsaprot ne tikai konkrēta lakoniska norma, bet paša likuma mērķis un būtība. Un šajā gadījumā Tieslietu ministrijai ir pienākums nodrošināt valsts budžetā piešķirto līdzekļu novirzīšanu atbilstoši likumdevēja mērķim izpildu darbību segšanai lietās, kurās piedzinējs ir atbrīvots no izdevumu samaksas, vienlaikus nodrošinot iespējami racionāli saprātīgi un mērķtiecīgi piešķirto valsts budžeta līdzekļu izlietojumu.

Un šeit es gribētu mazliet noraksturot kārtību, kas bija spēkā līdz šo apstrīdēto noteikumu normu pieņemšanai. Proti, izpildu darbību veikšanai nepieciešamie izdevumi tika atlīdzināti to faktiskajā apmērā pēc katra tiesu izpildītāja individuāla pieprasījuma. Taču šī kārtība nebija efektīva vairāku iemeslu dēļ. Un, pirmkārt, šādu regulējumu izmantoja daudz mazāk, nekā puse no visu tiesu izpildītāju kopskaita. Pierādījumi tam ir atrodamī piemēram, 2007. gadā veiktajā pētījumā par valsts nozīmes reģistra izmantošanas iespējām tiesas spriedumu izpildē un kontrolē, panākot efektīvāku valsts finansējuma izlietojumu. Pētījums ir publicēts un pieejams Tieslietu ministrijas mājaslapā un pētījuma autors ir konstatējis, ka trīsarpus gadu laikā 52 tiesu izpildītāju iecirkņi ne reizi nav prasījuši segt izdevumus faktiskajā apmērā no valsts budžeta. Arī no lietas materiāliem, ko es jau mazliet iepriekš minēju, izriet, ka 30 tiesu izpildītāji tikai 2011. gada ietvaros ir izmantojuši šo te regulējumu un interesants ir arī fakts, ka no pieteicējiem arī tikai 7 personas ir vērsušās Tieslietu ministrijā ar lūgumu kompensēt izdevumus to faktiskajā apmērā.

No lietas materiāliem Ministru kabineta atbildes rakstā minētā izriet, ka tikai 38 procentos gadījumu no izmaksāto līdzekļu apmēra tika lūgts kompensēt izdevumus, kas ir saistīti ar informācijas iegūšanu no reģistriem, kas pēc būtības ir galvenais tiesu izpildītāju darbarīks. Atlikušajos 62 procentos tika lūgts kompensēt pamatā ceļa izdevumus. Tas savukārt Tieslietu ministrijai, kā šo budžeta līdzekļu administrētājam, radīja šaubas par šo līdzekļu mērķtiecīgu izlietojumu atbilstoši likumdevēja mērķim. Turklāt izdevumi bieži vien tika prasīti arī kā ieilgušās 3-4 gadus senās lietās, acīmredzami nesekmīgās un nezināmu iemeslu dēļ piedziņas neizbeigtās lietās. Un šo faktu cita starpā atzīst arī Tiesu izpildītāju padome savā 2010. gada 8. decembra vēstulē.

Faktu, ka iepriekšējā kārtība bija nepiemērota un nenasniedza savu mērķi, ir atzinuši gan Tiesu izpildītāju padome, gan arī paši tiesu izpildītāji, gan Tieslietu ministrija, gan arī neatkarīgie eksperti, piemēram, manis jau minētais pētījuma veicējs.

Ievērojot minēto, šī te kārtība tika grozīta un būtiskākās atšķirības no iepriekšējās kārtības ir tādas, ka ir paredzēta atteikšanās no prasības katram tiesu izpildītājam vērsties ar individuālu pieprasījumu katrā lietā. Tiek paredzēta finansējuma izmaksa katram tiesu izpildītājam un piešķiramo... jeb izmaksājamo līdzekļu apjoms tiek noteikts atbilstoši to lietu proporcijai, kurās piedzinējs ir atbrīvots no sprieduma izpildes samaksas pret kopējo izpildlietu skaitu attiecīgā tiesu izpildītāja lietvedībā.

Ievērojot minēto, Ministru kabinets pauž pārliecību, ka apstrīdētās noteikuma normas ne tikai atbilst, bet arī faktiskajiem apstākļiem vispiemērotākajā veidā sasniedz likumdevēja mērķi un nodrošina to valsts budžeta līdzekļu izmaksu tiesu izpildītājiem lietās, kurās piedzinēji ir atbrīvoti no sprieduma izpildes samaksas. Un līdz ar to Ministru kabinets pauž pārliecību, ka nav pieļauts arī Satversmes 64. panta pārkāpums.

Papildus par šo te apstrīdēto noteikumu normu atbilstību Satversmes 105. pantam mēs vēlētos vērst uzmanību uz faktu, ka... pieteikuma iesniedzēji norāda, ka 105. panta aizskārumu ir radījusi situācija... apstrīdēto normu piemērošana praksē ir radījusi 105. pantā noteikto tiesību aizskārumu, jo tiesu izpildītājs ir spiests novirzīt ienākumus no citām lietām izdevumu segšanai šajās lietās. Un, kā jau es arī iepriekš minēju, tad šāda situācija ir pastāvējusi arī pirms apstrīdēto noteikumu normu pieņemšanas. Un papildus vēl mēs vēlētos akcentēt arī faktu, ka paši pieteikuma iesniedzēji, viņu pārstāvi ir atzinuši, ka pieteikuma iesniegšanas faktu ir ietekmējuši 2012. gada 26. jūnijā pieņemtie Ministru kabineta noteikumi tiesu izpildītāju amata atlīdzības praksē, lai gan šo noteikumu normas nav tikušas apstrīdētas. Ņemot vērā minēto, mūsaprāt, pamatoti var tikt apšaubītas cēloņsakarības starp apstrīdēto normu pieņemšanu un Satversmes 105. pantā minēto pamattiesību aizskārumu.

Tomēr ņemot vērā, ka pieteicēji uzstāj uz to, ka tieši apstrīdēto noteikumu normas ir radījušas 105. panta aizskārumu, mēs papildus vēlētos paskaidrot, ka visās lietās saskaņā ar Civilprocesa likumu sprieduma izpilde noteikta uz parādnieka rēķina. Un līdz ar to šī te piedzinēja veiktā izpildes darbību izdevumu samaksa vai no valsts budžeta kompensēta izpildes izdevumu darbības samaksa tikai ir starpposma regulējums līdz brīdim, kamēr tiek īstenota piedziņa. Un tajā mirklī, kad tiek īstenota piedziņa, tiesu izpildītājs pirmām kārtām kompensē savus izdevumus vai atlīdzina tos piedzinējam un piedzen amata atlīdzību. Pēc tiek apmierināts pats parāds.

Neatkarīgi no minētā, proti, neatkarīgi no tā, ka tiek īstenota piedziņa, izpildītājs saglabā arī piešķirto kompensāciju. Šī kompensācija viņam netiek atņemta.

Ievērojot minēto, mūsaprāt, šāds tiesiskais regulējums pats par sevi nav pretrunā ar Satversmes 105. pantu un Tiesu izpildītāju likuma 137. pantu, kurš noteic, ka tiesu izpildītāji ir finansiāli patstāvīgi.

Jāatzīst, ka tiesu izpildītājs cieš zaudējumus tajos gadījumos, kad piedziņa ir nesekmīga, kad piedzīt nav iespējams. Attiecībā uz šiem gadījumiem, kā jau arī Saeimas pārstāvis minēja, tad viens mehānisms ir amata atlīdzības takse, kuru apmēru nosaka, ņemot vērā ne tikai to, kas izpildītājam pienākas kā atlīdzība par izpildītajām konkrētajā lietā, bet ņemot vērā arī to, ka tiesu izpildītājam no šiem ienākumiem ir jāuztur arī savas prakses vieta, jāmaksā par apdrošināšanu un jāpildina sava kvalifikācija.

Otrkārt, likumdevējs ir paredzējis arī tādas amata darbības, ko tiesu izpildītājs ir tiesīgs veikt ārpus piedziņas lietas ietvariem: var sniegt juridisko palīdzību, fiksēt juridiskos faktus, sastādīt mantas aprakstus aktus un tamlīdzīgi. Turklāt mēs vēlētos akcentēt, ka valsts, lai sekmētu piedziņas rezultativitāti, ir veikusi vairākus pasākumus. Un vairāk par tiem ļoti īsi, jo Saeimas pārstāvis jau ieskicēja, es droši vien neatkārtosos. Papildus vēlētos uzsvērt, ka visi šie pasākumi ir īstenoti no valsts budžeta līdzekļiem bez vienreizēja vai regulāra maksājuma puses no pašiem tiesu izpildītājiem. Īpaši vēlētos uzsvērt izpildu lietu reģistra izveidi, kas nākotnē ļaus nodrošināt informācijas ieguvu no reģistriem elektroniski tiešsaistes režīmā, tādējādi, pirmkārt, nebūs jāmaksā par informācijas ieguvu, ņemot vērā, ka tiek pieņemti

grozījumi Civilprocesa likumā, un varēsim atteikties arī no pasta izdevumiem. Otrkārt, informācijas apmaiņa būs operatīvāka, kas ir galvenais nosacījums efektīvai piedziņai.

Līdz ar to Ministru kabinets aicina Satversmes tiesu vēlreiz pievērst uzmanību jautājumam par noilguma termiņa konstitucionālajai sūdzībai un Ministru kabineta īstenotā rīcība atbilst Satversmes 64. pantam un nav pieļauts 105. panta pārkāpums.

Paldies.

G. Kūtris.

Paldies.

Vai pieteikuma iesniedzējiem būtu jautājumi? Lūdzu!

I. Nikuļceva.

Tātad es droši vien vispirms uzdošu Saeimas pārstāvim jautājumus un tad Ministru padomes pārstāvei.

Vispirms es gribētu uzdot vienu jautājumu saistībā ar jūsu atbildes rakstā norādīto. Atbildes rakstā jūs cita starpā esat salīdzinājuši zvērinātus tiesu izpildītājus arī ar tiesnešiem un norādījuši, ka, piemēram, tiesnešu amata atlīdzību veido ne vien darba samaksa, bet arī dažādas sociālās un finansiālās garantijas. Tad teikuši, ka zvērinātu tiesu izpildītāju amata atlīdzība arī ir jāskata plašākā kontekstā. Sakiet, vai, piemēram, zvērinātam tiesu izpildītājam, jūsuprāt, ir tādas garantijas, kā tiesnešiem? Piemēram, ka valsts apdrošina tiesnešus, ka piešķir apmaksātu atvaļinājumu, piešķir, piemēram, pabalstu bērna piedzimšanas gadījumā un tamlīdzīgi.

J. Pleps.

Šīs norādes mērķis ir reaģēt gan uz pieteikuma iesniedzēju konstitucionālajā sūdzībā norādīto, gan arī tiesas sēdē pausto, ka tiesu izpildītāji ir kaut kādā mērā salīdzināmi ar citām juridiskām profesijām. Un šī argumenta mērķis, kas ir uzrādīts atbildes rakstā, ir norādīt uz to, ka nav jāskatās uz kādu nelielu atlīdzības daļu, bet gan uz to, kāda atlīdzība tiek saņemta kopumā. Es, protams, piekrītu, ka tiesu izpildītāju atlīdzība veidojas savādāk nekā tiesneša atlīdzība. Un tas, bez šaubām, ir pareizi, jo tas izriet no zvērinātu tiesu izpildītāju amata būtības. Taču tas mērķis, kāpēc šis arguments ir izvirzīts, gan tiesneša gadījumā, gan ka zvērināta tiesu izpildītāja gadījumā ir jāraugās uz visiem ienākumiem, ko viņš gūst kopumā, nevis uz atsevišķām daļām, vērtējot atbilstību Satversmes 107. pantam.

I. Nikuļceva.

Labi. Tad vēl par šo pašu būtībā. Jautājums par to, vai tiešām tā atlīdzība ir aprēķināma kopumā pilnīgi visās lietās un tad laikam arī par visu zvērināto tiesu izpildītāju pilnvaru laiku, vai tomēr konkrētā lietā. Un šajā aspektā es tomēr gribētu lūgt kaut kā komentēt Tiesu izpildītāja likuma 79. pantu, kur ir teikts, ka atlīdzības

apmēru nosaka atbilstoši taksei. Un jo īpaši noteikumiem 451 — noteikumi par zvērināta tiesu izpildītāja amata atlīdzības taksēm. Nu ja jūs iepazīnāties ar šiem noteikumiem, no viņiem ir skaidri redzams, ka atlīdzību nosaka tieši konkrētā lietā. Tad vai jūs varat izskaidrot, kāpēc jūs tomēr izdarāt tādu secinājumu, kas acīmredzami ir pretrunā tam tiesiskajam regulējumam un tam, kā tas izpaužas konkrēti praksē.

J. Pleps.

Man šķiet, ir ļoti dīvaina pieeja Satversmes 107. pantā lietoto jēdzienu “veiktajam darbam atbilstošu samaksu, kas nav mazāka par valstī noteikto minimumu” tulkot ar likumu pakārtotiem aktiem, Ministru kabineta noteikumiem vai ar likumu. Satversmes 107. pantā lietotajam jēdzienam “veiktajam darbam atbilstoša samaksa, kas nav mazāka par minimumu”, ir sava autonoma nozīme un tā nav atkarīga ne no tā, kā to definē likumdevējs attiecībā uz konkrētām profesijām, nedz arī tam, kā tas ir definēts Ministru kabineta noteikumos. Tieši tāpēc es jums jautāju, kāda ir metodika, kā mēs nonākam pie šīs samaksas. Jo, lai varētu pārbaudīt Ministru kabineta noteikumu normas atbilstību 107. pantam, vai likuma normas atbilstību 107. pantam, mums ir jābūt tā, ka 107. pantam ir autonomas saturs. Jo pretējā gadījumā jūsu jautājuma būtība ir tāda, ka tas, kas ir šī atbilstošā samaksa, to nosaka Ministru kabinets. Tas tā nav.

Un līdz ar to tāpēc arī mūsu arguments bija tāds, ka 107. panta kontekstā šī te zvērinātu tiesu izpildītāju atlīdzība, kas ir atbilstošā zvērinātu tiesu izpildītāju veiktajam darbam, taisnīga, kā jūs minējāt, un, bez šaubām, lielāka par valstī noteikto minimumu, ir kaut kāda noteikta vērtība, ko mēs varam noskaidrot Satversmes iztulkošanas ceļā, ņemot vērā arī Satversmes tiesas dotos skaidrojumus.

I. Nikuļceva.

Es varbūt tad precizēšu jautājumu. Nu tomēr šajā konkrētajā lietā mēs... nu netiek lemts jautājums par abstraktu Satversmes 107. panta nozīmi, bet tiek tieši vērtēts tas, kas ir Satversmes 107. panta saturs attiecībā uz zvērinātiem tiesu izpildītājiem. Un tad, ja jūs sakāt, ka tas nav nekādā veidā noskaidrojams kopsakarā ar Tiesu izpildītāju likumu un Civīlprocesa likumu, Ministru kabineta noteikumiem, kur, es saprotu, jūs nenoliedzat, ka šajos normatīvajos aktos ir paredzēta atlīdzība konkrētā izpildu lietā... tad no kādiem kritērijiem vadoties, no kādiem normatīviem aktiem vai no kādām tiesu teorijām, vai no kā jūs izdarāt to secinājumu, ka tā atlīdzība ir nevis konkrētā izpildu lietā, bet gan nu pilnīgi visa. Kas ir tā pamatā?

J. Pleps.

Ļoti vienkāršs apsvērums. Satversmes 107. pants garantē cilvēka pamattiesības. Es vēlreiz atkārtoju. 107. pants ir sociālo tiesību norma un 107. pants regulē to atlīdzības apmēru, kas valstij ir jānodrošina katram darbiniekam, arīrdzan zvērinātam tiesu izpildītājam, lai varētu uzskatīt, ka viņš ir saņēmis veiktajam darbam atbilstošu

atlīdzību, kas nav mazāka par valstī noteikto minimumu. Zvērinātu tiesu izpildītāju atlīdzības sistēma, ko patiešām nosaka Zvērinātu tiesu izpildītāju likums, Civilprocesa likums un uz tā pamata izdotie Ministru kabineta noteikumi, ļauj mums nonākt pie konkrētas summas, kas, iespējams, būs tā faktiskā summa, ko zvērināts tiesu izpildītājs saņem. Taču šī summa nenozīmē, ka tā summa, pie kuras mēs kalkūlācijas ceļā nonākam, ir tā, par kuru runā Satversmes.... ir regulēta Satversmes 107. pantā. Jo ja mēs vadāmies no šādiem apsvērumiem, tad droši vien būtu apsvērums tāds, ka jebkurš takšu samazinājums, jebkurš tamlīdzīgs būtu automātiski Satversmes 107. panta aizskārums. Jebkāda rīcība ar tiem ienākumiem, kas maina... jebkāda rīcība ar tiesību normām, kas maina zvērināta tiesu izpildītāja ienākumus. Bet tas tā nav.

Lai mēs runātu par 107. panta aizskārumu, mums ir jānonāk situācijā, ka zvērināta tiesu izpildītāju atlīdzība ir būtiski aizskarta tādā apmērā, ka tā nokrīt zem valstī noteiktā minimuma un es nezinu nevienu citu ciparu labāku par 200 latiem, kas noteikta kā minimālā mēnešalga, vai šī atlīdzība kopumā nespēj nodrošināt adekvātu atlīdzību tiesu izpildītājam par veikto darbu. Tiesu izpildītāja darbs, ko, iespējams, ja mēs runājam par atlīdzības veidošanos, mēs varam sadalīt atsevišķās darbībās, un tamlīdzīgi... bet 107. panta kontekstā mums ir svarīgi konstatēt, ka tā atlīdzība, ko cilvēks gūst, nevis no konkrētas darbības, bet pārskatāmā laika periodā, nodrošina šim cilvēkam iztikas līdzekļus, kā Satversmes tiesa ir norādījusi, nodrošina iespēju pilnveidoties, iespēju, kā saka, uzturēt bērnus, celt profesionālo kvalifikāciju un veikt citas darbības. Un, lai sasniegtu šos 107. panta atlīdzības mērķus, mēs nevaram sākt dalīt ienākuma avotus pa daļām. Atlīdzība kopumā, lai sasniegtu 107. panta mērķi.

I. Nikuļceva.

Labi, paldies. Es uzdošu tad citu jautājumu. Vai es varu palūgt atbildēt konkrēti. Sakiet, vai jūs varētu tad vēlreiz minēt, kāds ir leģitīmais mērķis Civilprocesa likuma 567. panta 3. daļai kā Satversmes 107. pantā paredzēto tiesību ierobežojumam?

J. Pleps.

Tā kā jau ir norādīts gan Saeimas papildus paskaidrojumos, gan arī es minēju savā runā, leģitīmais mērķis ir nodrošināt citu personu tiesības uz šo te tiesas nolēmumu izpildi, lai tas būtu pieejams personām, kurām varbūt nav šādu līdzekļu, ka, teiksim, būtu iespējami. Jo pretējā gadījumā, ja šīm personām būtu jāmaksā un nepastāvētu nekāds šāds kompensējošs mehānisms, ko paredz apstrīdētā norma, tad varētu būt situācija, ka šiem cilvēkiem nav līdzekļu, lai samaksātu šo te samaksu par izpildi.

I. Nikuļceva.

Bet kādu kompensējošu mehānismu tad apstrīdētā norma paredz, jo mēs runājam par Civilprocesa likuma normas atbilstību Satversmes 107. pantam. Nu šī

norma jau neparedz amata atlīdzību. Tad par ko jūs runājat? Kā tas ir saistīts ar citu cilvēku tiesībām? Es īsti nesapratu...

J. Pleps.

Tātad šī apstrīdētā norma paredz, ka gadījumā, ja piedzinējs ir bijis atbrīvots no sprieduma izpildes izdevumu samaksas, tiesu izpildītājs šo piedziņu veic iepriekš nesaņemot no valsts budžeta šo te atlīdzību, bet tikai no valsts no budžeta tiek segti izpildu darbības veikšanai nepieciešamie izdevumi. Respektīvi, mūsu gadījumā ir piedzinējs, piemēram, cilvēks, kas vēlas piedzīt uzturlīdzekļus bērnam vai cilvēks, kurš ir cietis no personas aizskārums, kura dēļ ir radies sakropļojums vai cits veselības bojājums, kas ir prasījis zināmus izdevumus, viņš ir veicis šo tiesāšanās procesu un nonācis līdz šim te spriedumam, kas pasaka, ka viņam ir tiesības piedzīt, un var būt gadījumi, kad... protams, šeit ir bijuši izdevumi un arīdžan, ka var nebūt tik daudz līdzekļu. Un tāpēc ir šis te pasākumu kopums, ko paredz 567. panta gan 2., gan 3., gan 4. daļa, ka valsts dažādās personās līdzsvaro šos izdevumus. Respektīvi, no valsts budžeta tiek samaksāti tiesu izpildītājam izpildu darbību veikšanai nepieciešamie izdevumi, kompensēta šī summa, savukārt šī atlīdzība šajā brīdī netiek maksāta, bet zvērināts tiesu izpildītājs viņu varētu iegūt tajā brīdī, kad sekmīgi tiktu veikta piedziņa.

I. Nikuļceva.

Un sakiet, kā tad tiktu skartas tās citu personu tiesības, ja valsts kompensētu nevis tikai izpildu darbībai nepieciešamos izdevumus, bet arī maksātu amata atlīdzību šajās lietās, kur piedzinējs ir atbrīvots un kur piedziņa no parādnieka nav iespējama. Kā tiktu aizskarti tie citi piedzinēji... piemēram, lietās par uzturlīdzekļiem?

J. Pleps.

Kā mēs jau esam norādījuši, tātad valstij ir rīcības brīvība. Un tajā brīdī, kad šī apstrīdētā norma tika formulēta, kas notika tiesu izpildītāju reformas veikšanas apstākļos, saskaņojot Civilprocesa likumu ar Zvērinātu tiesu izpildītāju likumu, tātad netika meklēts šis risinājums. Un zvērināti tiesu izpildītāji ir valsts... nosacīti rīkojas ar valsts naudu piedziņas gadījumos, un tas ir viens no... un tas ir tas faktors, ka šajā gadījumā, tas ir bijis likumdevēja lēmums, šo te atlīdzības daļu ļaut, vai pareizāk sakot, neparedzēt, ka valsts kompensē tieši no valsts budžeta līdzekļiem, taču, kā jau es minēju, runājot par noteikumiem par taksēm, par jaunākajiem noteikumiem, likumdevējs no sākta gala ir rēķinājies, ka taksēs tiek noteiktas arīdžan ar aprēķinu, ka taksēm ir zināms kompensējošs faktors. Tas ir skaidri norādīts Ministru kabineta noteikumos par takšu apmēriem.

G. Kūtris.

Jautājums bija... Es atvainojos, jautājums bija par leģitīmo mērķi. Jūs te izvīrziņāt leģitīmo mērķi... un likumdevējs... kā to cilvēku tiesību aizsardzība, kuriem labā būtu kaut kas jāpiedzen... Kādā veidā, atņemot atlīdzību tiesu izpildītājiem, tiek sasniegts tas leģitīmais mērķis, ka citiem tiem piedzinējiem kaut kas labāk paliek...? Vai jūs domājat, ka viņiem tad būtu jāmaksā šī atlīdzība?

J. Pleps.

Es gribētu precizēt jautājumu. Pirmkārt, šī atlīdzība netiek atņemta. Atlīdzību būs iespējams saņemt gadījumā, kad piedziņa būs sekmīga. Un es arī citēju Tiesu izpildītāju padomes šo komentāru par iesniegto priekšlikumu tieslietu ministra, kas radīja šo apstrīdēto normu, ka tika uzskatīts, ka šāds regulējums, ka izdevumi tiek savstarpēji līdzsvaroti, šie te...

I. Nikuļceva

Es atvainojos... es pat jautājumā to formulēju. Es nejautāju par visām lietām, kurās piedzinējs atbrīvots. Es jautāju tikai par tām lietām, kurās piedzinējs atbrīvots un piedziņa no parādnieka nav iespējama. Kā tas, ka valsts vispār nemaksā atlīdzību zvērinātam tiesu izpildītājam, ietekmē citu personu tiesības?

J. Pleps.

Tas ļauj sasniegt šo te iespēju šīm personām vērsties ar izpildu dokumentu pie zvērināta tiesu izpildītāja un panākt piedziņu. Un jautājums ir par to, kādā veidā pēc tam notiek šī kompensācija... Tas nav jautājums par leģitīmo mērķi. Tas ir jautājums par samērīgumu. Un precīzāk, tas ir jautājums par to, vai nepastāv saudzējošāks līdzeklis. Jūs piedāvājat saudzējošāku līdzekli, ka valsts budžetā paredz naudiņu, ko samaksā avansā par šo atlīdzības piedziņu. Tas ir izvērtējams jautājums, vai tas to ļautu sasniegt... bet šeit ir jāņem vērā šīs sistēmas konstrukcijas īpatnība, ka no sākta gala šeit ir pastāvējusi šķērssubsīdija, un ir bijis šis apsvērums, kas arī vairākkārt ir izskanējis gan dokumentos iesniegtajos, gan arīdžan... gan pieteikuma iesniedzēji, gan Ministru kabineta un Saeimas paskaidrojumos, ka takšu apmērā ir šī summa jau ielikta, pārceļot šo te atlīdzību no valsts budžeta, ko maksātu visi... visi cilvēki, kas šajā valstī maksā nodokļus, uz tikai tām personām, kuras lieto šo tiesu sistēmu, tiesu izpildītāju institūtu... tām, kuras veic piedziņu.

I. Nikuļceva.

Labi, paldies. Es tad arī citu jautājumu, kas ir saistīts ar šo. Sakiet, jūs ļoti uzsvērāt, ka Civilprocesa likuma 567. panta trešā daļa ir pirms desmit gadiem pieņemta. Sakiet, vai šo desmit gadu laikā Saeima ir izvērtējusi šī mehānisma efektivitāti un apsvērusi iespēju noteikt citu mehānismu saistībā ar amata atlīdzību?

J. Pleps.

Jā, es varu vērst jūsu uzmanību, ka Saeima ir vērtējusi zvērinātu tiesu izpildītāju šīs te atlīdzības jautājumus. Īsu ieskatu, kur varētu būt šis kopsaukums šai izvērtēšanai... jūs varētu atrast Ministru kabineta noteikumos par taksēm, kur ir norādīts, kāda ir bijusi Saeimas deputātu attieksme pret noteiktajām taksēm zvērināto tiesu izpildītāju ienākumiem un izpildes mehānisma pieejamību, kura rezultātā, es pieļauju, ka Ministru kabinets ir izdevis šos noteikumus arīdzan jaunos... Tāpat... tāpat šis izvērtējums neapšaubāmi, droši ir bijis arī tādēļ, ka šis pants, nevis apstrīdētā norma kā tāda, bet pants kopumā ir grozīts un visdrīzāk deputātiem ir bijusi iespēja savulaik par šīs te normas piemērotību... tāpat es minēju, ka Saeimas Juridiskā komisija trešajā lasījumā ir atbalstījusi to, ka zvērinātiem tiesu izpildītājiem būs pieejamas visas valsts uzturētās datubāzes un informatīvās sistēmas un tas balsojums būs trešajā lasījumā šo ceturtdien... Un lietas materiālos ir arī pieaicinātās personas, Juridiskās komisijas, viedoklis, kas tika lūgts šīs lietas ietvaros. Un Juridiskā komisija šīs lietas ietvaros sniedzot šo viedokli arīdzan vērtēja. Un Juridiskās komisijas pozīcija ir pieejama lietas materiālos.

I. Nikuļceva.

Labi, tad sakiet... vēl jautājums par Civilprocesa likuma 567. pantu. Otrajā daļā šim pantam ir uzskaitītas tās personas, kas ir atbrīvotas... nu, tie piedzinēji... Un tur bez tādām lietām kā uzturlīdzekļi, darba lietas un tamlīdzīgi, ir arī valsts. Valsts ir visās piedziņas lietās atbrīvota no šiem te izdevumiem. Sakiet, vai šajos gadījumos, kad valsts ir piedzinējs, arī kaut kādā veidā tiek skartas citu personu tiesības un vai Saeima ir apsvērusi arī šo te loku, kādreiz, tas ir minēts 567. panta otrajā daļā, piemēram, apsvērusi iespēju izslēgt no šī te loka valsti kā piedzinēju. Tas neatbilst tiem sociālajiem mērķiem, piemēram, tur uzturlīdzekļu lietās tiek atbrīvoti piedzinēji, darba lietās... tur ir saprotami šie sociālie mērķi. Bet attiecībā uz valsti kā piedzinēju... nu... tāds sociālais mērķis laikam nebūtu.

J. Pleps.

Attiecībā uz valsti šis mērķis patiešām ir tieši tāds pats, kā citi... respektīvi, kā iepriekš minētais, citu cilvēku tiesību aizsardzība caur leģitīmo mērķi — sabiedrības labklājība. Jo šie piedziņas mehānismi, kādi ir veidoti, lai iegūtu valsts budžetā līdzekļus, kas ļautu uzturēt daudzas citas lietas, ko valsts veic... Un Satversmes tiesa ir atzinusi, ka sabiedrības labklājības nodrošināšana un efektīvas piedziņas sistēmas izveidošana ir pietiekams un atzīstams leģitīmais mērķis.

I. Nikuļceva.

Sakiet, lūdzu, vai Saeima ir arī apsvērusi tādu iespēju mainīt šo 56. panta otro daļu un veidot šo te atbrīvojumu piedzinējiem nevis pēc konkrētu kategoriju lietām, bet pēc tā, kāds ir personas materiālais stāvoklis, proti, atbrīvojot tiešām tās personas, kuras nevar maksāt. Jo ir skaidrs, ka ne vienmēr uzturlīdzekļu lietās, piemēram,

persona ir tik mazturīga, ka viņa nevarētu samaksāt šos te izdevumus. Un ne vienmēr piedzinējs būtu jāatbrīvo. Vai šāda sistēma, ka piedzinējs atbrīvojams individuāli, ir apsvērta?

J. Pleps.

Šis jautājums ļoti labi parāda to apstākli, ka šajā lietā pēc būtības ir jautājums par to, kā tiesību politikā savādāk konstruēt šo sistēmu. Tas jautājums, uz ko mums būtu jāatbild, vai sistēma, kas šobrīd pastāv ar apstrīdēto normu, nodrošina Satversmes 107. panta tiesības. To, ka, iespējams, viņu varētu konstruēt labāk, var piekrist un tas ir mūsu arguments, respektīvi, valstī pastāv Tieslietu padome, Tieslietu padomē piedalās Tiesu izpildītāju padomes priekšsēdētājs, Tiesu izpildītāju padome ir pilnvarota diskutēt gan ar Tieslietu ministriju, gan ar Saeimu par nepieciešamajiem normatīvo aktu priekšlikumiem. Man grūti spriest, vai tas ir bijis Ministru kabineta līmenī izteikts, lai gan Tiesu izpildītāju padome ir iesniegusi pietiekami apjomīgus dažādus priekšlikumus, kas saistīti ar normatīvo aktu pilnveidošanu. Bet man šķiet, ka attiecībā uz jūsu minēto Tiesu izpildītāju padome šādu priekšlikumu nebija izteikusi, jo bija priekšlikums... laikam bija priekšlikums pārskatīt, bet tas drīzāk varētu būt jautājums Tieslietu ministrijai kā par politikas nozari atbildīgajai ministrijai.

I. Nikuļceva.

Bet tad sakiet, Saeima ir vai nav apsvērusi šo jautājumu, jo jautājums bija, vai Saeima ir apsvērusi.

J. Pleps.

Jautājums šīs lietas ietvaros ir par to, vai Saeimai tas būtu jāapsver. Saeimas uzskats ir bijis, ka pastāvošais regulējums nodrošina pietiekamā apmērā Satversmes 107. pantā garantētās tiesības. Tas, ka šī sistēma, iespējams, būtu uzlabojama, jā, bet tas ir tiesību politiski vērtējams jautājums nevis jautājums, kas izlemjams tiesvedības ceļā.

I. Nikuļceva.

Labi. Tad nākamo jautājumu es gribētu uzdot par samērīgumu. Nu strīda nav par to, ka jebkuram tiesību ierobežojumam ir jābūt arī samērīgam. Un jautājums ir ņemot vērā to faktisko situāciju. Tātad faktiskā situācija, kā jau daudzkārt tika minēts, ir tāda, ka to lietu, kurās piedzinējs ir atbrīvots, ir daudz vairāk kā tādu, kurās viņš atbrīvots nav. Turklāt lielākajā daļā no šīm te lietām objektīvu apstākļu dēļ piedziņu no parādnieka veikt nav iespējams. Un tad jautājums ir tāds... tad kā jūs varētu pamatot to samērīgumu, vai tas slogs, kas ir uzlikts tiem piedzinējiem tajās lietās, kurās viņi nav atbrīvoti, un tas slogs, kas ir uzlikts parādniekiem tajās lietās, kur piedziņa ir iespējama, un tas ir ļoti neliels skaits lietu, tā ir varbūt viena trešdaļa... Nu, cik es zinu, tad, piemēram, Latgalē ir tikai 10 procenti, kuros vispār piedziņa ir

iespējama. Vai tas slogs tām personām, kuras maksā, nav nesamērīgi augsts... Un kāpēc, ja nu gadījumā jūs sakāt, ka nē.

J. Pleps.

Konstitucionālo sūdzību persona var iesniegt savu aizskarto tiesību aizsardzībai. Šajā gadījumā ar konstitucionālo sūdzību ir vērsušies zvērināti tiesu izpildītāji. Cik man zināms, neviens piedzinējs, kurš maksā šīs takses, nav apstrīdējis šīs takses, uzskatot, ka viņš maksā par kaut ko citu. Šādas lietas nav un tie argumenti, kas attiecas uz iespējami hipotētisku piedzinēju, kurš varētu justies aizskarts, šajā lietā tam nav izšķirošas nozīmes, jo šķērsdotācija ir pieļaujama un iespējama metode, ko var izmantot dažādos gadījumos. Un šeit vēl jāņem vērā, ka iespējams šim hipotētiskajam piedzinējam varētu patikt tas apstāklis, ka tieši rūpējoties par viņu Tieslietu ministrija un Ministru kabinets ir mazinājuši takšu apmēru un pārskatījuši dažādus maksājumus, lai samazinātu šos sprieduma izdevumus. Līdz ar to var teikt, ka valsts likumdevēja un, vēl jo vairāk, Ministru kabineta personā ir darījusi pietiekami daudzus pasākumus, lai sprieduma izpildes izdevumi, pareizāk sakot, būtu samaksājami un viņi mazinātos.

I. Nikuļceva.

Paldies.

I. Kruka.

Man tad ir tieši jautājums par šo te atziņu, ko jūs tikko teicāt. Vai mēs nenonākam zināmā strupceļā? Jūs atzīstat, ka tik tiešām šie te Ministru kabineta noteikumi par tiesu izpildītāju taksēm ir tā kā ļoti pat samazināti, tādējādi piedzinējam ir kļuvis vieglāk. Pirms tam jūs minējāt, ka šīs takses jau tā kā paredz to domu, ka es nespēju piedzīt savu atlīdzību visās lietās, tāpēc tā desmitā daļa, ko es piedzenu, desmit procenti to lietu, tas tā kā būs arī man tā atlīdzība faktiski arī tām lietām, kur es nevaru šo te atlīdzību piedzīt. Vai tas tad būtībā nav nelogiski? Lietu skaits pieaug, potenciāli veicamo izpilddarbību skaits un apmērs arī pieaug, bet takses tiek mazinātas. Līdz ar to arī tiek mazināta atlīdzība, nemaz to īsti nemotivējot. Un ja es nekļūdos, tad arī Tiesu izpildītāju padome vairākkārt ir norādījusi, ka šie te jaunie Ministru kabineta noteikumi tā kā nenāk par labu nolēmumu izpildei kopumā.

J. Pleps.

Ja es nemaldos, pieteikuma iesniedzējs nav apstrīdējis noteikumus par taksēm. Tās nav apstrīdētas.

I. Kruka.

Mēs arī neapstrīdam, bet kur tad tā atlīdzība slēpjas?

J. Pleps.

Tā tad takses ir samazinātas, lai padarītu šo te tiesvedības procesu... tiesas spriedumu izpildes procesu pieejamāku. No otras puses, arī šīs samazinātās takses un, kā liecina Ministru kabineta noteikumiem pievienotā anotācija, šeit ir izdarīts šis izvērtējums, šeit ir likti kopā šie argumenti gan no vienas puses, kas saistās ar šo vēlmi padarīt tiesas nolēmumu izpildi pēc iespējas lētāku piedzinējam un ātrāku, gan arī šo nepieciešamību īstenot šo sociālo funkciju. Un šie Ministru kabineta noteikumi par taksēm ir šis kompromiss, kas ir panākts attiecībā uz šo jautājumu, izsverot šīs divas vērtības un...

G. Kūtris.

Tas jautājums saistījās ar jūsu iepriekš minēto par tām šķērssubsīdijām. Jūs teicāt, ka atlīdzība, tad saņemot tā... ka var no citiem piedzīt tās takses...

J. Pleps.

Jā...

G. Kūtris.

Un jautājums ir par to, ka šīs takses arī vienlaicīgi tika samazinātas.

J. Pleps.

Jā, bet joprojām ir saglabāta šī šķērssubsīdija takšu apmērā. Es pieļauju... un var pajautāt Ministru kabineta pārstāvim par metodiku, kā tiek veidotas takses, vai arī Tieslietu ministrijas pārstāvim... un visdrīzāk arī šībrīža noteiktās takses sevī ietver šo šķērssubsīdiju.

I. Kruka.

Paldies.

Man ir tad nākošais jautājums. Vēl kā vienu to saudzējošo metodi jūs minējāt, ka ir ieviests šis te izpildlietu reģistrs. Sakiet, lūdzu, vai jūsu rīcībā ir informācija... ar cik ārējiem reģistriem izpildlietu reģistrs tad ir nodrošinājis tiesu izpildītājus... Tā tad, cik reāli šis izpildlietu reģistrs atvieglo tiesu izpildītāju darbu, ja jūs viņu minat kā tādu pozitīvu piemēru, ka darbs ir atvieglots.

J. Pleps.

No Zvērinātu tiesu izpildītāju padomes sarakstes ar Tieslietu ministriju es pieļauju, ka atbilde uz šo jautājumu varētu būt tāda, ka problēmas šī reģistra darbībā ir un droši vien to jau arī noliegt nevar. Bet pilnīgi skaidrs ir tas, ka šāda reģistra izveide ir pietiekami liela ilgtermiņa investīcija, kas ja ne šobrīd, tad vismaz ilgtermiņā nākotnē varētu dot pozitīvus rezultātus un visdrīzāk jebkuras datu bāzes jeb informācijas sistēmas izveide sākotnēji var būt ar zināmām problēmām. Un papildus

tam noteikti ir jāņem vērā tas, ko es jau vairākkārt minēju, ka likumdevējs ir pieņēmis šos te lēmumus par datu bāzu un informācijas sistēmu bezmaksas pieejamību, ko jūs vairākkārt... dažādos pieteikumos bija norādīts kā iespējams saudzējošs līdzeklis, kur rodas izdevumi... Un šī bezmaksas pieejamība būs gan lietās, kur piedzinējs ir atbrīvots no šo izdevumu samaksas, gan arī visās citās lietās, kas varētu arī kalpot kā zināms kompensējošs faktors.

I. Kruka.

Paldies par atbildi.

Mans nākamais jautājums arī būtībā izriet no jūsu atbildes. Tik tiešām šie te grozījumi, ar kuriem mums tiks nodrošināta bezmaksas informācijas saņemšana no valsts reģistriem, nenoliedzami, sekmēs informācijas raitāku apmaiņu. Bet saki, ja nekļūdos, tad kopā ar šiem grozījumiem tiek skatīti arī citi būtiski grozījumi attiecībā uz tiesu izpildītājiem, proti, uz saglabājamo naudas līdzekļu apmēru parādniekam, vēršot piezīmi uz darba samaksu. Vai jums nešķiet, ka šie grozījumi savukārt ļoti negatīvi ietekmēs tiesu izpildītāju nākotnes darbību, strauji samazinot piedzenamo lietu skaitu? Tātad strauji samazinot atgūto amata atlīdzību, tātad strauji samazinot manu iespēju no iegūtajiem līdzekļiem novirzīt līdzekļus tajās citās lietās, kur piedziņa nav iespējama, vai izdevumi tur netiek konceptuāli piedzīti no parādnieka. Kā ir ar šo te otro grozījumu daļu?

J.Pleps.

Gan viena, gan otra grozījumu daļa joprojām nav pieņemta. Un mēs varam runāt par hipotētisku ietekmi uz situāciju. Tas, kas jāņem vērā, jums... aizskārums, kā esat norādījuši, ir radies sešu mēnešu laikā, vismaz sešus mēnešus pirms 2012. gada oktobra, kad tika iesniegts attiecīgais pieteikums par lietas ierosināšanu.

G. Kūtris.

Tātad mēs pieņemsim, ka arī tā bezmaksas piekļuve reģistriem ir hipotētiska.

J. Pleps.

Šobrīd nav iespējams novērtēt ne viena, ne otra ietekmi uz šiem izdevumiem. Tieši tāpat, kā šobrīd vēl nav statistikas datu, kas ļautu novērtēt situācijas ietekmi uz...

G. Kūtris.

Tad neizmantosim šo informāciju?

J. Pleps.

Likumdevējs būs balsojis ceturtdien, tad, kad būs pieņemtas šīs tiesību normas, būs iespējams veikt precīzu vērtējumu.

G. Kūtris.

Vēl jautājumi būtu?

I. Nikuļceva.

Jā, man vēl ir tikai daži jautājumi Saeimas pārstāvim.

Sakiet, jūs tā ļoti vairākkārt, varētu teikt, pat uzsvērāt to, ka tiesu izpildītājam ir iespējams piedzīt no parādnieka sprieduma izpildes izdevumus, tātad arī amata atlīdzību. Sakiet, lūdzu, tajos gadījumos, kad objektīvi parādniekam nav mantas, nav naudas... kādas darbības ir jāveic zvērinātam tiesu izpildītājam, lai īstenotu šo te piedziņu? Kā viņš to var panākt, ja jūs sakāt, ka viņš var piedzīt amata atlīdzību?

J. Pleps.

Jebkura visefektīvākā tiesu nolēmumu izpildes sistēma balstās uz apstākli, ka piedzīt visu nekad nebūs iespējams. Līdz ar to ir jāreķinās ar kaut kādu daļu lietu, kurās piedziņa nebūs iespējama tāpēc, ka vienkārši šie ienākumi neparādīsies. Tas, kā var tikt veikta šī piedziņa, bez šaubām, es pieļauju... periodiski kontrolējot šīs izpildu lietas, vai attiecīgajai personai nav parādījušies īpašumi, vai ienākumi, no kuriem būtu iespējams veikt piedziņu.

I. Nikuļceva.

Labi. Sakiet, tad arī saistībā ar šo pašu. Ir atsevišķi gadījumi Civilprocesa likumā regulēti, kad piedziņa no parādnieka pat nav iespējama teorētiski. Piemēram, lietās par prasības nodrošināšanu to finansē piedzinējs, Ja piedzinējs ir atbrīvots no tās amata atlīdzības un izpildu darbības veikšanai nepieciešamo izdevumu segšanas, tad neviens nefinansē. Sakiet, kā šādos gadījumos var iegūt zvērināts tiesu izpildītājs savu amata atlīdzību?

J. Pleps.

Šķērsdotācijas veidā no tā, kas tiek samaksāts taksēs. Tāds ir bijis likumdevēja lēmums un tādā veidā ir veidotas taksēs. Ja šīs lietas ietvaros tiek pārskatīta atlīdzības aprēķināšana par zvērinātu tiesu izpildītāju darbību konkrētu bezatlīdzības lietu piedziņā, vai piedzinējs ir bijis atbrīvots no šīs te izdevumu maksāšanas, tad acīmredzot šāds lēmums, ka tas ir jāmaksā vispirms vai pēc tam no valsts budžeta līdzekļiem, neapšaubāmi, radīs pienākumu Ministru kabinetam pārskatīt arī dzan takšu apmērus vēlreiz, izņemot šo šķērssubsīdijas faktoru.

I. Nikuļceva.

Vēl viens ar šo pašu saistīts jautājums. Es jau minēju, ka viens no atbrīvotajiem piedzinējiem ir arī valsts un praksē ir diemžēl relatīvi bieži tādas situācijas, ka tieši valsts institūcijas nosūta izpildei nolēmumus, kuri patiesībā jau ir izpildīti. Piemēram, tiesnesis ir uzlicis soda naudu, persona ir labprātīgi samaksājusi, bet tiesa šo

informāciju neiegūst un nosūta izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam. Šajos gadījumos, protams, arī piedziņa nav iespējama tāpēc, ka parādnieks sen ir visu labprātīgi izpildījis un ja viņš ir sen visu labprātīgi izpildījis, tad, protams, viņam arī nav pienākuma segt jebkādus izdevumus. Ir arī gadījumi, ka tieši valsts iestādes atsauc tādu izpildu rakstu, atsauc lūgumu veikt izpildi... tad, kad jau darbības ir uzsāktas un šīs darbības var būt arī pietiekami nopietnas, piemēram, ir novērtēts nekustamais īpašums vai sāka rīkot izsole un tamlīdzīgi. Un šajos gadījumos nu būtībā tas atbildīgais ir tieši valsts institūcijas. Tad, piemēram, tiesnesis nav pārbaudījis, ka patiesībā jau viņa nolēmums ir izpildīts. Sakiet, vai jūs vēl aizvien uzskatāt, ka arī šādos gadījumos būtu samērīgs šķērssubsīdiju mehānisms, proti, ka neatbrīvotajiem piedzinējiem būtu jāfinansē arī parādniekiem šādas lietas.

J. Pleps.

Man grūti komentēt šos praktiskos gadījumus, jo lietas materiālos par to, manuprāt, neparādījās informācija, cik daudz viņu ir, kādi viņi ir un kādi ir tie iemesli. Visdrīzāk, protams, varētu pieļaut, ka valsts pārvaldes iestādes savos lēmumos dažkārt pieļauj kļūdas vai nepilnības, tāpēc jau pastāv administratīvās tiesas, kas pārbauda šo tiesiskumu un lietderības pareizību. Bet visdrīzāk, ka šādi jautājumi, kas parādās kaut kur, kas faktiski ir kļūdas vai nepilnības, būtu risināmi starpinstitūciju sarunu vai vienošanās vai pārrunu ceļā, skaidrojot nepareizo praksi, aicinot uzlabot šo situāciju, veikt grozījumus. Vismaz šobrīd es neatminos, vai tādi dokumenti ir lietas materiālos, kas rāda, ka zvērināti tiesu izpildītāji būtu vērsuši uz to uzmanību.

I. Nikuļceva.

Labi. Paldies.

Tad nākamais jautājums ir saistībā ar...

G. Kūtris.

Piedodiet... varbūt varētu ar tiem jautājumiem noapaļoties, jo es domāju, ka mēs negribam visu dienu tikai klausīties niansēs... par tiesu izpildītāju kopumā darbu...

I. Nikuļceva.

Labi, es tad nejautāšu niansēs, es pajautāšu par deleģējumu Ministru kabinetam, kas ir Civilprocesa likumā ietverts. Un... nē... es pajautāšu Saeimas pārstāvim par deleģējumu Ministru kabinetam, kas ir ietverts Civilprocesa likumā, jo jūs par to arī izteicāties un atbildes rakstā jūs.. jeb tas bija... šķiet, atbildēs uz Satversmes tiesas tiesnešu jautājumiem, jūs arī norādījāt, ka Ministru kabinets ir rīkojies atbilstoši deleģējumam un ka tie noteikumi Nr. 670. ir izdoti Ministru kabineta autonomās kompetences ietvaros. Nu es ceru, ka jūs neapstrīdēsiet to, ka Ministru kabinets, realizējot savu kompetenci, nevienā mirklī nedrīkst nonākt pretrunā ar likuma

normām. Tātad šie noteikumi jebkurā gadījumā nedrīkst būt pretrunā likumam. Un es gribētu jums lūgt pamatot... vai...

G. Kūtris.

To viņš jau pamatoja savā runā. Uzdodiet jautājumu...

I. Nikuļceva.

Vai jūs saskatāt vai nesaskatāt pretrunu ar Civilprocesa likuma 566. panta pirmo daļu un pretrunu ar Civilprocesa likuma 567. panta trešo daļu? 566. panta pirmā daļa uzskaita, kādi ir izpilddarbību veikšanai nepieciešamie izdevumi un 567. panta trešā daļa saka, ka valsts budžets atlīdzina izpildu darbībai veiktos izdevumus... veikšanai nepieciešamos izdevumus. Savukārt noteikumos ir noteikta kompensācija. Tad vai nav pretrunu tajā, kā Ministru kabinets savu kompetenci ir īstenojis ar šīm Civilprocesa likuma normām?

J. Pleps.

Pēc Saeimas ieskata šādas pretrunas nav. Un tas jau izriet no Civilprocesa likuma 567. panta ceturrtās daļas formulējuma. Ja mēs izlasām uzmanīgi šo deleģējumu: izpildu darbību veikšanai nepieciešamo izdevumu apmēru un to maksāšanas kārtību nosaka Ministru kabinets... Respektīvi, izpildu darbību veikšanai nepieciešamo izdevumu apmēru nosaka Ministru kabinets un to maksāšanas kārtību nosaka Ministru kabinets. Ja deleģējošā norma būtu tāda, kādu to gribētu redzēt pieteikuma iesniedzēji, šī argumentācija gan ar Civilprocesa likuma 566. panta pirmo daļu, gan jo īpaši ar 567. panta trešo daļu, tad nebūtu nepieciešams deleģējumā norāde uz izdevumu apmēru, jo, ja Civilprocesa likuma 566. pants nosaka...

G. Kūtris.

Tad sakiet, lūdzu, vienkārši... Tiesu izpildītājs... ja viņš tic šādam ierakstam, ja viņam ir jānosūta paziņojums, kāds apmērs par šo izdevumu viņam tiek kompensēts?

J. Pleps.

Tāds, kādu paredz Ministru kabineta noteikumi, respektīvi, šobrīd no pieejamā budžeta līdzekļiem...

G. Kūtris.

Ministru kabineta noteikumi šobrīd paredz, ka par šādu nosūtīšanu... paziņojuma nosūtīšanu jāmaksā... es nezinu, cik tur tagad tajā 4.–6. punktā ir rakstīts... nu, pieņemsim, lats. Ir tā noteikts apmērs? Vai attiecībā uz valsts pienākumu kompensēt nepieciešamos izdevumus, arī šāds apmērs ir noteikts? Konkrētu izdevumu apmērs nav noteikts, ir noteikta kompensācija kopējā summā.

J. Pleps.

Jā...

G. Kūtris.

Tātad, kāds ir šis apmērs par vienas izpildu lietas izpildi?

J. Pleps.

Kompensācijas apmērā, kāda tiek maksāta... Ministru kabinets ir izvēlējis mainīt šo sistēmu, kādā veidā tiek noteikta šī te nepieciešamo izdevumu apmēra atlīdzināšana šajās lietās un ir mainījis šo sistēma ar jauniem Ministru kabineta noteikumiem, pārejot uz kompensāciju modeli, ka tiek par katru izpildu lietu...

G. Kūtris.

Kāds ir kompensācijas apmērs par vienu lietu... izpildu lietu?

I. Ilgaža.

Es varbūt atbildēšu precīzāk. Kompensācijas apmērs dalās trijās grupās, atbilstoši no atbrīvoto lietu skaita. Šobrīd tiek grupā, kurā ir...

G. Kūtris.

Pirmā grupa par vienu lietu, kāds ir kompensācijas apmērs.

I. Ilgaža.

Kompensācijas apmērs tiek noteikts mēnesī par visām lietām. Viņš netiek rēķināts uz katru individuālu lietu.

G. Kūtris.

Skaidrs. Paldies.

Vēl jautājumi būtu?

I. Nikuļceva.

Saeimas pārstāvim nebūtu vairāk jautājumu... bet Ministru kabineta pārstāvim.

Sakiet, varbūt es uzreiz tad varētu pieskarties iepriekšējiem noteikumiem, par kuriem jūs arī ārkārtīgi daudz runājāt un uzsvērāt, kādi bija trūkumi. Tie ir noteikumi Nr. 510, par kuriem jūs norādījāt, ka tie prasīja nesamērīgi lielus ieguldījumus gan no tiesu izpildītājiem, gan no Tieslietu ministrijas. Tad man ir jautājums. Sakiet, vai vispār Ministru kabinets ir apsvēris kādu citu alternatīvu mehānismu? Nu, tātad, ja iepriekšējais mehānisms nebija efektīvs, vai tas automātiski nozīmē, ka ir jābūt kompensācijai? Vai jūs esat apsvēruši, piemēram, tādu mehānismu, ka neprasīt zvērinātam tiesu izpildītājam iesniegt rēķinu pilnīgi par katru pastmarku, bet, piemēram, noteikt, ka pasta izdevumi katrā lietā tiek kompensēti 5 latu apmērā vai 10

latu apmērā, kas ievērojami atvieglotu birokrātiju, bet tajā pašā laikā tā nebūtu kompensācija, kas acīmredzami neatbilst prasībai kompensēt izpildu darbību veikšanai nepieciešamos izdevumus. Vai ir apsvērti alternatīvi mehānismi un kādi?

I. Ilgaža.

Jā, tika runāts arī par iespējamajiem alternatīviem mehānismiem, kādā veidā šos izdevumus kompensēt. Tajā skaitā viens no variantiem, kas tika apspriests ar Tiesu izpildītāju padomi, bija šo valsts budžetā paredzēto līdzekļu pārdale reģistru turētājiem ar nosacījumu, ka tad šie reģistri informāciju tiesu izpildītājiem sniedz pilnībā bez maksas. Tiesu izpildītāju padome šādam risinājumam nebija gatava. Līdz ar to tas netika attīstīts tajā brīdī. Un risinājums, par ko tika panākta vienošanās ar Tiesu izpildītāju padomi, ir šis te kompensācijas mehānisms kā alternatīva iepriekšējam regulējumam, kas paredzēja izdevumu segšanu faktiskajā apmērā.

I. Nikuļceva.

Labi, Paldies

Tad nākamais jautājums ir arī par šo kompensācijas mehānismu. Es gribētu lūgt jūs pamatot to apgalvojumu, kas ir izteikts arī atbildes rakstā, ka tieši kompensācijas mehānisms ir ļoti taisnīgs. Ņemot vērā to, ka starp šo lietu skaitu noteiktās kategorijās un to izpildu darbību veikšanai nepieciešamo izdevumu apmēru un arī vispār starp to, cik izpildu darbības ir veicamas dažādās lietās, nu nav tāda lineāra sakarība. Kā jūs varat pamatot to, ka tas ir taisnīgākais mehānisms? Vai tomēr nav jāvadās no tā, cik tās lietas ir sarežģītas un cik tieši šīs te izpildu darbības kurā lietā ir jāveic.... Vēl jo vairāk, ka tās lietu kategorijas, kuras tiek ņemtas, lai aprēķinātu kompensāciju, viņas arī neatbilst tām lietām, kurās piedzinējs ir atbrīvots. Tas ir tikai daļa no tām lietām.

I. Ilgaža.

Es varbūt sāksu, uzreiz atbildot uz jautājuma pēdējo daļu par lietu kategorijām. Ir ņemtas tās lietu kategorijas, kuras ir viennozīmīgi precīzi identificētas statistikas pārskatos. Tātad viņas ir savstarpēji salīdzināmas. Mēs nevaram runāt pat tiem datiem, ko uz neskaidras metodikas pamata iesniedz katrs atsevišķs tiesu izpildītājs par savā lietvedībā esošo šādu lietu skaitu. Tāpēc bija panākta vienošanās ar Tiesu izpildītāju padomi, ka aprēķināt kompensāciju, ja mēs runājam tikai par tām lietu kategorijām, par kurām iegūtie dati ir daudz maz objektīvi un var tikt savstarpēji salīdzināti starp vairākiem iecirkņiem.

I. Nikuļceva.

Sakiet tad uzreiz, kas jums liedz, piemēram, noteikt, ka šie te statistikas pārskati tiktu papildināti, lai tad tomēr būtu redzams visu to lietu skaits, kurās piedzinējs ir atbrīvots.

I. Ilgaža.

Tā nav ne Ministru kabineta, ne Tieslietu ministrijas kompetence apstiprināt šos statistikas pārskatus.

I. Nikuļceva.

Un kā kompetencē tas ir?

I. Ilgaža.

Tiesu izpildītāju padomes.

I. Nikuļceva.

Labi. Un sakiet... tad par to atbilstību taisnīgumam kopsakarā ar to, ka to izpilddarbību veikšanai nepieciešamo izdevumu apmērs tomēr ir krasi atšķirīgs dažādās lietās.

I. Ilgaža.

Jā, tad ir jāatzīst, ka izpildu darbību skaits un konkrētais faktisko izdevumu apmērs tika ņemts vērā, pie tam tā saucamās vecās kārtības, kāda bija spēkā pirms apstrīdētajām normām. Un neskatoties uz minēto, pašu tiesu izpildītāju un viņu pārstāvības institūts atzina, ka šis regulējums nesasniedz mērķi un nav taisnīgs. Es atļaušos vēlreiz norādīt, ka tas ir atspoguļots arī lietas materiālos esošajā vēstulē no Tiesu izpildītāju padomes.

I. Nikuļceva.

Cik es saprotu, tad tie iebildumi galvenokārt bija pret to birokrātiju, pret to, ka ir jāatskaitās par katriem vismazākiem izdevumiem. Bet nevis par to, ka šī te... ne kompensācija... bet šī samaksa tiek veikta proporcionāli reālām izpildu darbībām.

I. Ilgaža.

Ne tikai. Tas ir noteikti viens no iemesliem, kas ir jāņem vērā. Otrs faktors, kas būtu jāņem vērā, ir tas, ka vai ir iespējams pārliecināties par valsts budžeta līdzekļu racionālu, mērķtiecīgu izlietojumu. Pie vecās kārtības šāda kontroles mehānisma nebija.

I. Nikuļceva.

Labi, tad cits jautājums.

Sakiet, jūs noteikti arī zināt, ka noteikumos Nr. 670 ir noteikta ne tikai tā kompensācija, bet noteikts arī ir izpildu darbību veikšanai nepieciešamais izdevumu apmērs lietās, kad piedzinējs nav atbrīvots. Sakiet, vai kaut kā atšķirās tās lietas, kurās piedzinējs ir atbrīvots un nav atbrīvots jeb izpildu darbības veikšanai nepieciešamo izdevumu apmērs ir pilnīgi vienāds vienā un otrā gadījumā?

I. Ilgaža.

Es jau iepriekš minēju, ka atšķirās tā subjekta, kuram ir pienākums veikt šo maksājumu, statuss un procesuālās tiesības. Parastajās lietās, kur piedzinējs nav atbrīvots no sprieduma izpildes izdevumu samaksas, tad piedzinējam ir tiesības, pirmkārt, apstrīdēt tiesu izpildītāja sastādīto izdevumu aprēķinu, otrkārt, ietekmēt šī aprēķina lielumu, piemēram, ierobežojot tiesu izpildītāja darbības... izvēlēties noteiktu piespiedu līdzekli un tamlīdzīgi. Valstij šādu tiesību nav.

I. Nikuļceva.

Bet sakiet, tad nu reāli tas izpildu darbību veikšanai nepieciešamo izdevumu apmērs ir vienāds. Ja, piemēram, lai nosūtītu vēstuli, ja piedzinējs ir atbrīvots un ja nav atbrīvots... Ir tā?

I. Ilgaža.

Kā liecina iepriekšējā kārtība, tad faktiskie izdevumi varētu būt salīdzināmi.

I. Nikuļceva.

Tā... tad vēl viens jautājums. Sakiet, Ministru kabineta atbildes rakstā tieši runājot par to kompensācijas apmēru ir teikts, ka ne 2008., ne 2010. gadā, ne turpmākajā laika posmā Tieslietu ministrijai netika piešķirts papildu finansējums zvērinātu tiesu izpildītāju vajadzību nodrošināšanai. Un tas ir diezgan būtisks jautājums, jo tā kompensācija ir atkarīga no tā, kāds finansējums piešķirts budžetā un tad viņa tiek sadalīta. Sakiet, lūdzu, kādu finansējumu Tieslietu ministrija pieprasīja 2010., 2012. un 2013. gada budžetam tieši šim te mērķim — kompensācijas nodrošināšanai?

I. Ilgaža.

Šim mērķim pieprasītā un piešķirtā finansējuma apmērs ir saglabājies nemainīgs. Tie ir 102 tūkstoši latu gadā. Un attiecībā uz 2008.–2010. gadu Ministru kabineta atbildes rakstā ir norādīta tā informācija par Ministru kabineta protokola lēmumu, kurš nepieļāva izdevumu palielināšanu šajā laika periodā. Un papildus vēršam arī uzmanību uz to apstākli, ka noteikumi tika pieņemti 2011. gada augusta beigās, kad arī budžets jau par 2012. gadu jau faktiski bija aizvirzīts.

I. Nikuļceva.

Tad 2013. gadā arī tika pieprasīta vienkārši tā pati summa.

I. Ilgaža.

Jā.

I. Nikuļceva.

Sakiet, Ministru kabineta noteikumi Nr. 670 neietver vispār nekādus kritērijus, nekādu metodiku. Kā tiek tā summa, kas tiek pieprasīta budžetā, aprēķināta? Tad sanāk tā, ka kompensācija ir atkarīga no budžetā piešķirtās summas, bet no kā tad ir atkarīga budžetā piešķirtā summa? Sakiet, vai pastāv kaut kur metodika, kādi apsvērumi tiek ņemti vērā, pieprasot šo te summu un nosakot šo te summu un arī uzreiz vai, teiksim, tā summa varētu būt arī 1 lats vai varbūt 5 lati? Vai viņu var krasi samazināt?

I. Ilgaža.

Attiecībā uz metodiku. Tāpat kā jebkuru citu izdevumu plānošanu, šo procesu kopumā regulē normatīvie akti, kas attiecināmi uz valsts budžeta pieprasījuma sagatavošanu. Atbildot uz jautājumu daļā, vai šī summa varētu būt 1 lats... Nu, droši vien, ka nē, jo tas neliecina par to, ka valsts būtu vēlējusies piešķirt līdzekļus tiesu izpildītāju izdevumu segšanai. Tas būtu acīmredzami nesamērīgi.

G. Kūtris.

Bet jautājums ir, protams... jūs vienkāršojāt. Cik lielu summu un pēc kādiem kritērijiem Ministru kabinets uzskata par adekvātu samaksāšanai, pēc kādiem kritērijiem vadās, cik lielu vajadzētu piešķirt?

I. Ilgaža.

Šobrīd šī summa ir 102 tūkstoši latu gadā un viņa ir sadalīta kompensāciju veidā. Ne attiecībā uz katru izpildu lietu, bet uz izpildu lietu proporcionalitāti...

G. Kūtris.

Neatkarībā no tā, ka lietu skaits pieaug vai samazinās?

I. Ilgaža.

Šobrīd šī summa nav mainījusies, bet ir jāņem vērā gan jau minētā iepriekšējā ekonomiskā krīze, gan noteikumu izstrādes periods kad jau budžeta pakete jau bija aizvirzījusies.

G. Kūtris.

Tātad kritēriju nav?

I. Ilgaža.

Summa faktiski tiek pieprasīta, balstoties uz iepriekšējā gada izpildes rādītājiem.

G. Kūtris.

Vēl ir jautājumi?

I. Nikuļceva.

Bet sakiet, tad nākamajā gadā jūs pieprasīsiet tieši tikpat, jeb kā tiks izvērtēts? Kāda summa ir paredzēta uz priekšu?

I. Ilgaža.

Pirmkārt, lielā mērā tas atkarīgs arī no Satversmes tiesas sprieduma...

G. Kūtris.

Sapratām.

I. Ilgaža.

...vai tiks saglabāta tiesiski šāda kārtība.

I. Nikuļceva.

Nu, pieņemsim, ka... ja nebūtu šīs te lietas Satversmes tiesā...

G. Kūtris.

Ja nebūs... būs uz priekšu... tad redzēsīm...

I. Nikuļceva.

... kā uz priekšu jūs vērtētu to summu? Kā jūs uzzinātu, kādai tai summai ir jābūt?

I. Ilgaža.

Pastāv iespēja katru gadu arī prasīt papildus finansējumu. Jautājums ir par politisko lēmumu, vai šāds finansējums, teiksim, tiks piešķirts.

G. Kūtris.

Vēl kādi jautājumi būtu?

I. Nikuļceva.

Jā...

G. Kūtris.

Lūgums gan būtu noapaļoties, citādi mums likumā būs jāprasa grozīt, lai ierobežotu laiku par efektivitāti... jautājumiem...

I. Nikuļceva.

Es gribēju uzdot vēl jautājumu par to, kādas summas būtu nepieciešamas izpildu darbību veikšanai minimālā apmērā? Protams, pieteikuma iesniedzēji ir arī veikuši savu aprēķinu, bet es vēlos pajautāt par to aprēķinu... par tiem aprēķiniem, kurus ir veicis Ministru kabinets. Un Ministru kabineta atbildēs uz Satversmes tiesas jautājumiem jūs esat norādījuši, ka minimālā summa izpildu darbības veikšanai ir 3.65. Savukārt, noteikumu Nr. 670 anotācijā, kura tika vairākkārt pieminēta, ir teikts, ka minimālā ar sprieduma izpildi saistīto izdevumu summa vienā izpildu lietā pārsniedz 10 latus. Savukārt koncepcijā, kuru Tieslietu ministrija sagatavoja 2007. gada, virzīja pieņemšanā Ministru kabinetam... koncepcija par piedziņas sistēmas valsts ienākumos uzlabošanu ir norādīts, ka tas minimālais apmērs veido 29.50. Sakiet, lūdzu, kāda tad tā summa tomēr būtu jūsu ieskatā minimālā un kāpēc ir tik atšķirīgas summas norādījis Ministru kabinets?

I. Ilgaža.

Kā jau izriet no lietas materiāliem un gan pieteicējiem, gan atbildētājiem atbildot uz tiesas jautājumiem... šāda minimālā summa nav precīzi nosakāma. Jo viņa ir atkarīga no tā, kādas darbības mēs uzskatām par minimāli nepieciešamajām, lai uzsāktu veikt piespiedu izpildi. Acīmredzot, minimālā darbība, kas izriet no likuma, ir paziņojuma par labprātīgu izpildi nosūtīšana un informācijas pārbaude reģistros. Vai nu mēs pārbaudām visus reģistrus, vai mēs pārbaudām tikai to, vai parādnieks ir algots darbinieks, tas jau ir atkarīgs gan no piedzinēja, vai viņš lūdz vērst piedziņu tikai uz darba samaksu, gan arī no tiesu izpildītāja ieskata par lietderības apsvērumiem šajā lietā.

I. Nikuļceva.

Bet tad tomēr... vai jūs varētu izskaidrot, kāpēc tās minētās summas ir tik dažādas, jo visos trijos gadījumos iet runa tieši par minimālo ar sprieduma izpildi saistīto izdevumu summu. Tātad visos gadījumos viņa ir minimālā. Kāpēc atšķirība ir gandrīz desmit reizes? Piemēram, 3.65 un 29.50?

I. Ilgaža.

Tāpēc, ka nav noteikta tā vienotā kārtība, kas ir minimāli veicamās darbības. Šajā gadījumā atbildes rakstā izmantotajā informācijā ir ņemta vērā valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izsniegtā izziņa. Tikpat labi papildus varētu uzskatīt, ka minimāli nepieciešams ir arī pārbaudīt, vai parādniekam nav nekustamā īpašuma, vai viņam nav reģistrēts transportlīdzeklis, varbūt vēl ganāmpulki un tamlīdzīgi. Līdz ar to tas arī ir tas iemesls, kas nosaka šo izdevumu atšķirību. Papildus ir jāņem vērā arī tas, ka ir mainījies arī tiesiskais regulējums. Daļu no reģistriem tiesu izpildītāji saņem bez maksas, tiešsaistē, bet par daļu tomēr šobrīd vēl, kamēr nav stājies spēkā cits regulējums, tiek maksāts.

I. Nikuļceva.

Tas būtu viss. Paldies.

G. Kūtris.

Paldies.

Man attiecībā par procesuālajiem jautājumiem Saeimas pārstāvim. Jūs, runājot savā runā un arī atbildot uz jautājumiem norādījāt, ka šobrīd vēl nevar nemaz vērtēt, kāda tad būs tā tiesu izpildītāju darba atlīdzība, tikai kad 2013. gads noslēgsies, tad varēs secināt, vai tā ir atbilstoša, vai nē. Sakiet, lūdzu, vai tad jūs uzskatāt, ka nākamgad varētu būt Satversmes tiesā konstitucionālās sūdzības iesniegšanas termiņš, ja šī atlīdzība būtu samazinājusies 2013. gadā? Aizskāruma sešu mēnešu termiņš tad sāktos pēc tam, kad ir iesniegtas finanšu deklarācijas par ienākumiem?

J. Pleps.

Sešu mēnešu termiņš sāktu tecēt no normas spēkā stāšanās dienas gadījumos, kad tiesību norma aizskar tieši. Tas ir Satversmes tiesas likuma 19.2.panta ceturtās daļas otrā teikuma noteikums. Gadījumā, ja parādās kādi blakus faktori... šajā gadījumā mēs runājam par blakus faktoriem, nevis par pašu normu kā tādu, bet par faktoriem, kas ir saistīti ar šo atlīdzības sistēmu. Tas jautājums, kas ir vērtējams, ir par to, vai tiesu izpildītājam, kas vēlētos apstrīdēt, būtu jāapstrīd šīs te normas, vai tās normas, kas patiešām rada šo te efektu. Respektīvi, es pieļauju... teiksim, šajā gadījumā tas būtu, ja mēs redzam takšu samazināšanas ietekmi uz atlīdzības apmēru... Satversmes tiesa, attiecībā uz tiesnešu atlīdzību, ir teikusi, ka var pārbaudīt, vai tiesnešu atlīdzība nav būtiska samazināta. Un tas būtu tas atskaites faktors, kas varētu būt pārbaudāms. Sevišķi ņemot vērā to, ka šajā tiesas sēdē pietiekami ir arī konstatēts, ka šajās taksēs ir ietverta šķērssubsīdija un būtu iespējams arī pārbaudīt, vai šī šķērssubsīdija pie takšu samazināšanas ir pietiekama.

G. Kūtris.

Sakiet, lūdzu, vai tās normas, kas nosaka taksēs... nosaka arī tiesu izpildītāju atlīdzību gadījumos, kad piedzinējs ir atbrīvots no samaksas? Tās nosaka arī atlīdzību par citām lietām, lai varētu apstrīdēt tiešā veidā konstitucionālajā tiesā?

I. Ilgaža.

Ja drīkst, es varbūt palīdzēšu kolēģim atbildēt uz jautājumu, par cik tas skar Ministru kabineta izdotos noteikumus.

Šie noteikumi paredz amata atlīdzību par visām lietām, tajā skaitā arī tajās lietās, kur sākotnēji piedzinējs ir atbrīvots no sprieduma izpildes izdevumu samaksas. Tas nozīmē, ka ja tiesu izpildītājs īsteno piedziņu, viņš iekasē arī savu amata atlīdzību atbilstoši šīm taksēm arī tajā lietā, kur piedzinējs ir atbrīvots no samaksas.

G. Kūtris.

Paldies.

Sakiet, lūdzu, vai varētu būt situācija, ka normā paredzētais pamattiesību ierobežojums... kamēr norma darbojas normālā vidē, nerada aizskārumu, bet pēc tam, kad citos likumos veidojas... tā teikt, tiek pieņemti grozījumi, tomēr rada aizskārumu. Tiesību norma kopumā nevar radīt aizskāruma izjūtu vēlāk, nekā tikai normas pieņemšanas brīdī?

J. Pleps.

Es pieļauju, ka tas ir iespējams, bet tādā gadījumā šī sistēma kopumā ir jāapstrīd, jo pieteikuma iesniedzējam ir jāuzrāda tiesību norma, kas aizskar tiesības. Un tiesību norma patiešām var būt plašāka par vienu pantu. Respektīvi, var pieļaut gadījumu, ka, teiksim, šo aizskārumu varētu radīt šī apstrīdētā norma... apstrīdētās normas, kas šodien tiek pārbaudītas un kādas citas regulējuma daļas kopsakarā. Un tādā gadījumā tiek formulēts šis te arīdzan jautājums.

G. Kūtris.

Tiesnesis Ķinis?

Tad pārejam pie likuma atbilstības Satversmes 107. pantam. Man ir viens jautājums. Sakiet, lūdzu, vai likumdevējam tiešām tāda nostāja ir, ka mēs esam jums iedevuši to amatu, tiesu izpildītājiem atvēlējuši šo amatu, un tā algas nodrošināšana tagad ir jūsu pašu kompetencē... kā saka, nopelniet, cik jums vajag, mēs jums atļaujam šajā amatā strādāt.

J. Pleps.

Tas tā gluži nav. Jo zvērināta tiesu izpildītāja profesija ir šī te brīvā profesija. Tas nozīmē, ka likumdevējs kopā ar Ministru kabinetu, kas izdod noteikumus, garantē šai te profesijai monopolstāvokli attiecībā uz tiesu nolēmumu izpildi. Tiek noteiktas takses, respektīvi, tiek noteikts tas, cik daudz un kādā apmērā šīs te personas varēs gūt ienākumus no savas amata darbības un attiecīgi, protams, tas tālākais, cik rezultātīva būs šī piedziņa, kāda būs šī darbība, cik daudz tiks tērēts biroja vajadzībām, visiem citiem faktoriem, tas šeit parādās šis te... tāds pašas personas administratoriskais elements.

G. Kūtris.

Sakiet, lūdzu, vai līdzīgā situācijā ar advokātiem nav tāpatās un valsts maksā gan atlīdzību, gan arī ceļa izdevumus? Tātad amata atlīdzību un citus izdevumus, kas rodas?

J. Pleps.

Jāteic, ka šīs sistēmas, kas noteiktas personām, kuras ir šīs te pašpārvaldes, ir atšķirīgas, jo tās ir veidojušās dažādos laikos un ir savstarpējas atšķirības. Un tāpat var, es pieļauju, atrast... var ņemt vērā tomēr arī to apstākli, ka arī šīs te pašas profesijas, kaut arī diezgan līdzīgi būvētas, ir mazliet atšķirīgas. Jo tiesu izpildītāji ir organizēti pa iecirkņiem, savukārt zvērinātam advokātam ir savādāks mazliet šis te...

G. Kūtris.

Jā, bet tur ar to deleģējumu laikam sanāk... deleģējums ir līdzīgs, bet izpratne ir dažāda. Atlīdzības apmērs ir par pakalpojumu. Un tur netiek teikts, ka to atlīdzību varat iekasēt no citiem klientiem... advokātiem... valsts maksā par konkrēto klientu.

J. Pleps.

Tas, es pieļauju, varētu būt izveidojies vēsturiski, jo advokatūra tika atjaunota deviņdesmito gadu sākumā un, iespējams, šis modelis tādā veidā funkcionēja... Bet attiecībā uz tiesu izpildītājiem... tas, ka tiek paredzēts takšu apmērā šī šķērssubsīdija, kā jau minēju, pats par sevi tas nav, teiksim, nekas antikonstitucionāls, jo valsts vienkārši ir paredzējusi vienu no mehānismiem, kādā veidā var nodrošināt kādu konkrētu darbību veikšanu.

G. Kūtris.

Vēl viens jautājums. Drīzāk viedoklis... Saeimas viedoklis... Sakiet, lūdzu, kāpēc tie kompensējošie faktori, ko jūs minējāt, tas reģistrs vienotais un bezmaksas pieeja pārējiem reģistriem, par ko gan Saeima dažreiz jau ir lēmusi, bet nav izlēmusi, kāpēc tie tiek izstrādāti apmēram gadu pēc tam, kad konkrētais regulējums par taksēm un par atlīdzības kārtību ir jau pieņemts. Kāpēc viņi neiet reizē kā kompensējošie... ja tie ir kompensējošie?

J. Pleps.

Es pieļauju, ka Ministru kabineta pārstāvis varētu komentēt par šo izpildu lietu reģistru. Bet es ielūkojos šajā te likumprojektā, kas ceturtdien virzās uz sēdi. Patiešām, kā pieteikuma iesniedzēju pārstāve minēja, tur ir paredzēti ierobežojumi attiecībā uz darba samaksas piedziņu un līdz ar to es pieļauju... un tā kā šie ierobežojumi tika paredzēti pēc deputātu priekšlikuma, kas nebija tā kā sākotnēji paredzēts likumprojektā, es pieļauju, ka uz trešo lasījumu paredzētā šī te bezmaksas pieeja informatīvajām sistēmām ir veidots kā tāds līdzsvarojošs faktors...

G. Kūtris.

Kāpēc likumdevējs uzreiz līdzsvarojošo faktoru neizstrādāja?

J. Pleps.

Tādēļ, ka lielā mērā gan takšu apmērs, gan Ministru kabineta noteikumi ir Ministru kabineta kompetencē un teiksim... un šie dokumenti, kas arī ir iesniegti no Tiesu izpildītāju padomes, liecina, ka Zvērinātu tiesu izpildītāju padome ir sazinājusies ar Tieslietu ministriju, tātad starp Tieslietu ministriju un Zvērinātu tiesu izpildītāju padomi ir notikusi diskusija... taču lietas materiālos nav dokumentu, ka šī diskusija būtu aizgājusi tālāk līdz likumdevējam.

G. Kūtris.

Paldies.

Vai tiesnešiem ir jautājumi Saeimas pārstāvim? Paldies Ministru kabineta pārstāvim. Lūdzu! Tiesnesis Ķinis.

U. Ķinis.

Man jums ir viens jautājums saistībā ar deleģējumu.

Jūsu pozīciju jūs izteicāt. Es gribu noskaidrot, ko jūs saprotat ar jēdzienu “izpildu darbību veikšanai nepieciešamo izdevumu apmērs”. Un vai tas nav tieši atbilstoši Civilprocesa likuma 166. panta pirmajai daļai iekļauts jau Ministru kabineta noteikumu 1.–8. punktā? Kas ir apmērs? Es runāju tieši par apmēru.

I. Ilgaža.

Es gribētu atbildot uzsvērt, ka ir runa par izpildu darbību veidiem un...

U. Ķinis.

Nē, es jums jautāju par apmēru. Tas, kas ir minēts Civilprocesa likumā 166. pantā, tur ir uzskaitīti izdevumi, ko sastāda nepieciešamie izdevumi. Savukārt Civilprocesa likuma 567. panta trešajā daļā un ceturtajā daļā... tur ir teikts: “izpildu darbību veikšanai nepieciešamo izdevumu apmērs un to maksāšanas kārtība”. Tātad, apskatot Ministru kabineta noteikumus Nr. 670 ir redzams, ka Ministru kabineta noteikumu otrā sadaļa ir “Izpildu darbību veikšanai nepieciešamo izdevumu apmērs”. Savukārt trešajā sadaļā pēkšņi tas pārvēršas par “Izpildu darbību veikšanai nepieciešamo izdevumu maksāšanas kārtību” un 8. punktā tas pārvēršas par “Kompensāciju”. Sakiet, lūdzu, vai izdevumu apmērs... nepieciešamo izdevumu apmērs un kompensācija ir juridiski identiski kritēriji... jēdzieni?

I. Ilgaža.

Jā, šajā gadījumā kompensācija ir izvēlēts kā veids valsts budžeta līdzekļu nodošanai tiesu izpildītājiem...

U. Ķinis.

Nē, es nerunāju par veidu... es jums jautāju par termiņiem.

I. Ilgaža.

... kas vienlaikus ir arī šis te apmērs.

G. Kūtris.

Kompensācija — tas ir arī apmērs.

I. Ilgaža.

Jā.

G. Kūtris.

Jums starp šiem terminiem ir vienādības zīme, ja?

I. Ilgaža.

Kā jau es iepriekš minēju, tad attiecībā uz apmēru Ministru kabineta noteikumos regulācijā ir dažāda prakse. Tajā skaitā ir prakse viņu noteikt kā konstantu summu, kas ir izmaksājama noteiktā periodā. Un šis ir tas veids, kādā Ministru kabineta izšķirās...

U. Ķinis.

Nē, es varētu piekrist, ja jūs šajos noteikumos... jūs šajos noteikumos... tas ir, 2., 3. punktā... tur ir teikts, cik tur ir maksa par degvielu, cik tur par transporta biļetēm atlīdzina... un visu to... cik ir kopēšanas izdevumi un tā tālāk utt. Tas, kas viss ir uzskaitīts Civilprocesa likuma 566. panta pirmajā daļā. Tur nav nekādu atšķirību, nekādu. Arī 3. daļā nav nekādu atšķirību tāpēc, ka tur iet runa par nepieciešamo izdevumu apmēru. Arī 4. daļā nav atšķirību, jo tur ir deleģējums tālād noteikt jums šo nepieciešamo izdevumu apmēru, ko Civilprocess nenosaka. Apmērus šeit jūs esat noteikuši.

I. Ilgaža.

Jā.

U. Ķinis.

Jautājums: no kura brīža deleģējums paredz, ka apmērs var pārvērsties par kompensāciju?

I. Ilgaža.

Šajā gadījumā apmērs... kompensācija kā veids, kā šie budžeta līdzekļi tiek izmaksāti, tika mainīts, ņemot vērā, ka iepriekšējā kārtība, kas paredzēja visās lietās vienādu atlīdzību faktiskajā apmērā, nenasniedza iecerēto mērķi, proti, šie līdzekļi nenonāca pie visiem tiesu izpildītājiem, nonāca pie atsevišķiem tiesu izpildītājiem, tika izmantoti, teiksim tā... bez iespējas pārliecināties par izmantošanas tiesiskumu.

U. Ķinis.

Nu, jūs negribat, acīmredzot, atbildēt man uz šo jautājumu... es tā jūtu...

Labi, paldies.

G. Kūtris.

Paldies. Vai vēl kādi jautājumi būtu? Tiesnešiem?

Vai pieteikuma iesniedzējiem jautājumi būtu?

Pastrādājuši kādu brīdi esam. Tiesa nolemj izsludināt pārtraukumu uz vienu stundu un 5 minūtēm, proti, atsākam tiesas sēdi pulksten 14.30.

(Pārtraukums.)

G. Kūtris.

Paldies. Lūdzu, sēdieties!

Turpinām tiesas sēdi.

Tagad tiks uzklautas pieaicinātās personas.

Šodien mums ir reāli četras pieaicinātās personas un tiesas sēdes sākumā jau arī informējām, ka piedalās Tieslietu ministrijas pārstāvis, Zvērinātu tiesas izpildītāju padomes pārstāvis, Tiesībsarga pārstāvis un zvērināts advokāts Linards Muciņš.

Vai lietas dalībniekiem ir kādi viedokļi par pieaicināto personu uzklautišanas kārtību?

Pieteikuma iesniedzējiem?

I. Nikuļceva.

Būtībā pēc tiesas ieskatiem. Varbūt mūsu ieskatā būtu loģiski, ja mēs sākumā uzklautu Tieslietu ministrijas pārstāvja viedokli, kas varbūt vairāk ir saistīts ar Ministru kabineta teikto un pēc tam pārējos, bet nu būtībā pēc tiesas ieskatiem.

G. Kūtris.

Paldies. Saeimas pārstāvim?

J. Pleps.

Pēc tiesas ieskatiem.

G. Kūtris.

Un Ministru kabineta pārstāvim?

I. Ilgaža.

Tieši tāpat.

G. Kūtris.

Tātad tādā secībā arī izskatām, ka vispirms Tieslietu ministrijas pārstāvis, tad Zvērinātu tiesu izpildītāju padome, tad Tiesībsargs un Muciņa kungs.

Aicinām Tieslietu ministrijas pārstāvi. Tiesu sistēmas politikas departamenta juriskonsulti Eviju Timpari un kā pieaicinātai personai lūdzam izklāstīt Tieslietu ministrijas viedokli par šīm apstrīdētajām normām, par to situāciju, kas ir veidojusies. Lūdzu!

E. Timpore.

Labdien!

Tieslietu ministrija savā viedoklī un pozīcijā pamatā pievienojas Ministru kabineta un Saeimas jau iepriekš lietā paustajam viedoklim, faktisko apstākļu izklāstam un to juridiskajam pamatojumam.

Attiecībā uz Civilprocesa likuma 567. panta ceturtajā daļā ietvertu deleģējumu Tieslietu ministrijas ieskatā šis deleģējums ir pietiekami plašs. Tas neprecizē ne sedzamo izpildes izdevumu apmēra robežas, vai šo robežu noteikšanas kritērijus, kā arī nenosaka nekādas vadlīnijas konkrētas, jeb metodiku, kādā būtu paredzama kārtība šo izdevumu segšanai, šos jautājumus atstājot izlemt valdības izdotajos normatīvajos aktos.

Ar apstrīdētajām normām un šiem te apstrīdētajiem Ministru kabineta noteikumu pantiem ir mainīta valsts finansējuma izmaksāšanas procedūra. Tātad no individuāli iesniedzamiem avansa pieprasījumiem un rēķiniem Tieslietu ministrijā tiek pāriets uz sistēmu, kurā valsts piedzinēja vietā šos te izpildu darbības veikšanas nepieciešamos izdevumus līdz piedziņas pabeigšanai avansā finansē kompensācijas veidā.

Līdz ar to... ņemot vērā to, ka apstrīdētās normas nepaplašina šo te Ministru kabinetam doto deleģējumu un ir tā ietvaros, līdz ar to Tieslietu ministrijas ieskatā nav pretrunā Satversmei. Tātad nav pārkāpts šis te Ministru kabineta noteiktais deleģējums.

Strādājot pie jaunās kārtības, pie jaunā finansējuma izmaksāšanas kārtības, sadarbojoties ciešā sadarbībā ar Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padomi un izvērtējot iepriekšējo kārtību, tika secināts, ka tā ir pārāk smagnēja, iespējams, birokrātiska, tāpēc ne visiem tiesu izpildītājiem ērti šie te valsts budžeta līdzekļi saņemami. Tika atzīts, ka finansējuma sadalīšana atkarībā no tā, cik tiesu izpildītāju lietvedībā ir šo te 567. pantā minēto izpildu lietu, būtu tas piemērotākais un taisnīgākais finansējuma sadalīšanas kritērijs.

Izpildu lietu statistikas uzskaitē nevar nodrošināt iespēju iegūt pilnīgus un ticamus datus par pilnīgi visām lietām, kurās piedzinēji ir atbrīvoti no sprieduma izpildes izdevumu samaksas. Tādēļ tika izvēlētas atsevišķas izpildu lietu kategorijas, kurās ir pavisam droši zināms, ka šajās ir ietvertas tikai tādas izpildu lietas, kurās piedzinēji ir atbrīvoti no sprieduma izpildes izdevumu samaksas. Tātad šis ir tāds

visobjektīvākais kritērijs, kā var salīdzināt tiesu izpildītāju noslodzi šajās te tā saucamajās atbrīvotajās lietās.

Izpildu darbību veikšanai nepieciešamo izdevumu apmērs katrā izpildu lietā ir atšķirīgs. Tātad tas ir atkarīgs no tā, kādi un cik piespiedu izpildes līdzekļi konkrētajā lietā tiek īstenoti. Tātad nevar nosaukt vienu konkrētu summu, kāda ir nepieciešama izpildes nodrošināšanai. Tāpēc praksē ir iespējama situācija, ka ne visās šajās te 567. pantā norādītajās izpildu lietās no valsts budžeta līdzekļiem līdz piedziņas pabeigšanai tiks segti pilnīgi simtprocentīgi visi sprieduma izpildes izdevumi, kādi izpildītājiem varētu rasties, taču šis te izvēlētais modelis ir atzīstams par tādu, kas... taisnīgāko valsts budžeta līdzekļu piešķiršanu avansā, kas sasniegtu pilnīgi visus tiesu izpildītājus.

Attiecībā uz tiesu izpildītāju darba finansēšanu kopumā. Tātad līdz ar Tiesu izpildītāju likuma spēkā stāšanos, tiesu izpildītāju profesija Latvijā tika nostiprināta kā brīvā juridiskā profesija. Un savā profesionālajā darbībā, ņemot vērā brīvas juridiskas profesijas darbības pamatprincipus, zvērināti tiesu izpildītāji ir finansiāli patstāvīgi. Valsts neuzņemas atbildību par personu, kas darbojas šādā brīvā juridiskā profesijā. Kā Tieslietu ministrija jau arī bija norādījusi savās atbildēs Satversmes tiesai, valstij ir pienākums radīt tādu pamatu... ietvaru tiesu izpildītāju amata darbības veikšanai, kas nodrošinātu iespēju... pakārtoti nodrošinātu iespēju tiesu izpildītājam nodrošināt savu materiālo nodrošinājumu... garantētu. Un attiecīgi, lai spētu veikt tam deleģētās funkcijas... valsts deleģētās funkcijas.

Tiesu izpildītājam ir noteiktas monopoltiesības valstī nodrošināt sprieduma izpildi. Papildus tam ir dota iespēja veikt arī citas ar sprieduma izpildi nesaistītas amata darbības, par kurām arī var saņemt amata atlīdzību. Līdz ar to Tieslietu ministrijas ieskatā zvērinātu tiesu izpildītāju finansēšanas modelis ir veidots tā, lai zvērināti tiesu izpildītāji varētu finansiāli nodrošināt savu amata funkciju izpildi arī tajās lietās, kur, iespējams, šis te piedziņas parādu apmērs nav tik liels, līdz ar to amata atlīdzība nav tik liela, kā arī tajās lietās, kurās izpilde kaut kādu objektīvu iemeslu dēļ nav iespējama.

Tas īsumā viss.

G. Kūtris.

Paldies.

Man būtu viens jautājums. Jūs minējāt par to, ka ne visi jums statistikā šie dati parādās. Bet sakiet, jums ir informācija, cik no visām izpildu lietām ir bezrezultatīvas, kur tiesu izpildītājam neizdodas piedzīt šīs summas?

E. Timpore.

Šāda informācija par nepabeigtajām lietām jeb par pārskata perioda... tā kā gada beigās atlikumā palikušās, tātad neizpildītās... jā, viņas atspoguļojas Tiesu izpildītāju padomes sagatavotajos statistikas pārskatos par tiesu izpildītāju darbību.

G. Kūtris.

Cik apmēram procentuāli tas ir?

E. Timpare.

Nepateikšu šobrīd no galvas diemžēl...

G. Kūtris.

Vai jūs rēķinot to, cik tiesu izpildītājam vajadzētu... kā jūs sakāt... kompensēt, lai viņa atlīdzība sanāktu kopā... cik vajadzētu... cik no lietām vajadzētu būt tādām, kurām ir perspektīve izpildīt, lai atlīdzība segtu to, kas tiek šobrīd nepiemaksāts līdz galam, kā saka, kur šķērssubsīdijas nodrošina šīs atlīdzības saņemšanu...?

E. Timpare.

Cik lietām vajadzētu būt?

G. Kūtris.

Cik no tām ir tādas, kurām būtu jābūt reālām lietām?

E. Timpare.

Šāds aprēķins nav veikts un īsti... diez vai šādā veidā to varētu aprēķināt. Jo katrā izpildu lietā šis ienākuma apmērs ir ļoti atšķirīgs.

G. Kūtris.

Bet tad kādā veidā jūs nosakāt to, ka tiesu izpildītājiem piešķirtā kompensācija nodrošina viņam vajadzīgo atlīdzību... tādu summu, amata apmaksu, lai viņš varētu uzturēt biroju un visu pārējo?

E. Timpare.

Šie noteikumi...

G. Kūtris.

Pēc kādiem kritērijiem jūs vadāties, lai pateiktu: šitiek daudz vajag un te vairāk varam nemaksāt.

E. Timpare.

Tātad, ja runājam par izpildu darbību tā kā par šiem te faktiskajiem izdevumiem, ko valstij vajadzētu segt, ņemot vērā, kā šī te kompensācijas aprēķināšana noteikumos ir noteikta, šī te formula, viņa nav balstīta uz konkrētu faktisku radušos izdevumu apmēru. To Tieslietu ministrija ir norādījusi. Šis te kompensācijas apmērs... viņš nav sasaistīts ar kādu faktisku apmēru konkrētās lietās.

G. Kūtris.

Kas tad?... Debesīs paskatījās... un noteica summu?

E. Timpare.

Pēc šīs te formulas, kāda ir iekļauta likumā kompensācijas aprēķinam, tātad pamatā ir Tieslietu ministrijas budžetā esošie līdzekļi. Tas ir izejas punkts...

G. Kūtris.

Par darbu jāmaksā tik daudz, cik ir budžetā naudas, ja? Ja būs mazāk naudas, mazāk maksāsim, būs vairāk, maksāsim vairāk. Bet kā jūs zināt, cik budžetā prasīt to naudu? Ja nepiešķirs tos 102 tūkstošus... Dalīsiet 80 tūkstošus? 50 tūkstošus?

E. Timpare.

Nu, atbilstoši tai formulai, kāda ir šobrīd...

G. Kūtris.

Tā arī būs. Vai Tieslietu ministrijai nav, teiksim, nerēķina to, kad dokumentu virza... budžeta projektu, kad virza... nerēķina neko?

E. Timpare.

Tad, kad tika virzīti šie te konkrētie grozījumi... apstrīdētās normas... viņas tika balstītas uz esošo pieejamo budžeta līdzekļu apmēru. Šāda veida aprēķins, lai prasītu papildus finansējumu no budžeta, netika veikts.

G. Kūtris.

Lietas dalībnieki, jūsu jautājumi pieaicinātai personai. Pieteikuma iesniedzēju pārstāvis.

I. Nikuļceva.

Varbūt vispirms es vēlētos pajautāt. Ja es pareizi sapratu jūsu viedokli... tad jūs piekrītat tam, ka šī te kompensāciju summa, ko saņem zvērinātu tiesu izpildītāju iecirknis, pārrēķinot uz vienu lietu, nesedz tos faktiskos izdevumus, kas ir izpildu lietā nepieciešami izpildu darbību veikšanai. Viņa ir mazāka. Jūs tam piekrītat?

E. Timpare.

Tas, ko es teicu, ka... jā, pastāv iespēja, ka ne visās lietās simtprocentīgi šī kompensācija varētu visu nosegt. Jā.

I. Nikuļceva.

Bet tad jūs uzskatāt, ka tomēr ir arī tādas lietas, kurās varētu nosegt un tādas lietas, kuras nevarētu....

E. Timpare.

Piemēram, ja pēc uzaicinājuma izpildīt nolēmumu labprātīgi parādnieks to arī izdara un sedz visu parādu un radušos izdevumus, tātad arī tas viens lats būs sasniedzis savu mērķi simtprocentīgi šādā variantā.

I. Nikuļceva.

Labi, tad es pajautāšu... Sakiet, tajās lietās, kur tomēr tā izmaksājamā kompensācijas daļa ir mazāka. Kam tad ir jāsedz tā atšķirība, kas ir starp kompensāciju un starp to summu, kas ir nepieciešama reāli izpildu darbības veikšanai?

E. Timpare.

Ir pamatprincips, ka sprieduma izpilde notiek uz parādnieka rēķina. Šie tie izdevumi noteikumos noteiktajā apmērā izpildes lietas ietvaros tiek piedzīti no parādnieka.

I. Nikuļceva.

Tad es vēl precizēšu jautājumu. Tad tajos gadījumos, kad arī piedziņu no parādnieka nevar veikt... nu, tādas lietas, kā mēs zinām, ir ļoti daudz. Tātad piedzinējs ir atbrīvots, no parādnieka piedziņu nevar veikt, faktiskie izdevumi ir daudz lielāki, varbūt desmit vai divdesmit reizes lielāki kā kompensācijas daļa. Kam tie jāsedz?

E. Timpare.

Faktiski tad šādā gadījumā tie tiek segti no tiem līdzekļiem, kas ir iegūti no citām izpildu lietām... no sekmīgām izpildu lietām.

I. Nikuļceva.

Un tad sakiet... tad šajā kontekstā, ja es pareizi saprotu... arī Tieslietu ministrija apgalvoja to, ka īpašumtiesības nav skartas ar šo mehānismu... Tātad, ja jūs tagad sakāt, ka tomēr tas ir jāveic no tiesu izpildītāju līdzekļiem, ko viņš ir saņēmis kā amata atlīdzību citās lietās, tad vai ir viņa īpašumtiesības skartas un ja nē, tad varbūt pamatojiet.

E. Timpare.

Tieslietu ministrijas ieskatā nav skartas, jo tas ir pamatojams ar to, kā tiek organizēts tiesu izpildītāju kā brīvās juridiskās profesijas darbs kopumā. Tiesu izpildītājs kā brīvās juridiskās profesijas pārstāvis ir finansiāli patstāvīgs, viņš no saviem ienākumiem izpildu lietās... viņš finansē savu praksi.

I. Nikuļceva.

Bet saki, tad amata atlīdzība ir īpašums tiesu izpildītājam vai nav jūsu ieskatā?

E. Timpore.

Tas ir viņa īpašums, bet viņš organizē savu saimniecisko darbību. Viņš iegulda savus līdzekļus savas saimnieciskās darbības organizēšanā.

I. Nikuļceva.

Nu, jā, to es saprotu. Bet tad tomēr šo viņa īpašumu, šo amata atlīdzību šis kompensācijas mehānisms skar.

E. Timpore.

Ja.

I. Nikuļceva.

Labi. Paldies.

Tad man vēl ir daži citi jautājumi. Arī Tieslietu ministrija, tāpat kā Ministru kabinets un arī Saeima ir uzsvēruši it kā alternatīvus mehānismus, tajā skaitā izpildu reģistru. Un es gribētu jautāt tieši par šo izpildu reģistru. Saki, cik tiesu izpildītāji pašlaik viņu lieto? Un ar cik publiskajiem reģistriem tieši pašlaik ir nodrošināta sasaiste, piemēram, ar Iedzīvotāju reģistru vai Kadastru, vai Zemesgrāmatu?

E. Timpore.

Precīzu ciparu par to, cik izpildītāju viņu lieto, šobrīd precīzi nevarēšu pateikt. Tie varētu būt kādi padsmi tiesu izpildītāji. Precīzu ciparu tiešām nezinu.

I. Nikuļceva.

Tie ir kādi desmit procentiem no visiem? Divdesmit... no visiem tiesu izpildītājiem?

E. Timpore.

Nu aptuveni...

I. Nikuļceva.

Tātad desmit vai divdesmit procenti...

Un saki, vai pašlaik tā funkcionalitāte nodrošina sasaisti ar kādu publisku reģistru un tad ar kuriem ir tā sasaiste?

E. Timpore.

Izpildlietu reģistrs ir veidots tā, lai būtu iespējams nodrošināt sasaisti ar citiem reģistriem. Šodien reģistrs darba vidē nav saslēgts ar ārējiem publiskiem reģistriem.

Tuvākais reģistrs, ar kuru tas varētu notikt, ir Valsts ieņēmumu dienests, bet šobrīd informācijas ieguve vēl nav iespējama no šī reģistra.

I. Nikuļceva.

Labi. Paldies.

Tad vēl tāds jautājums. Jūs atsaucāties arī uz Tiesu izpildītāju likuma 134. un 135. pantu, kur ir minēti tie citi pienākumi un tās citas darbības, kuras tiesu izpildītāji var veikt ārpus tiesas nolēmumu izpildes. Sakiet, praksē jums noteikti ir zināms, vai bieži veic tiesu izpildītāji šādas darbības? Nu cik apmēram procentus no visām veiktajām darbībām vispār šādas darbības aizņem? Vai viņas vispār praksē tiek veiktas?

E. Timpore.

Praksē viņas noteikti tiek veiktas. Gan faktu fiksēšana, gan dokumentu piegāde. Man ir grūti nokomentēt, cik kurš izpildītājs plaši izmanto šo te savu tiesību...

I. Nikuļceva.

Nu aptuveni... vai tie 5 procenti, 2 procenti... 20 procenti no visa darba apjoma?

E. Timpore.

Man nav šādu datu.

I. Nikuļceva.

Bet kā jūs uzskatāt?

E. Timpore.

Man nav šādu... varbūt, ka Tiesu izpildītāju padomei varētu būt sīkāka informācija.

I. Nikuļceva.

Labi. Paldies.

Tad man vēl ir daži citi jautājumi. Un konkrēti ir jautājums par Tieslietu ministrijas izrādītajām iniciatīvām, sagatavotiem priekšlikumiem Civilprocesa likumā. Un jūs arī savā viedoklī, kas ir iesniegts Satversmes tiesā, esat norādījuši, ka Tieslietu ministrija vairākkārtīgi ir iesniegusi... ir sagatavojusi nevis iesniegusi, priekšlikumus Civilprocesa likumā un arī Tiesu izpildītāju likumā, lai nodrošinātu publisko reģistru pieejamību bez maksas tiesu izpildītājiem. Un tieši Saeimas Juridiskā komisija ir atkārtoti noraidījusi šos te priekšlikumus. Un tad šajā aspektā man ir vairāki jautājumi.

Pirmie divi ir... Vai Tieslietu ministrijas viedoklis, tad es saprotu, ir tāds... ka būtu jānodrošina šo reģistru pieejamība bez maksas visās lietās tiesu izpildītājiem. Vai jūs varētu izstāstīt, kāpēc tad Saeimas Juridiskā komisija noraidīja šos jūsu priekšlikumus? Kādi bija tie argumenti?

E. Timpore.

Ja runājam par tiem iepriekš iesniegtajiem Tiesu izpildītāju likumā kas bija un Civilprocesa likumā?

I. Nikuļceva.

Jā, tos kurus noraidīja. Jo es saprotu, ka pēdējoreiz tā kā Juridiskā komisija atbalstīja, bet ilgstošā laika periodā tomēr viņa vairakkārt bija noraidījusi šo ideju. Tad kāpēc viņa neatbalstīja šo ideju?

E. Timpore.

Argumenti pamatā bija saistīti ar finansējumu. Respektīvi, paredzot tiesu izpildītājiem kaut ko saņemt bez maksas, tas automātiski ietekmē šos te informācijas sniedzējus. Tātad tas, ko izpildītāji nesamaksā, to neieņem arī šīs te citas iestādes un publisko reģistru uzturētāji.

G. Kūtris.

Vēl kādi jautājumi?

I. Nikuļceva.

Un tad arī šajā pašā aspektā jautājums... Es tomēr saprotu, ka atsevišķi no šiem reģistriem ir tieši Tieslietu ministrijas pārziņā, piemēram, Kadastrs vai Zemesgrāmata. Un tur droši vien, ka šo lēmumu varētu pieņemt Tieslietu ministrija. Vai tā ir? Un ja tā ir, tad kāpēc Tieslietu ministrija nav nodrošinājusi pieejamību kaut vai šiem reģistriem, kas ir viņas pārziņā tiesu izpildītājiem bez maksas...?

E. Timpore.

Jā, šobrīd tātad tas būtu Zemesgrāmata un Valsts zemes dienests... kas ir Tieslietu ministrijas pārziņā. Tātad šobrīd bezmaksas informācija arī šiem reģistriem nav bez maksas. Bet, ja tiek atbalstīti galīgajā lasījumā šie te priekšlikumi Civilprocesa likumā, tad arī šie abi reģistri sniegs informāciju bez maksas.

I. Nikuļceva.

Bet kāpēc līdz šim jūs to tā kā nenodrošinājāt... ja jūs uzskatījāt, ka tas ir vajadzīgs. Un es saprotu, ka attiecībā uz tiem pārziņā esošajiem reģistriem nebija šķēršļu to izdarīt no Tieslietu ministrijas puses.

E. Timpare.

Priekšlikumi, ar kuriem mēs gājām uz Saeimas Juridisko komisiju Tiesu izpildītāju likumā un Civilprocesa likumā viņi bija saistīti... respektīvi, tā iecere bija noteikt vispārējo principu, ka tiesu izpildītājam kā valsts funkcijas veicējam, kā valsts amatpersonai pielīdzinātai, ka viņai šī te informācija būtu pieejama bez maksas.

G. Kūtris.

Tātad jautājums bija par to, kāpēc Tieslietu ministrijas pārraudzībā esošo iestāžu reģistri nebija pieejami bez maksas.

E. Timpare.

Nu... tā kā normatīvajā aktā nebija nostiprināta šāda tiesība tiesu izpildītājam un pienākums valsts iestādēm, netika arī mainīts šis te atlīdzības jautājums.

I. Nikuļceva.

Labi. Paldies.

Tad man vēl daži jautājumi. Un viens ir tieši par šo te koncepciju, kuru jūs virzījāt par piedziņas sistēmas valsts ienākumos uzlabošanu. Un šī koncepcija tika atsaukta 2008. gadā, ievērojot tā brīža ekonomisko situāciju. Un es gribētu pajautāt... nu, labi 2008. gadā šī koncepcija tika atsaukta. Bet nu acīmredzot tās problēmas tomēr palika. Un viena no šīm problēmām ir tieši saistīta ar atlīdzību zvērinātam tiesu izpildītājam gadījumos, ja piedzinējs nemaksā šo atlīdzību un arī ar izpildu darbību veikšanai nepieciešamo izdevumu apmaksu šajās lietās. Sakiet, kādus tad konkrētus pasākumus Tieslietu ministrija ir veikusi no tā 2008. gada, kad koncepcija tika atsaukta, lai šo te sistēmu uzlabotu, lai tomēr nodrošinātu šīs amata atlīdzības apmaksu un arī izdevumu kompensāciju?

E. Timpare.

Tātad jau... kaut vai šis te piesauktā izpildu lietu reģistra izveide, kas bija paredzēta koncepcijā kā viens no veicamajiem pasākumiem pēc koncepcijas atsaukšanas. Tieslietu ministrija atrada citus finansēšanas avotus, kā nodrošināt šī te reģistra izveidi, tātad tas ir viens pasākums. Otrs. Lai samazinātu šos te ar izpildu darbību saistīto izdevumu apmēru uzturlīdzekļu piedziņas lietās. Tika svītrots Civilprocesa likumā piedzinējam pienākums regulāri veikt parādnieka mantiskā stāvokļa pārbaudi tajās lietās, kurās Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija ir iestājusies piedzinēja vietā. Tātad šajās lietās tas vairāk tā kā... tika svītrots šis pienākums veikt regulāru mantiskā stāvokļa pārbaudi. Tātad arī šajās lietās samazinot sprieduma izpildes izdevumu apmēru. Un arī paralēli risināts šis te jautājums par bezmaksas informāciju.

I. Nikuļceva.

Nu, labi. Paldies.

G. Kūtris.

Paldies. Vai Saeimas pārstāvim ir jautājumi?

J. Pleps.

Nē, paldies. Jautājumu nebūs.

G. Kūtris.

Ministru kabineta pārstāvim?

I. Ilgaža.

Nebūs.

G. Kūtris.

Tiesnešiem? Tiesnesis Ķinis.

U. Ķinis.

Man ir jums tāds jautājums. Jau Saeimas pārstāvis te norādīja, ka viņš uzskata, ka patiesībā šis jautājums par 107. panta aizskārumu risināms varas kompetenču kārtībā, tas ir, caur Tieslietu padomi un citām institūcijām. Jūsu viedoklis šajā jautājumā?

E. Timpare.

Tieslietu ministrijas ieskatā, ņemot vērā to, ka šis te valsts budžeta finansēšanas modelis... ka tas skar visu, respektīvi, ne tikai iesniedzēju tiesības uz valsts finansējumu, bet tas skar kopumā visas šīs te profesijas finansēšanas jautājumus, tad, jā... iespējams, tas būtu risināms arī caur Tieslietu padomi.

U. Ķinis.

Šāds te... un tad jūs uzskatītu, ka tāpēc viņš neskar 107. pantu? Vai tas arguments jums bija tāpēc, ka ir nodrošināta tā šķērssubsīdija?

E. Timpare.

Tad es atvainojos... Tad es nesapratu jautājumu...

U. Ķinis.

Jautājums ir par to, ka šeit Plepa kungs izvirzīja un tas ir arī Saeimas atbildes rakstā vairākās vietās norādīts, ka nevar būt risināms jautājums par 107. panta aizskārumu, jo tiesu izpildītāji ir tiesu varas sastāvdaļa. Un līdz ar to viņš risināms ir

kompetenču kārtībā... varas kompetenču kārtībā. Vai šim 107. pantam atbilst tāpēc, ka to atbilstību nodrošina šī te apmaksā sistēma kopumā?

E. Timpore.

Jā, kā brīvās juridiskās profesijas pārstāvjiem šī te atbildības sistēma kopumā.

U. Ūinis.

Atbildības sistēma kopumā.

E. Timpore.

Jā.

U. Ūinis.

Un tad vēl. Jūs esat minējuši tādu, ka tiesības uz atbilstošu samaksu ietver tiesības uz taisnīgu atbildību par veikto darbu, kas iekļauj vienlīdzīgu samaksu par vienlīdzīgas vērtības darbu. Tātad saskaņā ar Civilprocesa likuma 567. panta trešo daļu tātad liedzot tiesu izpildītājiem saņemt šo paredzēto amata atbildību, kādā veidā tad tiek nodrošinātas šīs te z.t.i. tiesības uz taisnīgu atbildību?

E. Timpore.

Tad ir atkal jāatgriežas pie tā, ka izpildītāja ienākumu apmēru veido viņa kopējie ienākumi no prakses.

U. Ūinis.

Jā, bet te iet runa par to, ko es tieši uzsvēru — par vienlīdzīgu darbu vienādu samaksu.

G. Kūtris.

To jūs paši esat...

U. Ūinis.

Jā, to jūs paši esat rakstījuši, es neesmu to rakstījis.

G. Kūtris.

Kā jūs domājat?

U. Ūinis.

Nu, labi.

Tad man ir jautājums par 670. noteikumiem. Tātad par deleģējumu. Sakiet, ja Civilprocesa likuma 566. pants pirmā daļa skaidri precīzi nosaka, kas ir nepieciešamie izdevumi. Savukārt Civilprocesa 567. panta trešā daļa nosaka, kādā veidā sadalāmi šie

izdevumi būtībā... vai kādā veidā nosakāms šis apmērs. Vai noteikumi, kas paredz gan šo apmēru, tātad tajā noteikumu otrajā daļā, faktiski neizpilda šo deleģējumu... un vai šajā gadījumā deleģējums pieļauj arī atteikties vai atkāpties no šīs kārtības, aizstājot to ar zināmu kompensāciju. Jo jūs paši arī norādiat savā atbildes rakstā un arī tagad jūs teicāt, ka tas nebūt nenodrošina faktiski šo izdevumu atlīdzību, šo nepieciešamo izdevumu atlīdzību.

E. Timpare.

Noteikumos noteiktie izdevumu apmēri.. viņi ir attiecināmi uz visām lietām. Arī uz šīm te atbrīvotajām lietām izdevumu apmēri ir tādi paši, kā pārējās lietās. Un tie tiek piedzīti...

U. Ķinis.

Ministru kabineta noteikumi ir tikai par atbrīvotajiem, ne par kādām citām lietām šeit runas nav.

E. Timpare.

Nē, Ministru kabineta noteikumi šie te ir attiecināmi pilnīgi uz visām izpildu lietām.

U. Ķinis.

Uz visām?

E. Timpare.

Uz visām lietām. Attiecībā uz atbrīvotajām lietām vienkārši ir paredzēta atšķirīga kārtība, kādā valsts līdz izpildes pabeigšanai avansē no saviem līdzekļiem šos te izpildu darbības veikšanai nepieciešamos izdevumus. Bet no parādnieka izpildes gaitā viņi tiek piedzīti tieši tādā pašā apmērā, kā visās citās lietās faktiskajā apmērā.

U. Ķinis.

Zinot to, ka apmēram bezmaz 30 vai 40 procenti no šīm lietām sastāda piedziņas valsts labā, tad patiesībā valsts avansē pati sevi, ja? Tā iznāk.

E. Timpare.

Nu, šajās lietās... jā.

U. Ķinis.

Un sakiet, vai ir saņemtas sūdzības par to, ka tiesu izpildītāji vilcina sprieduma izpildi vai netiek izpildīta pienācīgi sprieduma izpilde un ir atsaucies uz to, ka

sprieduma izpildītājiem nav līdzekļu, ar ko izpildīt šos spriedumus, respektīvi, var tikt radīts 92. panta aizskārumš Satversmes...?

E. Timpare.

Sūdzības par tiesu izpildītāju darbībām ir un, protams, vienmēr būs, jo tā nav tā... respektīvi, vienmēr būs pretestība no parādnieku puses un arī dažreiz piedzinējiem liekas, ka varbūt viss nenotiek tik ātri, kā viņiem gribētos. Bet tas nav saistīts... vismaz man nav zināmas sūdzības, kurā tas būtu pamatots ar šī te valsts finansējuma nepietiekamo apmēru.

U. Ķinis.

Nu, piemēram, mums te lietas materiālos Zvērinātu tiesu izpildītāju padome atsūtīja vienu dokumentu, kurā citastarp VID vērsās pie Tieslietu ministrijas ar sūdzību par to, ka zvērinātie tiesu izpildītāji nav veikuši divas reizes atkārtotu mantas pārbaudi. Un atbildēja Tiesas izpildītāju padome tieši, ka tas nebija iespējams tāpēc, ka vienkārši izpildītājam nebija šo līdzekļu. Vai tas jau nerada priekšnosacījumus 92. panta aizskārumam? Vai brīdinājumam zināmam... ka varētu būt citām personām aizskarts 92. pants?...

G. Kūtris.

Sakiet, lūdzu... varbūt Tieslietu ministrijai... nu, jums ir ļoti daudz ar tiesu vara saistītās amatpersonas un dažādi deleģējumi likumos, kas ir jārealizē Ministru kabineta noteikumos... Sakiet, lūdzu, vai ir vēl praksē tāda situācija... tāds gadījums, kad likums deleģē noteikt kaut kādu izmaksu apmērus un Ministru kabinets nenosaka vis apmērus, kādi ir izmaksājami, bet kompensē... Kompensācija nozīmē, ka ne pilnā apmērā. Ir vēl tādas situācijas kaut kur citā deleģējuma izpratnē?

E. Timpare.

Attiecībā uz citām brīvajām juridiskajām profesijām?

G. Kūtris.

Jā, vai kaut kur citur, kur būtu teikts, ka Ministru kabinetam ir jānosaka konkrēto izdevumu apmēri, savukārt šajā gadījumā... bet praksē to iztulko kā kompensācijas noteikšanu.

E. Timpare.

Nu, šobrīd nenāk prātā šāda situācija...

G. Kūtris.

Es tā arī skatījos tajos likumos. Bija, piemēram, vienā citā likumā arī tā skaidri un gaiši rakstīts: nosaka samaksas apmēru un ar valsts... tā tad saistītos atlīdzināmos

izdevumus un izmaksas kārtību. Nu tur arī ir konkrētie apmēri noteikti... kompensācija tā kā netiek noteikta... Kāpēc šajā gadījumā Tieslietu ministrija uzskatīja, ka tomēr šeit pietiek ar kompensāciju nevis jānosaka apmēri? Kas tā iztulkoja šo deleģējumu?

E. Timpare.

Kompensācija tika noteikta ar mērķi, lai šis te finansējums, atbilstoši tam mērķim, kādam viņš ir piešķirts, lai viņš sasniegtu visus tiesu izpildītājus. Jo līdzšinējā, iepriekš spēkā esošā kārtība, ņemot vērā tiesu izpildītāju zemo aktivitāti finansējuma pieprasīšanai, arī pierādīja to, ka tā nav pietiekama ērta.

G. Kūtris.

Sakiet, lūdzu, jūs tad, kad analizējāt to, ka viena sistēma nav pietiekami ērta un pārgājāt uz citu sistēmu, tā kārtība tika apspriesta arī ar zvērinātiem tiesu izpildītājiem? Kāda būtu ērtāka?

E. Timpare.

Kārtība tika izstrādāta kopā... sadarbībā ar Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padomi, ar izpildītāju pārstāvības institūciju.

G. Kūtris.

Labi, noskaidrosim arī viņu viedokli.

Kolēģi, jautājumi ir vēl? Paldies jums.

Tālāk aicinām Zvērinātu tiesu izpildītāju padomes priekšsēdētāju Andri Spori. Jūsu kā Zvērinātu tiesu izpildītāju padomes viedoklis un iespējams, ka jūs varbūt beigās varētu minēt, vai Tieslietu padomes, kuras viedokli arī jūs šeit paudīsiet, viedoklis atšķiras vai kaut kas savādāks. Lūdzu!

A. Spore.

Labdien vēlreiz, godājamā tiesa!

Es pārstāvu Zvērinātu tiesu izpildītāju padome, kas ir visu zvērinātu tiesu izpildītāju kolēģijas pārstāvības institūcija. Tātad visu 102 tiesu izpildītāju pārstāvības institūts. Pēc tiesneša lēmuma mēs esam pieaicinātās personas. To es gribēju norādīt.

Uz teorētisko bāzi es negribētu atgriezties tāpēc, ka pieteicēju puse ļoti pamatojoši to teorētisko bāzi jau ir izklāstījusi tiesai un, lai nekavētu tik daudz laika godātai tiesai, tad es gribētu uz dažiem praktiskas dabas jautājumiem atgriezties.

Un varbūt, es kaut ko nepareizi teikšu, bet attiecībā par procesuālo termiņu... vai bija pamats iesniegt vai nebija pamats iesniegt, vai ir nokavēts šis te procesuālais termiņš... Un iet runa par šiem sešiem mēnešiem. Gribu norādīt, ka interpretācija ir dažāda. Kāpēc tiesas izpildītāji vispārībā neprasīja... varbūt lielākā daļa neprasīja šo

kompensāciju... tā saucamos faktiskos izdevumus no ministrijas. Tas bija tas ilgais birokrātiskais ceļš, kā jau mēs to esam noskaidrojuši šajā te tiesas sēdē.

Bet iet runa par to, kad vispārībā tiesas izpildītājam ir tiesība prasīt šo te izdevumu apmēru un uz kā pamata, jo arī pieteicēju puse nenorādīja, uz kā pamata vispār tiesas izpildītājs ir tiesīgs prasīt kompensāciju... piedodiet, visu laiku tā kompensācija nez kāpēc... šos te aprēķinus. Jo tiesu izpildītājam, saskaņā ar Civilprocesa likuma 568. pantu, jā sastāda aprēķins par saviem izdevumiem. Tātad, to, ko tiesu izpildītājs ir samaksājis valsts publiskajiem reģistriem no saviem iekrājumiem, tas ir tas pats saimnieciskās darbības konts, kurā satek visa mūsu atlīdzība. Tādējādi mums faktiski sākotnēji ir jāfinansē jeb avansa veidā, kā jūs to paši jau ieminējāties, avansa veidā ir jā sakrāj pietiekoši naudas līdzekļi, lai viņš valsts deleģēto funkciju jeb sprieduma izpildi izpildītu pienācīgā veidā. Un tiesu izpildītājam, lai kaut ko paņemtu no valsts vai no parādnieka, vai piedzinēja, ir jāstāda aprēķini.

Aprēķins. Ko tas nozīmē? Aprēķins tiek sastādīts pēc Civilprocesa likuma 568. panta, kas ir vēl pārsūdzams no pusēm. Un pareizi arī atbildētāja puse norādīja, ka viņš, protams, ir arī procesuāli pārsūdzams tiesā... un šai valsts... jeb valstij kā tādai nav tiesības iejaukties šajā pārsūdzības kārtībā, jo pārsūdzēt var tikai puses jeb parādnieks un piedzinējs.

Bet sanāk tā, ka tiesu izpildītājam, lai paņemtu šos te faktiskos izdevumus, mēs šos te publiskajiem reģistriem jeb valsts valstī... sanākt tā, ka mēs finansējam un pēc tam paprasām tos pašus naudas līdzekļus, ko mēs esam samaksājuši valstij... no tās pašas valsts, lai tādējādi mēs atgrieztos pie tās pašas nulles sistēmas jeb mēs finansējam, samaksājam valsts reģistriem konkrētu naudas summu par viņu sniegtajiem pakalpojumiem, tajā pat laikā mums ir pienākums prasīt tos pašus izdevumus no valsts. Tad sanāk faktiski... tā situācija bija jāatrisina sen jau. Un, atklāti sakot, protams, paldies arī Tieslietu ministrijai, jo Tieslietu ministrija tiešām uzklausa, kad mēs ejam ar dažāda veida priekšlikumiem, mēs diskutējam, ejam uz darba grupām un Tiesu izpildītāju padome arī Tieslietu ministrijā nevarēs noteikti pateikt pret, bet mēs esam aktīvi līdzdarbojošies šajā procesā. Un tikai nav viena — nav gala rezultāta. Nav risinājuma faktiski.

Un par to procesuālo termiņu nobeigumā... jo procesuālais termiņš var iestāties tikai tajā brīdī, kad tiesu izpildītājam rodas tiesību aizskārums uz konkrēto normu, tikai tad, kad viņš sastāda aprēķinu, bet viņš jau nevar saņemt savu atlīdzību. Tāpēc, ka no parādnieka nav ko piedzīt, savukārt valsts ir noteikusi savu politiku, ka ir atbrīvotas personas, konkrēti, protams, ir sociāli neaizsargātas personas, par to mēs nerunājam. Bet starp tām sociāli neaizsargātajām personām ir arī pati valsts. Un valsts nav tā kā šeit tiesas sēdē izskanēja viedoklis, ka viņa nevar noteikt piespiedu izpildes līdzekļus. Valsts var to... noteikt piespiedu izpildes līdzekļus jeb izvēlēties to apjomu. Un to arī dara. To nedara tikai un vienīgi tiesas. To dara gan Valsts policija, gan arī Valsts ieņēmumu dienests nosūtot tiesu izpildītājam lēmumu par bezstrīdus piedziņu nodokļu lietās par valstu valstij, konkrēti, norādot piespiedu izpildes līdzekļus.

Tādējādi tas nesaskan ar to iepriekš tiesas sēdē izklāstīto. Un procesuālais termiņš tād tiek sākts ar to brīdi, kad tiek sastādīts aprēķins tiesu izpildītājam par to, ka viņam pienākas tik un tik naudas. Nezinu, vai pietiecinājumi uz to ir akcentējuši vai nav, bet pieļauju, ka vismaz no lietas materiāliem es to nevarēju izsecināt.

Attiecībā par atbilstību 107. pantam. Ko es varu pateikt? Ka faktiski tīri no mūsu redzesviedokļa kā tiesu izpildītāju kopuma varu pateikt vienu. Šeit konkrētajā lietu kategorijā jeb kategorijā ar konkrētām personām netiek paredzēta vispār darba samaksa. Tikai caur iespējamo šķērssubsīdiju jeb ka kaut kad nākotnē būs iespējams piedzīt no paša parādnieka.

Tajā pat laikā Saeima pieņem grozījumus Administratīvo pārkāpumu kodeksā, kur nosaka izpildes termiņu — pieci gadi — administratīvajiem aktiem. Tātad, ja nonāk administratīvais akts pie tiesu izpildītāja, viņš izpildāms piecus gadu laikā. Diemžēl pateicoties mūsu ekonomiskajai situācijai ir tāda situācija, ka ļoti daudzi cilvēki un tajā skaitā liels skaits parādnieku ir izbraukuši ārpus mūs valsts. Un tādējādi šie administratīvie akti arī piecu gadu laikā netiek faktiski piedzīti jeb apmierināti.

Un kas no tā izriet? Tātad piecu gadu laikā ja tiesu izpildītājs caur šķērssubsīdijām nav piedzinis no parādnieka, tad es nevaru saņemt neko jeb es saņemšu vienu latu par to, ka es esmu piecus gadus mēģinājis izpildīt šo valsts deleģēto funkciju un izpildīt tiesas spriedumu. Es palikšu ar to vienu latu kompensāciju, kas faktiski ir tikai neliela daļa no tā, ko es esmu valstij... tai pašai valstij samaksājis, pieprasot informāciju no publiskajiem reģistriem un valsts ir šo te publisko reģistru turētāja. Un tieši, kā jau minēja jautājumos, Tieslietu ministrija ir vismaz divos gadījumos šo te publisko reģistru turētāja. Diemžēl šis jautājums nekad netika risināts.

Protams, mēs... es nepareizi izteicos... mēs esam risinājuši, tikai ne līdz gala rezultātam... Arī tiesu izpildītāji saprot, ka valstī ir konkrēta ekonomiska situācija, bet ir jāsaprot arī šajā situācijā tā gradācija, ko tiesu izpildītājs var veikt un ko nevar. Un ja mums tagad ir jādomā, vai tiesu izpildītājs būs spējīgs izpildīt kvalitatīvi šo tiesas nolēmumu, es varu viennozīmīgi pateikt, ka nē. Rīga — jā. Tāpēc, ka tā ir ekonomiski daudzārt aktīvāka par citām pilsētām. Bet es baidos... jo man kā pārstāvības institūtam tiesu izpildītāju... ir jābūt pārliecinātam, ka tiesu izpildītāji jebkurā reģionā būs spējīgi izpildīt pareizi tiesas nolēmumu, nedomājot par cita veida blakus apstākļiem.

Vai jūs gribat teikt, ka šeit nav Satversmes 107. panta aizskārums? Ka Civilprocesa likuma 567. pants pasaka, ka tiesu izpildītājiem nav jāsaņem atlīdzība tāda veida lietās... ja piedzinējs ir atbrīvots. Domāju, ka nē. Un 105. Satversmes panta aizskārums uz īpašumu rodas tikai viena iemesla pēc. Tāpēc, ka es saņemšu latu, bet es no saviem naudas līdzekļiem, tajā skaitā no īpašuma, samaksāju 10 latus tai pašai valstij. Šeit ir arī tiesību aizskārums uz īpašumu.

G. Kūtris.

Tas ir viss, ja?

A. Spore.

Jā, es domāju, ka jā.

G. Kūtris.

Sakiet, vai jūs vienlaicīgi arī tagad varētu pateikt viedokli kā Tieslietu padomes pārstāvis? Jums tāds mandāts ir dots.

A. Spore.

Jā, man mandāts ir dots arī no Tieslietu padomes. Un, kā jūs saprotiet, tas ir diezgan tāds duālas dabas, jo Tieslietu padome ir viens institūts un Tiesu izpildītāju padome ir cits institūts.

Un attiecībā uz Tieslietu padomi. Faktiski deleģējums atļauj man izteikt tikai noteikta veida aspektus jeb atsauksmes uz pieteicēju iesniegto prasību. Un šie aspekti pasaka par to, ka, protams... lai arī Tieslietu padome atzīst faktu, ka jūs, neskatoties uz to, ka jūs esat brīvā juridiskā profesija, jums valsts ir deleģējusi noteiktu publisku funkciju, šajā gadījumā, pildīt un izpildīt tiesas spriedumu. Tas ir pats būtiskākais, lai būtu šī te izpilde. Faktiski arī jums kā tiesu izpildītājiem ir jābūt kā neatkarīgiem, lai jūs nevarētu ietekmēt ne no vienas puses un faktiski, ja likumdevējs jau ir paredzējis šādu te normu, ka iespējams, noteiktās lietu kategorijās jums nepienākas samaksa, tad, protams, Tieslietu padome atbalsta, ka šajā situācijā ir jāatrod valstij finansējuma avots. Finansējuma avoti var būt dažādi. Bet viņam ir jābūt, lai nebūtu kaut kādu šķēršļu šajā gadījumā kvalitatīvi izpildīt šo te tiesas nolēmumu. Tieslietu padome sastāv no dažādām juridiskajām profesijām. Un ja tajā pat laikā tiesas nolēmums būs pieņemts un tam ir likuma spēks mūsu valstī, un savukārt viņš netiks kvalitatīvi izpildīts, tad tiesas nolēmumam nav jēgas.

G. Kūtris.

Paldies. Jūs arī atreferējāt Tieslietu padomes lēmumu.

Lietas dalībnieki vispirms uzdod jautājumus. Vai pieteikuma iesniedzēju pārstāvjiem būtu kādu jautājumi?

I. Nikuļceva.

Jā. Attiecībā uz Tieslietu padomi mums jautājumu acīmredzot nebūs.

Kā zvērinātu tiesu izpildītāju padomes pārstāvim. Vispirms es gribētu jautāt. Sakiet, vai jūs varētu raksturot, kādas tad praksē negatīvās sekas rodas tiesu izpildītājiem tāpēc, ka viņi nesaņem amata atlīdzību šajās lietās, kur piedzinējs ir atbrīvots un nevar piedzīt arī no parādnieka un arī saņem šo te kompensāciju, kas nesedz reālos izpildu izdevumus.

A. Spore.

Tātad no jūsu jautājuma izriet divi aspekti. Tātad faktiskie izdevumi, kuri ir nepieciešami, lai es vispārībā varētu izpildīt šo te tiesas nolēmumu un otrs — pamata atlīdzība jeb samaksa par padarīto darbu.

Vai viņš negatīvi ietekmē? Es uzskatu, ka, kā jau mēs runājam, ka attiecība, kā mēs sakām, nav visaptveroša, cik es sapratu, bet Tiesu izpildītāja likuma 156. pants nosaka, ka lietvedība un statistikas pārskatus regulē Ministru kabineta noteikumi, kur arī Ministru kabineta noteikumi ir pieņemti par kārtību un to lietu atšifrējumu jeb to lietu kategoriju skaitu, kurā visi piedzinēji ir atbrīvoti vai nav atbrīvoti. Tai varbūt vajadzēja tikt noteiktai tajos Ministru kabineta noteikumos, kas nav noteikti. Bet vispār, kur bija tā saikne? Arī Padomē visu laiku nāca negatīvās atsauksmes uz to, ka arvien mazāk un mazāk ir šī te... respektīvi, tiesu izpildītāji ar vienvārdsakot pateica tā: ka viņi nevar vairs veikt savus pienākumus tikai tāpēc, ka viņiem sākuši trūkt vispārībā finanšu līdzekļi... ja mēs tā godīgi runājam, teiksim, vienkāršos vārdos, bez juridiskiem izteicieniem. Viņi nav spējīgi... ir reģioni, kur viņi nav spējīgi noslēgt ar Iedzīvotāju reģistru tiešsaistes līgumu tāpēc, ka abonentmaksas mums ir 56 lati ik mēnesi un plus vēl katram personīgi, ja mēs paskatāmies datus par deklarēto dzīvesvietu, ir 80 santīmi. Diemžēl ir tiesu izpildītāju kategorija, kas nav spējīga segt. Tad, protams, es varu viennozīmīgi pateikt, ka tā ir negatīva seka, ja tiesu izpildītājs nevar veikt visus nepieciešamos pieprasījumus no valsts reģistriem tikai tāpēc, ka tam nav paredzēts finansējums.

I. Nikuļceva.

Sakiet, lūdzu, citas iespējamās sekas... Vai, piemēram, tiesu izpildītājam pietiek līdzekļu, lai algotu darbiniekus, lai irētu telpas, lai nodrošinātu drošību, vai kaut kādas indikācijas, kas šajā jomā ir... arī ir problēmas, jeb nē?

A. Spore.

Ja nemaldos aizpagājušogad, tika veikti grozījumi Tiesu izpildītāju likumā un tiesu izpildītāju padomei tagad ir arī faktiski kontroles funkcijas, kuras tika pārņemtas no apgabala tiesas. Un mēs veicām par saviem naudas līdzekļiem veicām pārbaudes visiem praktizējošiem tiesu izpildītājiem, kas ir 102 mūsu patreizējā brīdī... Un pārbaūžu rezultātā konstatējām, ka protams, ir ļoti liela diferenciācija attiecībā uz darbinieku skaitu... Ir arī, protams, kur ir lielāks darbinieku skaits un ir arī biroji, kur ir mazāks darbinieku skaits. Un kā jau Plepa kungs teica, ka, protams, brīva juridiska profesija ir sava veida risks no vienas puses, tādējādi, ka šī te... jo mazāk ir darbinieku, jo mazāka ir efektivitāte un mazāk arī tiktu izpildīti kvalitatīvi šie tiesu nolēmumi. Protams, jā

I. Nikuļceva.

Tad vēl tāds ļoti konkrēts jautājums. Sakiet, lietas materiālos ir arī Zvērinātu tiesas izpildītāju padomes 2012. gada 3. oktobra vēstule. Un tur ir aprakstīts konkrēts

gadījums, kad zvērināts tiesu izpildītājs kavē 9745 latu piedziņu valsts labā, jo trūkst līdzekļu parādnieka nekustamā īpašuma novērtējuma apmaksai un izsoles sarīkošanai. Sakiet, vai jūs bieži saņemat šādu un līdzīga rakstura informāciju, ka tiesu izpildītājs nevar būtībā veikt savus pienākumus vai viņam ir jākavē sprieduma izpilde šādu iemeslu, ka viņam nav līdzekļu?

A. Spore.

Šādu vēstuli es pats neesmu piefiksējis, bet...

I. Nikuļceva.

Tāda ir lietas materiālos.

A. Spore.

... bet, ja jūs jautājat, tad faktiski zvērinātu tiesu izpildītāju institūts ir jauns institūts, kas tika izveidots 2003. gadā. Un Eiropas komisija bija devusi atzinumu, ka ir jāpārveido tiesu izpildītāju institūts Latvijā kā tādā. Un viss notika steidzamības kārtā un es arī mazlietiņ esmu piedalījies pie šī te institūta rašanās, strādāju Tieslietu ministrijā... Un varu pateikt viennozīmīgi, ka šāda veida process, kas saistās ar šo konkrēto gadījumu, ir tādos gadījumos, kad ir ļoti liela apjoma manta, kur, pieņemsim... ja nemaldos, to jau pieteicēji norādīja, ka tas bija tas gadījums, kad ir vairāki nekustamie īpašumi, kuriem vērtība nav nekāda, bet tiesu izpildītājam ir jāpilda tiesas nolēmums un viņam ir pēc Civilprocesa likuma normām ir jāpieaicina arī sertificēts nekustamā īpašuma vērtētājs, tādējādi viņam ir jābūt apmaksātam. Bez tam, protams, visām ieinteresētām personām nosūtot korespondenci un ja nedod Dievs, vēl ir līdzīpašnieki, tad visai korespondencei ir jābūt ar ierakstītiem sūtījumiem... un, kā mēs zinām, tas jau vairs nav lēts prieks, tas ir vismaz Ls 1.04 un ja līdzīpašnieki, tad, Ls 1.80.... un, protams, tad tiesu izpildītājam pie noteiktu lietu skaita, kas viņam ir lietvedībā, nevarētu būt pilnīgi šāds te finansējums... ja jāatrod no saviem prakses līdzekļiem, tūkstots latu, es pieļauju, ka viņš nav spējīgs izpildīt tiesas nolēmumu.

I. Nikuļceva.

Un visbeidzot es gribētu uzdot jautājumu par tiem grozījumiem Civilprocesa likumā, kurus pašlaik izskata Saeima. Tātad tie ir grozījumi Civilprocesa likuma 594. pantā un viņi ir pieņemti otrajā lasījumā un paredz ievērojami paaugstināt to sliekšni, uz kuru nevar vērst piedziņu, tātad šīs te summai, kas ir pašai personai... vai, ja personai ir nepilngadīgi bērni ģimenē, tad paaugstina to sliekšni. Un otrajā lasījumā jau šie te grozījumi 594. pantā ir jau pieņemti, kur šie te sliekšņi ir ārkārtīgi paaugstināti un pirms trešā lasījuma, kā izteicās Saeimas Juridiskās komisijas pārstāvis, ir arī jau Juridiskajā komisijā atbalstīti šie te grozījumi... kas ir gan modificētā variantā, bet tomēr tiek ļoti paaugstinātas šīs summas, uz kurām nevarēs

vispār vērst piedziņu. Sakiet, vai jūs varētu aprakstīt, kā tas ietekmēs tiesu izpildītāju darbu, ja šīs normas tiešām stāsies spēkā?

A. Spore.

Tas ietekmēs ne tikai tiesu izpildītāju darbu, bet arī ietekmēs valsts budžetu. Un šie grozījumi, ja mēs tā raugāties tīri no vēsturiskā viedokļa, tad ir aizgājuši uzreiz uz otro lasījumu bez pirmā lasījuma un tātad nav veikta vispārībā ietekme uz valsts budžetu. Jo faktiski kas notiek...? Ja cilvēks pārsvarā... vismaz mēs veicām tīri vienkārši ieejot internetā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras mājaslapā veicām statistiku, cik mūsu cilvēki saņem mūsu valstī... un tātad 46 procenti saņem minimālo mēneša darba algu, kas ir 200 lati mēnesī. Savukārt pēc grozījumiem, kas ir pieņemti otrajā lasījumā pirms trešā lasījuma, cilvēkam jāsaņem minimālā mēneša alga 200 latu un tas ir tā kā neto, uz rokas. Bet faktiski uz rokas cilvēks saņem 163. Mēs, ja gribēsim izpildīt tiesas nolēmumu, mēs pateiksim — saglabāiet 200 latus... un mēs labi zinām, ka darba devējs maksā tikai 163. Faktiski, ja jūs prasāt tīri no tiesu izpildītāju viedokļa, tad, protams, arī tiesu izpildītāja iespējas piedzīt jeb caur šķērssubsīdijām dabūt arī kādreiz savus izdevumus, samazinās ļoti būtiski. Un faktiski arī ne tikai uz strādājošajiem tas attiecas, arī uz pensijām. Un uz pensijām tas attiecas vispārībā uz iespējamajiem 72 procentiem, ja nemaldos, uz ko mēs vispār nevaram vērst piedziņu. Tā kā, protams, cilvēkam ir jāsaņem minimālie iztikas līdzekļi, bet ja ņem no tiesas nolēmuma, un šajā gadījumā no tiesas izpildītāju redzesviedokļa, tad šī šķērssubsīdija vēl vairāk nedarbosies.

I. Nikuļceva.

Paldies.

G. Kūtris.

Saeimas pārstāvim būtu jautājumi? Lūdzu!

J. Pleps.

Man būtu daži jautājumi, kas saistīti jums kā Zvērināto tiesu izpildītāju padomes pārstāvim. Jūs minējāt atbildot uz pieteikuma iesniedzēju jautājumiem, ka sāka trūkt finanšu līdzekļu, kad šī problēma parādījās. Un Zvērināto tiesu izpildītāju padome ir iesniegusi virkni dokumentu, kas ir šī sarakste starp Tiesu izpildītāju padomi un Tieslietu ministriju. Un es skatos, ka tas dokuments, kas attiecas tieši uz Civilprocesa likuma 567.panta trešo daļu un arīdza droši vien arī uz tiem Ministru kabineta noteikumiem, ir 25. jūlija vēstule par jautājumiem saistībā ar zvērinātu tiesu izpildītāju amata pienākumu izpildi. Man tas jautājums ir tāds... varbūt jūs atceraties, droši vien esat informēts, kādi bija tie iemesli, kāpēc tapa šāda Zvērinātu tiesu izpildītāju padomes vēstule?

A. Spore.

Tas ir pagājušais gads?

J. Pleps.

Jā, 2012. gada 25. jūlijs.

A. Spore.

Runājot par šo vēstuli, es konkrēti, protams, neatreferēšu ne vēstules saturu, ne arī būtību, jo šis jūsu jautājums ir uzdots vienkārši par vēstuli kā tādu. Es pat nevarēšu nocītēt... varbūt jūs uzdotu konkrētu jautājumu, kāpēc tika un tieši par kādu tēmu. Bet pašreiz es nevaru atbildēt uz jautājumu.

J. Pleps.

Cik izriet no vēstules satura, tas iemesls, kāpēc Zvērinātu tiesu izpildītāju padome ir rosinājusi grozīt Civilprocesa likuma 567. panta trešo daļu ir tas apstāklis, ka ir pieņemti Ministru kabineta noteikumi par jaunajām taksēm. Vai tas ir tas iemesls, kāpēc, teiksim, Tiesu izpildītāju padome ir aktualizējusi šo problēmu?

A. Spore.

Jā, tas bija viens no iemesliem, jo, kā jau es runāju... ir ļoti veiksmīga sadarbība ar Tieslietu ministriju... tātad ar Ministru kabineta pārstāvi. Bet ir arī noteikta kaut kāda robeža, kuras rezultātā ir tā situācija, ka tiesu izpildītājs laikam nevarēs finansēt visu... gan valsts labā, gan arī sociāli neaizsargāto personu labā veikto tiesu nolēmumu izpildi. Un ja mēs raugāties, kā jau tiesas priekšsēdētājs minēja, vai mums nebija vēl citu šķērssubsīdiju. Jā, mums bija, mums bija depozītu konti kredītiestādēs. Pēc zināmās ekonomiskās krīzes šie depozīta konti pārvesti uz Valsts kasi. Un ja jūs paskatītos šajā te gadījumā grozījumos Tiesu izpildītāju likumā, ar kādu mērķi šie te naudas līdzekļi tika aizvirzīti uz Valsts kasi, tad tur bija ļoti laba frāze: īstermiņa budžeta likviditātes problēmu atrisināšanai. Tādējādi ar šiem naudas līdzekļiem, kas nepieder ne valstij, ne tiesu izpildītājiem, valsts gribēja īstermiņā likvidēt budžeta īstermiņa problēmas. Tāpēc arī šāda vēstule tapa, jo, kā jau es teicu, kāpēc ir tik maz vispārībā padomē vērsušies ar šāda veida rakstura teikumiem, ka mēs nevaram izpildīt un tamlīdzīgi... ir, protams, daļa tiesu izpildītāji, nebaidīšos teikt, kas baidās rakstīt attiecīgajām institūcijām, jo baidās saņemt pretsitienu un tas ir tikai viens no iemesliem, kāpēc varbūt daļa tiesu izpildītāju baidās vienkārši informēt par viņu problēmām.

J. Pleps.

Un varbūt jautājums tad, ko Zvērinātu tiesu izpildītāju padome ir darījusi pēc šīs vēstules nosūtīšanas, respektīvi, vēstule ir nosūtīta un tas ir viss? Vai ir bijusi arī kāda cita darbība?

G. Kūtris.

Precizējums. Tā ie tā vēstule, kas ir attiecināma uz Ministru kabineta noteikumu projektu par atlīdzības taksēm?

J. Pleps.

Tā 25. jūlija vēstule par jautājumiem saistībā ar zvērinātu tiesu izpildītāju amata pienākumu izpildi, kurā ir formulēti četri konkrēti uzdevumi, kas būtu jāizdara Tieslietu ministrijai.

A. Spore.

Vai Padome vēl kādu pasākumus veica? Pirmām kārtām mēs gaidījām atbildi no Tieslietu ministrijas. Un ir virkne vēstuļu, diemžēl, kur mēs neesam sagaidījuši nevienu atbildi. Bet, protams, mēs Tiesu izpildītāju padomē esam pacietīgi un mēs turpinām sadarboties ar Tieslietu ministriju.

J. Pleps.

Labi. Paldies. Vairāk jautājumu nebūs.

G. Kūtris.

Ministru kabineta pārstāvim ir jautājumi?

I. Ilgaža.

Jā, man būtu viens jautājums.

G. Kūtris.

Lūdzu!

I. Ilgaža.

Lietas materiālos ir Tiesu izpildītāju padomes vēstule, sagatavota 8. decembrī 2010. gadā, un šajā vēstulē jūsu vērtībai es nocitēju, ka Tiesu izpildītāju padome pauž viedokli, ka finansējuma sadalīšana atkarībā no to lietu skaita, kurās izdevumi sedzami no valsts budžeta līdzekļiem, būtu piemērotākais un taisnīgākais risinājums, kā tiesu izpildītājiem salīdzinoši vienādā apmērā kompensēt daļu izdevumu. Un pausta nožēla, ka šis risinājums uz 2010. gada nogali vēl nav izstrādāts. Mans jautājums būtu, vai Tiesu izpildītāju padomes viedoklis par to, ka kompensācijai piemērotākais un taisnīgākais veids ir mainījies un ja jā, tad kādu iemeslu dēļ.

A. Spore.

Paldies par jautājumu... ļoti labs jautājums. Uz to es atbildēju sekojoši, ka, kā jau tiesas sēdē jūs diskutējāt, gan tiesa, gan pieteicēji, gan jūs... iet runa par apmēru. Un mēs nevaram vilkt vienādības zīmi starp apmēru un kompensāciju. Apmērs

joprojām nav noteikts, ja mēs tā godīgi runājam. Bet kāpēc tapa šāda vēstule? Vēstule ir par to, ka... iet runa tikai un vienīgi par Tieslietu ministrijas budžetā paredzēto sadaļu, kas ir domāta tiesu izpildītājiem. Un ja bija ekonomiskā krīze... pirms ekonomiskās krīzes bija, pieņemsim, 330 tūkstoši lati, tad sākoties ekonomiskajai krīzei katrai ministrijai bija jācērp savi budžeta līdzekļi un šie līdzekļi mums tika apcirpti uz 102 tūkstošiem. Arī jums kā Tieslietu ministrijai bija jāraugās pēc šiem te naudas līdzekļiem un jāvadās pēc tās summas, kas jums ir budžetā. Un cita veida iespējamo apmēru vispār nevarēja noteikt, jo ir jānosaka kaut kas. Nu, tad protams, noteikti ir tapusi šī te kompensācija, lai katram tiesu izpildītājam kaut vai latu par vienu lietu iedotu. Bet tas, protams, kā jūs saprotiet, nav ar vienādības zīmi. Apmērs ir apmērs. Kompensācija ir kompensācija.

I. Ilgaža.

Paldies.

G. Kūtris.

Paldies. Tiesnešiem ir jautājumi?

Man būtu viens jautājums attiecībā uz Zvērinātu tiesu izpildītāju padomes aktivitātēm. Sakiet, lūdzu, ja tā situācija bija tik grūta 2010., 2011. gadā un arī pagājušogad jūlijā... vai Zvērinātu tiesu izpildītāju padome ar savu spēku griezās arī Tieslietu padomē un Tieslietu padome varbūt virzīja kādu jautājumu sakārtot šo tēmu?

A.Spore.

Cik man ir zināms, nē.

G. Kūtris.

Paldies.

Aicinām Tiesībsarga biroja pārstāvi. Sociālo, ekonomisko un kultūras tiesību nodaļas juriskonsulte Monta Tīgere. Lūdzu! Tātad Tiesībsarga viedoklis šajā jautājumā.

M. Tīgere.

Labdien!

Pārstāvot Tiesībsarga viedokli šajā lietā un ņemot vērā jau dzirdētos argumentus, es varbūt centīšos pavisam salīdzinoši īsi pateikt, mūsu prāt, svarīgākos apsvērumus šajā lietā.

Tātad, pirmkārt, par termiņa konstitucionālās sūdzības iesniegšanai ievērošanu.

Tiesībsargs šajā jautājumā pilnībā piekrīt pieteikuma iesniedzējiem, ka apstrīdētās normas rada ilgstošu aizskārumu. Un, proti, aizskārumus turpinās visu laiku, ar katras nākamās izpildu lietas nonākšanu zvērinātu tiesu izpildītāju lietvedībā,

kurā piedzinējs ir atbrīvots no sprieduma izpildes izdevumu samaksas, bet piedziņu veikt nav iespējams.

Tāpat, ņemot vērā tiesas sēdes laikā dzirdēto, var piekrist arī viedoklim izskanējušajam, ka noteiktas izmaiņas arī ir iespējamas tiesību sistēmā un faktiskajos apstākļos, kas arī var radīt papildus tā kā argumentu, ka aizskārums rodas šobrīd konkrēto lietu saņemot un skatoties, kāda ir situācija.

Tad attiecībā uz apstrīdētās Civilprocesa normas atbilstību Satversmes 107. pantam. Pretēji Saeimas norādītajam, mēs, Tiesībsarga birojs uzskata, ka ikvienam... ka šīs lietas ietvaros ir vērtējama tieši tā Satversmes 107. panta daļa, kas nosaka, ka ikvienam darbiniekam ir tiesības saņemt veiktajam darbam atbilstošu samaksu. Un ka šai lietā nav vērtējamas tās tiesības uz minimālo darba algu nekādā aspektā.

Un Tiesībsarga viedoklis ir tāds, ka no apstrīdētās normas izriet, ka nemaz nerunājot par to, ka samaksa būtu atbilstoša, bet ka samaksa netiek garantēta vispār.

Es neatkārtos par to. Manuprāt, pieteicēja ļoti labi argumentēja, kāpēc zvērinātie tiesu izpildītāji uzskatāmi par darbiniekiem šī Satversmes panta izpratnē. Tāpēc varbūt tālāk par to... arī par tādiem apsvērumiem... teiksim, Saeima atbildes rakstā norāda un arī sēdes laikā izskanēja, ka šī zvērinātu tiesu izpildītāju atlīdzība būtu aprēķināma kopumā, ņemot vērā visus ienākumus, kas gūti profesionālās darbības laikā, nevis atsevišķi par katru veicamo darbību. Šajā gadījumā mēs tomēr uzskatām, ka Tiesu izpildītāju likuma 79. pants precīzi nosaka, ka tiesu izpildītājiem ir tiesības ņemt atlīdzību par katru veikto darbību un ka līdz ar to nav pieļaujams, ka valsts ir deleģējusi tiesu izpildītājiem veikt noteiktu funkciju, tātad, sprieduma izpildi, nodrošinātu... un tajā pašā laikā neparedzot par to atlīdzību. Lai arī, protams, vispārējais princips ir, ka amata atlīdzību piedzen no parādnieka, tomēr šajos gadījumos, kad piedzinējs ir atbrīvots no šīs atlīdzības maksāšanas, tad Tiesībsarga ieskatā tomēr... ja piedziņu neizdodas veikt, nav pieļaujama situācija, ka atlīdzība netiek saņemta vispār.

Tāpat arī par šo argumentu, ka tiesu izpildītāja amata atlīdzība ir ne vien darba samaksa, bet arī citas sociālās un finansiālās garantijas, kā jau, teiksim, bija Saeimas atbildes rakstā, kur salīdzināti tiesu izpildītāji ar tiesnešiem... tad arī jāatzīst, ka sociālo garantiju apjoms tomēr mūsu ieskatā nav salīdzināms, jo tiesnešiem viņš ir daudz plašāks un savukārt zvērinātiem tiesu izpildītājiem pašiem ir pienākums apdrošināt savas darbības risku, nodrošināt kvalifikācijas celšanu, maksāt nodokļus, tāpat arī segt biroju uzturēšanas izmaksas.

Un būtībā ievērojot minēto, Tiesībsargs secina, ka šīs Satversmes 107. pantā noteiktās tiesības ir ierobežotas. Tiesībsargs nekonstatē, sniedzot viedokli no saņemtajiem... gan Saeimas atbildes raksta... nekonstatē leģitīmo mērķi, tagad sēdē izskanēja šis leģitīmais mērķis kā citu personu interešu nodrošināšana... citu personu tiesību aizsardzība. Tomēr mēs uzskatām, ka šis mērķis tiek sasniegts nosakot šīs personu grupas, kuras ir atbrīvotas no sprieduma izpildes izdevumu samaksas. Šis leģitīmais mērķis ir tieši saistīts ar šo Civilprocesa likuma 567. panta otro daļu.

Savukārt, kā tas mērķis ir saistīts ar to, ka gadījumā, ja neizdodas veikt piedziņu, tiesu izpildītājs atlīdzību nesaņem vispār, tas tā kā nav skaidrs...

Tad attiecībā uz Ministru kabineta noteikumu apstrīdēto normu atbilstību Satversmes 105. pantam. Mūsaprāt, būtiski, ka jau izskatot šos noteikumus, šo noteikumu mērķis nav pilnībā atlīdzināt zvērinātam tiesu izpildītājam izpildu darbību veikšanai nepieciešamos izdevumus, bet gan tikai daļēji tos kompensēt. Tādā veidā tiek radīta situācija, ka pārējos ar tiesas sprieduma izpildi saistītos izdevumus zvērināts tiesu izpildītājs ir spiests segt no saviem ienākumiem. Līdz ar to šāda kārtība jau pati par sevi aizskar Satversmes 105. pantā nostiprinātās tiesības uz īpašumu.

Vērtējot leģitīmo mērķi, tas izriet no šo noteikumu anotācijas. Un tas ir valsts budžeta līdzekļu taupīšana, kā arī taisnīga līdzekļu sadale starp zvērinātiem tiesu izpildītājiem.

Un šeit Tiesībsargs atsauca uz Satversmes tiesu, kas vairākos savos spriedumos ir secinājusi, ka Latvijas valsts ekonomiskās lejupslīdes laikā tātad valsts bija spiesta būtiski arī samazināt budžeta izdevumus un sabiedrības labklājības nodrošināšana un aizsardzība, kā arī citu personu tiesību aizsardzība, kas tādā veidā tika panākta, ir atzīstama par leģitīmu mērķi.

Tad no šā gadījuma vēlamies vērst uzmanību, ka šo noteikumu normas ir pieņemtas 2011. gada 30. augustā un spēkā stājās 2. septembrī. Un šis jau ir laiks, kad Latvija piedzīvoja ekonomisko augšupeju, vismaz tā vairs nebija lejupslīde.

Savukārt ekonomiskās lejupslīdes laikā pastāvēja iepriekšējais normatīvais regulējums, kas noteica, kādā apmērā un kārtībā ir sedzami izpildu lietas ietvaros radušies izdevumi, proti, tie bija Ministru kabineta noteikumi Nr.510. Un jānorāda, ka neskatoties uz šajos noteikumos gan anotācijā norādītajiem trūkumiem šai sistēmai, kas pastāvēja iepriekš, gan arī tā kā sēdes laikā izskanēja kritika par to, tomēr saskaņā ar šo sistēmu tiem zvērinātiem tiesu izpildītājiem, kas izmantoja iespēju vērsties Tieslietu ministrijā ar lūgumu nodrošināt ar izpildi saistītos izdevumus, bija iespēja viņus atgūt. Turklāt, vai nu kā avansu vai nu kā rēķinu pēcapmaksu.

Un līdz ar to Tiesībsargs uzskata, ka arī šobrīd sasniegt mērķi, piemēram, taupīt tos pašus valsts budžeta līdzekļus, lai nodrošinātu taisnīgumu, tomēr būtu iespējams arī ar samērīgākiem līdzekļiem.

Un attiecībā uz deleģējumu... lietā nav strīdu par to, ka Civilprocesā ir normas, kas šo deleģējumu paredz. Jā... un Tiesībsarga ieskatā no šī 567. panta skaidri izriet, ka pilnvarojuma mērķis ir, pirmkārt, reglamentēt izpildu darbībai nepieciešamo izdevumu apmēru, un, otrkārt, reglamentēt kārtību, kādā šie izdevumi tiek segti no valsts budžeta līdzekļiem. Un šīs lietas ietvaros, mūsaprāt, pretēji tam, ko norādīja Ministru kabineta pārstāve, mūsaprāt, tas ir tieši ar šo otro jautājumu saistīts, vai Ministru kabinets ir pārkāpis deleģējumu, reglamentējot kārtību, kādā izpildu darbībai nepieciešamo izdevumu apmērs tiks segts no valsts budžeta līdzekļiem.

Un vērtējot šo pilnvarojuma saturu, Tiesībsargs ir vadījies no Satversmes tiesas paustās atziņas, ka pilnvarojumā minētā vārdu kārtība lietošana nepārprotami norāda

uz Ministru kabineta noteikumu procesuālo raksturu, proti, noteiktas procedūras izstrādāšanu.

Un līdz ar to noteikumos... šajos noteikumos nevarētu būt iekļautas materiālo tiesību normas, kas ierobežotu turklāt pamattiesības.

Bet šajos noteikumos 8. līdz 12. punktā normas nosaka, ka šos izdevumus Tieslietu ministrija sedz no ministrijā šim mērķim paredzētā finansējuma, reizi mēnesī šajos noteikumos noteiktajā kārtībā un apmērā izmaksājot tiesu izpildītājiem kompensāciju. Un izmaksātā kompensācija ir atkarīga no zvērinātu tiesu izpildītāju darba apjoma, valsts budžetā šim mērķim paredzēto līdzekļu apjoma un tāvad secinājums, ka noteikts ierobežojums... ierobežojuma normas paredz izmaksāto līdzekļu apjoma ierobežojumu atkarībā no tiesu izpildītāju darba apjoma un valsts budžeta apjoma... šim mērķim atvēlēto līdzekļu apjoma. Un līdz ar to Tiesībsargs secina, ka mainot šo valsts budžeta līdzekļu izmaksāšanas kārtību no individuālā avansa pieprasījuma vai rēķinu apmaksas uz šo kompensācijas sistēmu... nav ievērotas likumā noteiktā pilnvarojuma deleģējuma robežas.

Paldies.

G. Kūtris.

Paldies.

Lietas dalībniekiem ir jautājumi? Pieteikuma iesniedzēju pārstāvim... nav. Saeimas pārstāvim būtu jautājumi?

J. Pleps.

Jā, būtu daži jautājumi.

Es pieļauju, ka tas jau ir izskanējis, bet vēlreiz, lai būtu precīza jūsu pozīcija. Tāvad, kāds ir Tiesībsarga viedoklis, kādu apmēra atlīdzību vai atlīdzības sistēmu Tiesībsargs uzskatītu par atbilstošu Satversmes 107. pantam? Respektīvi, kādai tai ir jābūt, lai tā būtu atbilstoša. Kādi būtu kritēriji?

M. Tīgere.

Būtībā mēs uzskatām, ka par katru veikto amata darbību zvērinātam tiesu izpildītājam ir jāsaņem atlīdzība. Un atlīdzību gadījumā, ja to nesedz tāvad attiecīgi piedzinējs, vai arī to nevar iegūt no parādnieka, tad tomēr valstij šī atlīdzība būtu jāsedz.

J. Pleps.

Sakiet, vai šāda atlīdzība varētu izpausties arī kā šķērssubsīdija?

M. Tīgere.

Jā, varētu izpausties. Vispār es nepieminēju, bet ir iespējams... Tiesībsargs uzskata, ka ja atlīdzību var panākt ar alternatīviem mehānismiem, tas ir pieļaujami.

Bet tā būtība ir tāda, ka tiem alternatīviem mehānismiem ir jābūt tiešām visiem zvērinātiem tiesu izpildītājiem pieejamiem, neatkarīgi, teiksim, no viņu prakses vietas. Tas vairāk attiecas uz tām papildus darbībām, ko zvērināts tiesu izpildītājs var veikt un par kurām saņemt samaksu. Teiksim, šis jautājums ir ļoti atkarīgs no tā, vai pēc tādām darbībām ir pieprasījums. Un ja pieprasījuma nav, tad tiesu izpildītājam nav tā kā iespēju to kaut kā kompensēt.

J. Pleps.

Sakiet, un ja šī šķērssubsīdija būtu iekļauta taksēs, ko maksā personas, kuras var samaksāt tiesu sprieduma izpildi?

M. Tīgere.

Vai tas mehānisms tā kā būtu pieļaujams... Pats par sevi būtu pieļaujams, ja tas būtu tā kā samērīgā apmērā.

J. Pleps.

Sakiet, kā Tiesībsargs vērtētu iespēju, ka zvērināti tiesu izpildītāji apstrīdētu takšu samazinājumu?... to, kas ir veikts ar šiem citiem Ministru kabineta noteikumiem un kas nav apstrīdēti. Vai zvērinātiem tiesu izpildītājiem ir iespēja apstrīdēt un vērsties Satversmes tiesā par takšu samazinājumu?

M. Tīgere.

Nu, protams, ka ir iespēja... Bet nav pētījis šo jautājumu Tiesībsargs.

J. Pleps.

Un sakiet... man ir jautājums par to 19.2. panta ceturtais daļas otro teikumu, kur, es saprotu, Tiesībsarga pozīcija ir tāda, ka ja ir ilgstošs aizskārums, tad, tā sakot, no tā brīža, kad beidzas... Vai vispār tādā gadījumā šai normai ir jēga pie šādas interpretācijas? Vai, teiksim, ja norma aizskar tieši un darbojas patstāvīgi attiecībā uz kādas profesijas pārstāvjiem... vai mēs varam iedomāties gadījumu, ka būtu iespēja piemērot 19.2. panta ceturtais daļas otro teikumu?

M. Tīgere.

Es domāju, ka ir iespējams. Es nenosaukšu konkrētu...

J. Pleps.

Paldies jums.

G. Kūtris.

Ministru kabineta pārstāvei būtu jautājumi?

I. Ilgaža.

Jā, man būtu jautājums. Jūs minējāt, ka nesekmīgas piedziņas gadījumā amata atlīdzība un, acīmredzot, arī izdevumi būtu jāsedz valstij. Vai es pareizi saprotu, ka jūs vēlējaties pateikt to, ka risks, ko rada nesekmīga piedziņa, būtu jāuzņemās valstij un kā tas iet kopā ar to, ka zvērināti tiesu izpildītāji ir pašnodarbinātas personas un finansiāli patstāvīgi?

M. Tīgere.

Jā. Mana doma bija tāda, ka šo risku vienā gadījumā uzņemas piedzinējs, ja viņš nav atbrīvots. Un, ja valsts ir noteikusi šādas kategorijas, tātad atvieglojumus noteiktām personu grupām, šajā gadījumā valstij būtu jāuzņemās tā kā... Es nesaku, ka tai obligāti ir jābūt priekšapmaksai. Tas var būt jebkādā citā veidā kompensējošs... vai pēc tam, kad kļūst skaidrs, ka piedziņu neizdodas veikt... Un kā tas iet kopā ar tā kā...

I. Ilgaža.

Vai ir kāds risks, ko nes tiesu izpildītājs patstāvīgi šādā gadījumā, ja tur nesekmīgās piedziņas... valsts apmaksā viņa neiegūtos ienākumus?

M. Tīgere.

Nu konkrēti tā kā amata atlīdzība... nē. Es domāju, ka nav.

I. Ilgaža.

Paldies.

G. Kūtris.

Paldies.

Vai tiesnešiem ir jautājumi? Tiesnesis Ķinis.

U. Ķinis.

Ir viens jautājums. Jūs arī te minējāt par tiem samērīgākajiem līdzekļiem... Kādus samērīgākus līdzekļus Tiesībsargs ir vērtējis šajā kontekstā?

M. Tīgere.

Nu... tieši savā viedoklī mēs pieskārāmies minimāli tam... tas ko jau minēja, par ko ceturtdien balsos Saeima, ka būtu jābūt pieejamām šīm datu bāzēm. Un tas būtu viens no tādiem atvieglojošiem un kompensējošiem... kas vienkārši samazinātu izpildu izdevumus.

U. Ķinis.

Jā, bet kādā veidā jūs datu bāzes, teiksim, sasaistiet ar 107. pantu būtībā?...

M. Tīgere.

Nu... nē, tas vairāk attiecas uz 105.

U. Ķinis.

Nu, bet šeit jūs runājat... šeit jūs runājat vispār... par Civilprocesa likuma noteikumiem... nu, jā par Ministru kabineta noteikumiem... tā jūs domājat, ka tādā veidā... Tad varētu tā kārtība tāda pastāvēt, jūsuprāt, ka šis kompensācijas mehānisms... ja tā datu bāze būtu apmaksāta vai pieejama bez maksas? Vai kā?

M. Tīgere.

Tas noteikti uzlabotu situāciju. Jā... tas uzlabotu. Es nevaru pateikt, ja tas pastāvētu, ka pilnībā...

U. Ķinis.

Un tad vēl viens jautājums. Kas, jūsuprāt, ir jūsu izpratnē zvērinātiem tiesu izpildītājiem 105. pantā paredzētās īpašumtiesības?

M. Tīgere.

Būtībā mēs uzskatām, ka nevar nodalīt tieši to atlīdzību, ko zvērināts tiesu izpildītājs pats ar saviem personiskajiem izdevumiem... teiksim, kā savu algu, no tā, ko viņš iegulda savā saimnieciskajā darbībā. Līdz ar to tiesības uz visu šo ir īpašumtiesības.

U. Ķinis.

Tas ir, ieskaitot gan uz to privāto, gan uz to, kas ir depozītu konti, gan uz to, kas ir vēl kaut kādi citi saimnieciskie konti... Tad viss tas ir uzskatāms par īpašumu jūsu izpratnē?

M. Tīgere.

Nu... ne summas, ko tiesu izpildītājs varbūt ir atguvis... Nē, nu būtībā... jā. Es palikšu pie tā, ka viss ir uzskatāms par īpašumu.

G. Kūtris.

Paldies.

Sakiet, lūdzu, kā Tiesībsargs vērtē situāciju, ka pēc būtības šis normatīvais regulējums paredz, ka tiesu izpildītājs atlīdzību par šo darbu lietās, kurās piedzinējs ir atbrīvots no samaksas un kur arī nevar izpildīt... pareizāk sakot, nav no kā piedzīt, bet nav paredzēts piedzīt no parādnieka... ka šo atlīdzība par šo darbu, kā arī procesuālos izdevumus sedz no citās lietās plānotajiem... jeb no citās lietās noteiktajām atlīdzības taksēm, kas acīmredzami tad ir palielinātas. Un citiem cilvēkiem būtu jāmaksā vairāk, nekā reāli izdevumi būtu...

M. Tīgere.

Nu... būtībā tāda situācija tā kā nebūtu pieļaujama, mūsu ieskatā. Tieši tāpēc vajadzētu būt šai atlīdzībai paredzētai par amata darbību... Jo par to, ka tās takses ir paaugstinātas... uz tā rēķina...

G. Kūtris.

Jo ja tiek uzskatīts, ka šķērssubsīdija citās lietās saņemot naudu var nosegt izdevumus vai saņemt, kā saka, atlīdzību šajā lietā, tad tas nozīmē, ka citās lietās ir...

M. Tīgere.

Es neesmu šo jautājumu izvērtējusi.

G. Kūtris.

Paldies. Tiesnešiem jautājumi būtu? Paldies jums.

Tālāk aicinām zvērinātu advokātu Linardu Muciņu, kas vienlaicīgi bija arī Saeimas Juridiskās komisijas priekšsēdētājs vairākus gadus un zina šī likuma tapšanas vēsturi un attīstību. Lūdzu, jūsu viedoklis par šīm apstrīdētajām normām.

L. Muciņš.

Labdien, godājamā tiesa!

Es savu viedokli pamatvilcienos esmu iesniedzis tiesai rakstiskā formā un varbūt tikai pieskaršos pie tiem momentiem, kas varbūt šeit tiek diskutēti no pusēm. Vēsture, protams, ir interesanta un pie viņas mēs varam kavēties, pie tam, dažādi uzskati varbūt ir par šo vēsturi.

Bet pirmais punkts ir, nenoliedzami, ka šis reformas process, kas notika visā tiesu sistēmā un it sevišķi, tiesu izpildītāju jomā... Tātad nu jau es varu atzīmēt vismaz 20 gadu kopš pirmo reizi šeit deviņdesmito gadu vidū ieradās franču speciālisti, no kuriem mēs pārņēmām šo franču modeli un arī lielākoties visas Eiropas bijušās sociālistiskās valstis bija pārņēmušas jau šo modeli. Tā kā mums bija arī kur paskatīties, kā tas notika.

Un šeit, man liekas, uz brīvās profesijas pārstāvjiem... kā te tika saukts, ieskaitot arī notārus un advokātus, kā tiesu varas orgāniem tātad šeit varbūt tiek izteikta kaut kāda... nu, protams, puses cīnās... tādi nedaudz uz vienu vai uz otru pusi pavilkti viedokļi.

Tātad, pirmām kārtām es arī šo centos pamatos savā rakstiskajā... tātad ir tiesa, tiesu vara un ir tiesas varas orgāni. Es šeit negribu atkārtot gari un plaši... un viņi, protams, tāpat kā administratīvajās tiesībās, sastāv no sagatavojošiem, padomu dodošiem, lemjošiem un izpildošiem orgāniem. un elementiem. Tātad šis tiesu izpildītājs ir šis izpildošais elements, kas pieder pie tiesu varas, nevis pie izpildu varas un šeit, tāpat kā uz jebkuru tiesu varas elementu, ieskaitot pašus tiesnešus, tātad mums ir šis neatkarības princips jānodibina, jānodrošina. Un mēs varam teikt, ka šajos

divdesmit gados... desmit gadi tika atzīmēti, kopš ir nodibināts šis institūts, bet darbošanās, vismaz es esmu iesaistīts vismaz divdesmit gadus šajā procesā... mēs atsevišķus elementus ne tikai tiesu izpildītāji, bet arī advokatūrā, arī notariātā vēl visā pilnībā nevaram, negribam, vēl mums neizdodas ekonomisku vai nezināšanas dēļ realizēt.

Tāpēc pirmām kārtām jau jāņem vērā tas, ka ir neatkarība. Jādarbojas ir neatkarīgi un nevar būt neatkarīgs elements tiesu varā, ja viņš nav finansiāli un saimnieciski neatkarīgs. Un to ir uzsvēruši arī visi šie ārzemju speciālisti un ne tikai saistībā ar tiesu izpildītājiem... man vairāk kaut kā, protams, ar notariātu ir bijusi iespēja piedalīties dažādās starptautiskās konferencēs... Un šis jautājums, protams, vienā otrā, vai pat arī trešā profesijā — advokatūrā — vienmēr ir diezgan smags... varētu tā teikt. Tātad šī ir monopols, *numerus clausus* (?)... tātad saraksts, kas attiecas tikai uz notāriem un tiesu izpildītājiem, un, protams, šīs takses. Tātad trīs šie elementi, kas tikai funkcionējot visi kopā un samērotā veidā tātad var dot to rezultātu, ko mēs sagaidām no šī institūta.

Šis institūts, pirmām kārtām... jau bija lielas grūtības ar viņa ieviešanu, jo Ministru kabineta ilgstoši nevirzīja likumprojektu uz Saeimu. Eiropas lietu komisija izskatīja... bija vēstules no Eiropas Savienības, ka sarunu posmu nevarēs noslēgt attiecīgi par tiesu varu, kamēr netiks pieņemts šis likums. Jo visu laiku bija kaut kādas baumas: tātad tiesu izpildītājiem tur nav kaut kas kārtībā, tiesu izpildītāji par daudz nopelna... tiesu izpildītāji kaut ko tur kādam nebija tā kā vajag izsolījuši... un tā tālāk... Protams, visu laiku ir cilvēki, kuri zaudē īpašumus un visvisādas problēmas ir... bija arī krimināllietas, kā mēs atceramies. Un šajā procesā tātad... arī tad, kad likums tika pieņemts, vairākkārt parādījās mēģinājumi, piemēram, politiķi paziņoja, ka nu tūlītās mēs viņus pārņemsim atpakaļ kā Tieslietu ministrijas ierēdņus un arī divreiz Saeima tika iesniegts likumprojekts, lai pārveidotu tiesu izpildītāju institūtu atkal par kaut kādu mistisku aģentūru, kurā mēs atkal varētu visus šos ienākumus atkal iekasēt valsts budžetā, pēc tam kaut kādā veidā dalīt un tā tālāk.

Tātad faktiski šeit mēs redzam to sistēmu, ka... ja tiesas izpildu likums... nu, visādā ziņā liekas, ka ir izveidots... vismaz man tā liekas, par cik es arī esmu viens no viņu autoriem... izveidots pareizi, tad šie elementi, kas parādās Civilprocesa likumā šajos te Ministru kabineta noteikumos, īsti līdz galam, man liekas, nav reformēti. Un nav attīstījusies... jo valda tāds uzskats un puses, protams, var teikt pretējo, bet izlasot likuma tekstu mēs redzam, ka uzskats ir tāds, ka tātad ir kaut kādi valsts ierēdņi... valsts ir kā juridiska persona, izpildītāji ir ierēdņi... tātad iekasēts tiek valsts budžetā... tā tas bija agrāk, un tad no tā budžeta mēs viņiem izmaksājām algu. Nu, šis modelis, neskatoties uz to, ka tātad mēs esam nokļuvuši desmit gadus atpakaļ pilnīgi citādākā situācijā, šie te tiesu varas orgāni, tātad tiesu izpildītāji, es gribu pasvītrot, viņi ir tiesu varas orgāni viņi ir tiesu varas amatpersonas, kuru saimnieciskā darbība ir izveidota kā brīvās profesijas pārstāvjiem. Un nevis otrādi... brīvās profesijas pārstāvji, kuriem valsts ir kaut ko pilnvarojusi... Nē. Valsts... tātad tieslietu ministrs viņus ieceļ amatā, valsts neko viņiem nepilnvaro. Viņš, tāpat kā jebkurš ierēdnis, ir

iecelts ar attiecīgās amatpersonas rīkojumu iecelts amatā, viņš darbojas tād šinī situācijā valsts vārdā. Tikai, lai nodrošinātu viņa neatkarību, gan šī amatpersona... tād viņa ekonomiskā darbība ir izveidota pavisam uz citiem pamatiem, jo visām šīm te amatpersonām un advokātiem, un notāriem un tiesu izpildītājiem ir bijuši periodi... tūkstoš un divu tūkstošu gadu laikā viņi ir atgriezušies gan kā amatpersonas, gan kā valsts budžeta... Un pie tam, it sevišķi Latvijā mēs to redzam 90. gadu situācijā, kāda bija situācija, kad aizgāja no tiesas un kļuva par ministrijas amatpersonām... tad atpakaļ kā brīvā profesija... ekonomiski šie modeļi visi ir izmēģināti. Un Eiropā un Rietumu tiesību loks tād ir parādījis, ka šis modelis, kas mums ir, tas ir pareizais. Bet tikai viņš mums atsevišķos elementos nestrādā. Tād pirmais moments ir, ka viņi ir tiesu varas amatpersonas, viņiem ir jābūt neatkarīgiem un tikai šī apmaksas sistēma tā ir kā brīvā profesijā.

Līdz ar to, ja tas darbojas kā brīvā profesija, tad viss tas, ko viņi dara, viņiem ir jāatlīdzina. Bet, ja mēs izlasām tā burtiski šo te Civilprocesa likuma attiecīgo punktu, kur viņš ir iespraucies starp citiem tādiem sociāli pamatotiem varbūt... mēs varam diskutēt... Jo mans personiskais viedoklis ir, ka arī tas, ka mēs ierakstām lietu kategorijas Civilprocesā, kuras mēs atbrīvojam, tād alimenti, darba kaitējums, darba alga... vēl kaut kas tāds sociāls... viņš tomēr būtu pareizāk... nu, mēs nevaram teikt, ka tas ir nelikumīgi... tā tas varētu būt... bet būtu pareizāk un likumīgāk, ja mēs rakstītu, ka katra konkrētā persona tiek izskatīta, kāds ir viņas ekonomiskais stāvoklis un ja viņas ekonomiskais stāvoklis prasa viņu atbrīvot, tad ir mehānisms, kādā veidā... nu, protams, ne sarežģīts kaut kur ārpusē, bet mehānisms, kādā veidā viņu atbrīvo no šī te maksājuma. Bet šeit tur pēkšņi parādās tād pilnīgi panta garam un raksturam neatbilstoši, ka visi ieņēmumi valsts budžetā tiek atbrīvoti. Tād tas ir tipisks nu... es domāju... vai nu domāšanas palieka no sociālistiskiem laikiem, kad tad viņi darbojās kā ministrijas amatpersonas... tād viņi pārstāvēja valsti, viss tika iekasēts valsts budžetā un valsts budžets izmaksāja viņiem algu. Tad tas darbojās. Bet šeit tād ir pilnīga, acīmredzama, neatbilstība starp Civilprocesa likumu un Tiesu izpildītāju likumu, kaut arī mēs redzam, ka šī izmaiņa, kas nāk tajā nākošajā gadā par to, ka nevis viss ir jāatlīdzina, bet tikai kaut kādi tieši izdevumi... Kaut gan arī, protams, šeit, ja mēs runājam par tiešajiem izdevumiem, viņi nav pareizi atspoguļoti. Tād, kur tad paliek biroja uzturēšana, darbinieku darba algas un tā tālāk... Tikai par pastmarkām mēs maksāsim. Tas ir par maz. Par reģistriem mēs maksāsim? Tas arī ir par maz.

Nu, par reģistriem mēs varam sagaidīt notāru prasību, kuri teiks... bet kāpēc jūs atbrīvojāt ar likumu tiesu izpildītājus? Es šeit neredzu nekādu nepieciešamību nākt pretī no tiesību politikas viedokļa atkal. Protams, mēs varam to darīt un likumdevējs to var darīt, bet tad tūlītās visi... lai uzturētu šo reģistru, visi maksājumi tūlītās pacelsies pārējām personām. Kāpēc, teiksim, notāri netiek atbrīvoti? Tūlītās mēs... kaut ko gribam ātrumā... vēl līdz ceturtdienai vēl divas dieniņas ir... kā sacīt, kaut ko parādīt savu labo gribu... bet es, teiksim, tādā ziņā iebilstu un teiktu, ka tas arī nav taisnīgi. Kāpēc tad vieni tad atkal subsidēs... viena profesiju subsidēs otru? Es

pieņemu, ka var arī analizēt, kādus pieprasījumus un kāda reģistrā... kas ko izdara... Un tādā veidā.

Bet atgriezoties atpakaļ pie šiem te atlīdzinājumiem. Tātad šie atlīdzinājumi... pirmām kārtām, tātad tur vesela rinda tiešo izdevumu nav. Es nemaz nerunāju par pašu darba algu. Otrām kārtām, nu... šeit tādi nekorekti apgalvojumi arī izskanēja no atbildētāja puses... nu, jā, brīvās profesijas... Nodokļu maksāšana var notikt vairāku gadu summārā rezultātā... Varbūt vienu gadu var būt ar mīnusu... otru gadu šis mīnuss var tikt dzēsts ar ienākumiem. Tā kā paņemt šeit kaut kādu 21 tūkstoti šeit un teikt... un kur tad vēl paliek mums ienākumu nodoklis...? Un bez tam ir arī visvisādi riski, ko valsts neuzņemās. Kāpēc tad valsts ir tā izdomājusi, ka advokatūra, notariāts un tiesu izpildītāji funkcionē šādā te ekonomiski neatkarīgā veidā brīvās profesijas modelī? Kas to... ar to gribēja kaut ko apbalvot? Kādus cilvēkus ekonomiski atbalstīt? Taču nē. Tur, kur ir šie te civiltiesiskie strīdi — notariāts, tiesu izpildītāji... vai arī tātad personu aizstāvība, advokatūra... dzīve ir pierādījusi, ka tie strīdi un tie riski, kas pēc tam jāuzņemās, valstij pārāk dārgi izmaksā. Tāpēc arī šie te riski ir nodalīti un nodoti šīm te personām. Un par šiem riskiem... nu, tos mēs negribam pieminēt. Pēc diviem gadiem varbūt vai pēc gada būs kāda prasība... ko nespēs apdrošināšana segt un tā tālāk... un tur būs jāmaksā lielas summas. Un tā tas var notikt un ir profesijas un lietas, kurās tas ir noticis.

Tā kā šie te momenti būtu svarīgi godātai tiesai ņemt vērā, jo nu... kā advokāts es esmu trīsdesmit gadus nostrādājis... tātad vairāk kā... un tātad arī šādi te momenti visi ekonomiski... Un es varbūt visu šeit pat nepieminu, bet tur ir visādi tādi mehānismi, kas darbojas.

Bet, nu, protams, es gribētu šo te sasaistīt tādā veidā, ka tā ir amatpersona... amatpersona, kura pilda savu funkciju, viņai nekas nav nodots, viņa ir tiesu varas amatpersona, tiesu varas orgāns... tātad neatkarīga un neatkarība bez finansēm nevar pastāvēt. Jo tad rodas vesela virkne problēmu, ko mēs it kā atrisinājām vai atkal tūlīt pārstāsim atrisināt. Tātad mums bija pieci cilvēki ar augstāko izglītību... tiesu izpildītāji, kad sākām reformu. Nu, es nenosaukšu cik, bet no kādiem 150... daži tur vēl mācījās... Šobrīd gan visi lielākoties ir ar augstāko izglītību. Tātad šo mērķi mēs sasniedzām.

Bet to jau arī var strīdēties par citu profesiju taksēm. Tātad jau ir pat 200 gadu atpakaļ... tātad pieņemot franču notariāta likumu... jau arī ir teikuši, ka ja sākās tātad kaut kāda tirgošanās starp šo te klientu, kas ierodas un šo amatpersonu... šinī gadījumā tātad tiesu izpildītāju... tad viņa šī te publiskā funkcija, ko viņš veic, faktiski tiek degradēta. Tāpēc arī šī lieta tiek nolikta zem stingras takses.

Mums arī ir bijuši periodi un advokatūrā vēl tagad pastāv... nu, ka it kā var slēgt vienošanos par atlīdzību... bet ieskaitot arī procentuāli, ko vispār Eiropas Savienības valstīs ētika nepieļauj... Bet Vācija, ja mēs ņemam Vāciju sev par piemēru, tad Vācijā pirmām kārtām šīs takses ir visās profesijās noteiktas stingri, tas ir viens. Un otrām kārtām tātad viņas ir noteiktas ar likumu. Nav šeit nekāda pilnvarojuma kaut kādiem likuma pakārtotiem aktiem. Tātad vāciešiem tiesu

izpildītāji ir iekārtoti savādāk. Bet tātad advokātiem un notāriem takses ir noteiktas ar likumu un, teiksim, runājot ar vāciešiem attiecībā par advokatūru, viņi vienmēr pasvītro, ka šis ir jautājums, kas skar cilvēkus un ja šis jautājums skar šos cilvēkus, tātad tam būtu jābūt noteiktam ar likumu.

Tas būtu vēl tāds arguments, ko es varētu šeit pievienot pie tā, ko es esmu uzrakstījis.

Es nezinu, varbūt vēl ir kādi jautājumi... tad varbūt precīzāk...

G. Kūtris.

Lietas dalībniekiem jautājumi būtu? Pieteikuma iesniedzēju pārstāvjiem?

I. Nikuļceva.

Es būtībā vēlētos uzdot tikai vienu jautājumu. Arī rakstveidā iesniegtajā viedoklī Satversmes tiesai ir diezgan tā izvērsti analizēts Satversmes 107. pants. Un būtībā arī ir norādīts, ka šis regulējums 107. pantam neatbilst. Bet sakiet, kā ir ar Satversmes 105. pantu par īpašumtiesībām? Vai jūs saskatāt, ka šis kompensācijas mehānisms aizskar īpašumtiesības un ja saskatāt to īpašumtiesību aizskārumu, tad vai varētu teikt, ka noteikumu 670. apstrīdētajā daļā veido pretrunu ar Satversmes 105. pantu?

L. Muciņš.

Jā, es gribētu arī atzīmēt... tātad, ka daudzi panti Satversmē ir cieši sasaistīti. Tiesa tātad šeit tā kā nedaudz arī aprobežoja... Protams, jūs kā prasītāji esat izvēlējušies šos te pantus, ceļot prasību... varbūt vajadzēja, manā pārliecībā.. varbūt vajadzēja vēl kādus pantus šeit piesaistīt... jo tikai viņus atsevišķi analizējot un skatot tur, liekas, mēs tā uzreiz to nesaskatām... Bet, no vienas puses, tātad 107. pants... Jā, kaut gan, protams, šeit izskan pretējais viedoklis, ka pirmām kārtām, vajadzētu aprobežot ar minimālo algu, bet nu... Satversmes komentārs šeit par 107. pantu mums dod arī... gan rakstisku pamatu attiecināt viņu arī uz brīvās profesijas pārstāvjiem.

Un tad nākošais solis, par 107. pantu runājot, ir tātad, kāds tad ir šis te formulējums un kādam ir jābūt šim te atlīdzības mehānismam? Tātad par formu jau es teicu. Tātad ar likumu. Otrām kārtām, tātad, ja kāds kaut ko atbrīvo no kāda maksājuma... tātad tam ir jābūt norādītam avotam, no kā viņš tiek atlīdzināts... ja valsts savā budžetā iekasētās summas atbrīvo no maksājumiem, tad viņiem jānorāda, ka no sava budžeta... tātad no otras puses tiek atlīdzināts šis te atbrīvojums... Protams, šeit mēs varam diskutēt par to, ka Zvērinātu tiesu izpildītāju padome kā atvasināta publisko tiesību juridiska persona arī šajā mehānismā kaut kur var iesaistīties un Eiropas prakse dod tādus piemērus, ka arī kaut kādā veidā iesaistās. Bet tās ir tādas, teiksim, pirmām kārtām jau... kas izriet no... nevis no šī te darbības apjoma, šeit mēs strīdamies par to darbības apjomu, bet kas izriet no, teiksim, kaut kādas lokalizācijas. Ir situācijas... un es nezinu, kā tas ir tiesu izpildītājiem, bet es pieņemu, ka tad cilvēki, kuri... un šeit tā arī teica pārstāvis, ka laukos ir viena

ekonomiskā situācija un Rīgā vai lielākajās pilsētās ir cita ekonomiskā situācija. Un, protams, vienmēr var būt diskusija par to, vai Saldū ir trīs vai divi tiesu izpildītāji, vai Alūksnē ir viens vai divi... Man bija tikko saruna vienā konferencē ar Igaunijas notāru padomes priekšsēdētāju un viņi piedzina no valsts, kur viņi uzskatīja, ka valsts ir noteikusi par daudz vienā rajonā vietas, kur cilvēks uzsāka praksi, viņš bija gadu nomocījies un viņiem radās zaudējumi, pie tam nodokļu zaudējumi un tā tālāk... un tātad šī problēma tika tādā veidā risināta, ka uzskatīja, ka šis lēmums ir nepamatots un tātad padome samaksāja šos te zaudējumus gan cilvēkiem, gan prakses vietai, gan budžetam un pēc tam piedzina no valsts. Tā kā Eiropā mums ir dažādi šādi te piedzīvojumi... attiecībā par 107.

Nu jūs jautājāt par 105. ... es par to mazāk... bet ir skaidrs, ka tas ir personiskais jeb privātais īpašums, kas pieder tiesu izpildītājam. Es domāju, ka šeit nevar būt diskusija. Ja viņš būtu Tieslietu ministrijas ierēdnis... vai viņš būtu ierēdnis... vai viņš būtu tiesu varai piederīgs valsts tiesu varas ierēdnis, tad tur saņemtu algu, tad, protams, tas viss, ko viņš valsts vārdā iekasētu savā prakses vietā, tiktu ieskaitīts valsts budžetā, un attiecīgi valsts budžets pēc tam kaut kādā veidā pārdaļīts. Tātad viss tas, ko viņš iekasē, izņemot... izņemot to depozītu, ka iekasēto summu sadala divās daļās, tātad atvelk to, kas ir paredzēts tiesu izpildītājam, tas paliek viņam un attiecīgi šo te depozītu, kas tagad tiek piespriests... nu, es domāju, arī pareizi, tātad glabāt valsts kasē. Tātad tā ir citas personas nauda. Viņa ir jau iezīmēta. Nu, tātad visa tā summa, kas atrodas šobrīd gan mājās tiesu izpildītājam, gan viņam piederošā vai īrējamā birojā, mēbeles, datori, neredzu nekādu starpību... jo viņš nes pilnu materiālo atbildību par savu amata funkciju veikšanu. Tātad tas ir viņa īpašums 105. panta Satversmes nozīmē un kaut arī viņš no tā vēlāk maksā nodokļus... viņš maksā nodokļus gan tajā gadā avansā, viņš maksā pēc tam noslēdzot gada bilanci nākošajā gadā līdz attiecīgi tur 15. datumam un viņš nes atbildību desmit gadu noilguma robežās tātad par kaut kādiem kaitējumiem, kas var tikt celti pret viņu, jo tātad viņš nes šo te civiltiesisko atbildību... Tātad tas viss ir viņa īpašums un attiecīgi 105. pants tādā veidā, kā... es domāju, nu jūs man liekas, ka daudz pārliecinošāk šeit izskaidrojāt nekā es jums varētu šeit teikt, kā tur tas viss nāk iekšā... un kam to naudu dod pa priekšu un kā... Es to mehānismu, protams, tik labi nezinu. Bet es domāju, ka tas šeit izskanēja un šeit viennozīmīgi tātad ir redzams, ka lai vispār arī lai uzsāktu jebkuru tiesu izpildītāju amata praksi, ir jābūt kaut vai... lai izremontētu šo te biroju, lai iegādātos mēbeles, tad ir jābūt kaut kādai naudai. Un tā taču nav ne valsts, ne Tieslietu ministrijas, ne padomes nauda. Tā ir personiska.

G. Kūtris.

Paldies.

Vēl ir kāds jautājums?

I. Nikuļceva.

Jā, tātad es saprotu, ka jūs arī uzskatāt, ka šis kompensācijas mehānisms neatbilst 105. pantam.

L. Muciņš.

Nu, protams, šeit mēs varam diskutēt par kaut kādu lietderību. Un cik labi ir dot kaut kādu kompensāciju vai risināt šo jautājumu ar konkrētas lietas starpniecību. Un ir bijuši abi praksē. Un pa priekšu tātad ir bijis šis te individuālais mehānisms, kas ir tagad atcelts un aizvietots ar kompensācijas mehānismu. Un ja mēs runājam no vienas puses, tad, protams, jebkura lieta, gan advokātam, gan notāram, tiesu izpildītājam, par kuru tiek maksāta atlīdzība, tātad tā ir šīs te lietas robežās. Mēs nevaram šeit paprasīt... un arī takses un citu valstu takses, ko es esmu iepazinies, viennozīmīgi ir redzams, ka viņi tiek būvēti konkrētas lietas, konkrētas darbības, vai konkrētas pienākuma izpildīšanas robežās. Viņi necenšās sniegties kaut kur no citiem avotiem. Bet tajā pašā laikā, protams, ja mēs paskatāmies, kā mēs ieviesām tiesu izpildītāju likumu, tur arī bija paredzētas kompensācijas pašā pirmajā un otrajā gadā. Tātad...

G. Kūtris.

Tas bija prakses uzturēšanai, lai uzsāktu darbības.

L. Muciņš.

Nu, jā... Jūs saprotiet, lai par likumu nobalsotu Saeima... tur jau nav tikai juridisks mehānisms... Saeima ir arī politisks iestādījums, kur tev jāpārlicina savi kolēģi vai frakcija, lai par kādu labojumu balsotu. Ja tev atnāk cilvēki un saka, ka tiesu izpildītāji ir sliktie un viņi mūsu partijas sponsoram ir noņēmuši tikko milzīgu piecstāvu māju, tad ļoti grūti ir savas partijas biedrus pārliecināt...

I. Nikuļceva.

Paldies.

G. Kūtris.

Vai Saeimas pārstāvim būtu jautājumi?

J. Pleps.

Paldies. Jautājumu nebūtu.

G. Kūtris.

Ministru kabineta pārstāvei?

I. Ilgaža.

Paldies, nebūs.

G. Kūtris.

Tiesnešiem? Tiesnesis Ķinis.

U. Ķinis.

Man viens jautājums ir. Jūs esat minējis... tas ir tāds tēlainis izteikums, ka tiesība piedzīt amata atlīdzību no parādnieka neiekļaujas z. t. i. subjektīvo tiesību katalogā. Taču tālāk ir... Līdz ar to ir secināms, ka mehānisms pats par sevi ir tiesisks, bet velns slēpjas detaļās. Varbūt jūs paskaidrotu?

J. Muciņš.

Jā... To es aizmirsu mums te stādīt priekšā. Tas arī ir tāds... nācās sniegt savu saīsinājumu...

U. Ķinis.

Par tām subjektīvajām tiesībām.

L. Muciņš.

Tātad tiesiskas attiecības. Tas arī ir ļoti svarīgi, jo analizējot tikko man bija iespēja piedalīties universitātes konferencē par advokātu pilnvarojumu un Civilprocesā advokāts ir pilnvarots... bet faktiski pēc būtības likums viņu pilnvaro. Un šeit arī tātad klients ierodas pie tiesu izpildītāja. Un tiesiskas attiecības veidojas starp to piedzinēju un tiesu izpildītāju. Viņš izvēlās tātad šī monopola robežās... viņš var izvēlēties, pieci tiesu apgabaltiesu apgabali mums ir, viņš var doties tikai uz vienu no šiem apgabaliem, attiecīgi kur ir deklarēta atbildētāja dzīvesvieta un ievada šo te procesu. Attiecības ir starp piedzinēju un starp tiesu izpildītāju. Tātad šeit nepastāv tajā mirklī nekādu attiecību starp to, no kura tiks piedzīts... ar maksātāju. Tātad līdz ar to runāt par to, ka jūs tur kaut kad kaut ko saņemsiet nākotnē un tā tālāk... tas nav pamatoti. Es arī savā atzinumā šeit norādīju tātad to Civilprocesa pantu un punktu... es neatceros momentā... ka princips ir tāds, ka maksā piedzinējs. Maksā piedzinējs. Un šeit mēs visu laiku redzam, ka atbildētāja puse visu laiku pārvelk uz to parādnieku šo te attiecību. Maksā piedzinējs. Piedzinējs nodrošina normālā lietā... Un pēkšņi mēs atrodam tātad divu kategoriju lietas. Vienas ir sociālas — tātad alimenti, kaitējums darbā un citi un otras — budžets. Un šeit ir veidots šis atbrīvojums. Bet tādēļ jau viņš nepārnesas uz to parādnieku šis te pienākums samaksāt. Pienākums paliek uz piedzinēju. Ja reiz tātad valsts ir teikusi, ka šie cilvēki tātad tiek atbrīvoti, tad no budžeta tiek paredzēta kompensācija.

Nu, es atvainojos... nu, ne tā kompensācija, par ko jūs šeit strīdaties... Tātad atlīdzība šim te mehānismam. Pie tam, tātad es jau arī teicu, ka tajā katalogā pēkšņi parādās viens, kas neatbilst vispār tam attēlam. Tātad no vienas puses. No otras puses tātad... pēc tam, protams, viņš iekasē no parādnieka to summu un tad viņš sev sedz,

patur šo summu, bet tas ir tikai mehānisms un tad tālāk nodod attiecīgi piedzinējam šo te naudas summu. Tātad tas ir par šo te attiecību.

Bet, no otras puses, protams... likumdevējam vienmēr ir tād jāizsver. Un šinī gadījumā es domāju, ka attiecīgajā Civilprocesa likuma 1., 2., 3. un 5. punktā viņš ir izsvēris. Nu, varbūt ne tajā labākajā veidā, jo viņš tur varbūt pielicis klāt, ka, nu ja tur ir mazturības apliecība vai... nu es nezinu, kaut ko pielicis... bet šeit mēs nevaram sevišķi kritizēt, ka viņš tādā veidā ir izvēlējis tād šo te noteikumu noteikt... ja viņš tā ir lēmis, tād šeit mēs redzam, ka no vienas puses tād būtu jābūt šai te atlīdzībai no budžeta, bet no otras puses, protams... ja mēs apskatām jebkuru iekasējumu, kas iet caur taksēm, tad mēs nekad nevaram pateikt, ka viņš ir absolūti viens pret vienu atbilst tai situācijai, cik ir tiesu izpildītājam vai jebkuras brīvas profesijas tiesu varas orgāna pārstāvim tād... kādi ir viņa izdevumi. Viņi ir tikai nosacīti. Par viņiem vienmēr, ne tikai mūsu valstī, bet tieši šīs te diskusijas ir visvairāk... un tas nav nekāds pirmais gadījums, tā kā nevajadzētu sevišķi pārdzīvot. Jo vienmēr ekonomiskā situācija mainās un vai nu mums liekas, ka viņiem par daudz tiek maksāts, vai nu atkal ir brīdis, kad viņi atpaliek. Tagad, teiksim, notāri kož pirkstos un saka, ka viss ir apstājies. Bet viņi saka — redz, cik labi dzīvo tiesu izpildītāji, vai kaut kā savādāk...

Tā kā jūs redzat, ka šis ir viens moments, ka nekad precīzi nevar izsvērt. Bet, no otras puses, tād eksistē un var eksistēt... un tāpēc es arī ierakstīju, ka var eksistēt šīs te savstarpējās izlīdzināšanās starp šiem atsevišķu lietu iekasējumiem. Nekad viņi nebūs precīzi un ekvivalenti. Bet to nevar pārvērst par sistēmu, jo tad uzreiz var sākt protestēt un, ticiet man, sameklēt klientus, kas būtu gatavi šeit iesniegt kādas simts lietiņas, tas nav sarežģīti. Otrām kārtām... tād viņiem ir jābūt kaut kādā samērīgā... samērojamā līdzsvarojamā ar to, ko valsts tād liek sociālajā jomā aizstāvēt.

Es paskatījos, teiksim, par notāriem. Viņiem arī ir atbrīvojumi un valsts viņiem neko nedod. Pie tam, ir interesanti, ka viņiem ir ar likumu noteikti atbrīvojumi un viņiem vēl padome ir noteikusi savus atbrīvojumus. Un acīmredzot, viņi tād analizē, cik viņiem tādi gadā ir, cik tas atstāj lielu iespaidu uz izdevumiem. Acīmredzot, tas nekādu iespaidu neatstāj, viņi šo jautājumu nekur nav cēlušī un nekādi atlīdzinājumi nenotiek. Bet nu šeit tād iestājas šī te krīze kaut kādā veidā... Nu, tād, pirmām kārtām, lauki un centrs... Vienmēr arī notāriem, cik es zinu, ir liela šī te diferenciācija, bet nu atkal ir kompensācijas mehānisms. Ja atbrīvojas kāda vieta notāram, tād pirmā priekšroka, kā likumā ir noteikts, ka jebkurš notārs var pāriet tād uz kādu citu vai lielāku pilsētu vai citu dzīves vietu, kur viņš paredz vairāk iekasēt.

Tātad tas ir no vienas puses.

No otras puses, tād šie te nelielie... tādas it kā nelielās novirzes katrā elementā... viņi tād ir radījuši šo te summu, kura ir izsaukusi šo te krīzi, jo nu tik tiešām es domāju, ka vajag lielu tādu karaspēku, lai cīnītos ar Tieslietu ministriju, no kuras tu varbūt esi diezgan atkarīgs, kura izskatīs par tevi sūdzības, kur... Vienu brīdi bija arī tendence jau katru aizskārumu pārvērst par kriminālnoziedzumu tiesu izpildītāju darbībā...

Tātad nu tāpēc es arī ierakstīju šeit to, ka šīs mazās detaļas ir savirknējušās, man liekas, ka... es saprotu tiesas sarežģīto situāciju, bet nu, ja man jāsaka, ka sistēma ir taisnīga, vai nē, tad es saku, ka nav taisnīga šodien.

G. Kūtris.

Paldies par jūsu viedokli. Paldies, Muciņa kungs.

Līdz ar to pieaicinātās personas šodien esam uzklausījuši un ar to šodien arī tiesas sēdi beigsim.

Tiesa pasludina pārtraukumu tiesas sēdē līdz nākamās otrdienas, tas ir, 28. maija, pulksten 10.00. Lietas dalībniekiem šis laiks netraucēs ierasties?... Tad viss kārtībā.

Paldies.

Latvijas Republikas Satversmes tiesas sēdes

2013. gada 21. maijā

turpinājums

2013. gada 28. maijā

Sēdi vada Satversmes tiesas priekšsēdētājs Gunārs Kūtris.

G. Kūtris.

Labrīt! Lūdzu, sēdieties!

Turpinām tiesas sēdi.

Izskatām lietu Nr. 2012-22-0103

Iepriekšējā tiesas sēdē mēs uzklausījām pieaicinātās personas.

Vai tiesnešiem ir kādi jautājumi? Lietas dalībniekiem nav jautājumu?

Vai lietas dalībniekiem ir savstarpēji kādi jautājumi?

Pieteikuma iesniedzēju pārstāvjiem?

I. Nikuļceva.

Nav.

G. Kūtris.

Saeimas pārstāvim?

J. Pleps.

Paldies. Nebūs.

I. Ilgaža.

Arī ne.

G. Kūtris.

Līdz ar to pasludinu, ka lietas izskatīšana pēc būtības ir pabeigta. Tiek atklātas tiesas debates.

Lietas dalībnieki... sakiet, lūdzu, cik ilgs laiks jums būtu nepieciešams debatēm?

I. Nikuļceva.

Es vēlētos minūtes 30.

G. Kūtris.

30 minūtes.

Saeimas pārstāvim?

J. Pleps.

Man būtu nepieciešamas 15–20 minūtes.

G. Kūtris.

Saeimas pārstāvim atsevišķi, ja? Un Ministru kabineta pārstāvim?

I. Ilgaža.

Ne vairāk kā 10 minūtes.

G. Kūtris.

Kolēģi piekrīt?... Tātad attiecībā uz plānotajiem laikiem nav iebildumu.

Un sākam tiesas debates.

Lūdzu, pieteikuma iesniedzēju pārstāvis.

I. Nikuļceva.

Jā, paldies.

Godājamā tiesa! Runājot debatēs es sākumā gribētu ļoti īsi pieskarties Saeimas lūgumam par tiesvedības izbeigšanu. Un gribētu lūgt Satversmes tiesu neizbeigt tiesvedību šajā lietā un taisīt spriedumu pēc būtības.

Cita starpā, Saeimas pārstāvis norādīja arī to, ka tiesvedība izbeidzama, jo šo lietu zvērināti tiesu izpildītāji vatēja risināt ar Tieslietu padomes starpniecību, ar Zvērinātu tiesu izpildītāju padomes un Tieslietu padomes starpniecību. Un atspēkojot šo argumentu, es vēlētos atsaukties uz Satversmes tiesas lēmumu lietā 2011-10-01. Un tā bija lieta, kas attiecās uz prokuroriem un tiesnešiem un šajā lietā Satversmes tiesa ir norādījusi, ka, lai arī patiešām ir izveidota Tieslietu padome, tomēr Tieslietu

padomes pastāvēšana nekādā veidā neierobežo tiesnešu un prokuroru individuālo tiesību apjomu. Es gribētu norādīt, ka arī šajā lietā zvērinātu tiesu izpildītāju tiesības vērsties Satversmes tiesā, apjomu un šīs tiesības vispār nekādā veidā nevar ierobežot tas, ka pastāv Tieslietu padome, ar kura starpniecību iespējams arī šis jautājums varētu tikt risināts.

Nu un arī šajā lietā Tieslietu padome tika uzaicināta kā pieaicinātā persona un viņas viedoklis tika uzklausīts, līdz ar to viņa savu viedokli arī ir paudusi un būtu acīmredzami neracionāli izbeigt tiesvedību un teikt, ka vēlreiz risiniet šo jautājumu ar Tieslietu padomes starpniecību.

Protams, Saeimas pārstāvim bija arī citi argumenti... saistībā ar sešu mēnešu termiņa ievērošanu, bet par šiem argumentiem mums jau ļoti izsmeloši sniedza paskaidrojumus, atbildēja uz tiesnešu jautājumiem un arī rakstveidā ir sniegts viedoklis, tāpēc to es neatkārtosu. Un lūdzu Satversmes tiesu turpināt tiesvedību.

Tālāk, jau runājot pēc būtības par apstrīdēto normu atbilstību Satversmes normām, es gribētu sākumā uzsvērt to, kas manā skatījumā šajā lietā ir pats galvenais. Pats galvenais ir tas, kāpēc vispār ir nepieciešama sprieduma izpilde un kāpēc vispār ir nepieciešami zvērināti tiesu izpildītāji. Vēlētos atgādināt to, ka sprieduma izpilde ir sastāvdaļa no tiesībām uz taisnīgu tiesu, ko garantē Satversmes 92. pants. Un tieši valstij ir pienākums nodrošināt, lai sprieduma izpilde būtu ātra, kvalitatīva un efektīva. Un tieši tāpēc valsts ir izveidojusi zvērinātu tiesu izpildītāju institūtu.

Un apstrīdētās normas nesamērīgi ierobežo tiesu izpildītāju spēju veikt šo sprieduma izpildi pietiekami ātri, efektīvi un produktīvi visās lietās. Un tas, mūsu ieskatā, ir šajā lietā pats galvenais.

Tālāk jau es vēlētos pieskarties konkrēti... Vispirms sākšu ar Satversmes 107. pantu un apstrīdētās Civilprocesa likuma normas atbilstību Satversmes 107. pantam. Un runājot par pašu šo Satversmes normu, es vispirms gribētu pieskarties šīs normas interpretācijai un norādīt, ka mēs nevaram piekrist Saeimas viedoklim, kurš, ja es pareizi sapratu, saista Satversmes 107. pantu tikai ar minimumu, ar darba samaksas minimumu. Jo mūsu ieskatā absolūti šis pants nav reducējams tikai uz garantēto minimumu. Satversmes 107. pants nodrošina veiktajam darbam atbilstošu samaksu un šis te jēdziens "veiktajam darbam atbilstoša samaksa" mūsu ieskatā ietver vismaz tādas divas galvenās komponentes.

Pirmā komponente ir darba samaksa, kas ir samērīga ar amata atbildību un slodzi, ar neatkarības prasībām, ar no amata izrietošiem ierobežojumiem un amata rangu konstitucionāli tiesiskajām iekārtām. Nu, ko es citēju, ir citāts no Satversmes tiesas spriedumiem lietās par tiesnešu algām, tas pats noteikti ir arī attiecināms uz tiesu izpildītāju atlīdzību. Tātad jābūt šai te samaksai samērīgai ar pašu amatu, ar tā būtību.

Un otrs ir vienlīdzība atlīdzība par vienlīdzīgas vērtības darbu. Kas izriet, cita starpā no starptautiskā pakta par ekonomiskām, sociālām un kultūras tiesībām 7. panta, kur tas ir tiešā tekstā minēts, ka ir jābūt vienlīdzīgai atlīdzībai par vienlīdzības vērtības darbu.

Ja mēs vērtējam konkrētā lietā apstrīdēto Civilprocesa likuma normu, 567. panta trešo daļu, tad šī te norma neparedz tiesu izpildīju amata atlīdzību lietās, kur piedzinējs ir atbrīvots un ja nevar šo amata atlīdzību piedzīt arī no parādnieka. Tātad amata atlīdzība netiek paredzēta vispār un līdz ar to, ja viņa netiek paredzēta vispār, tad viņa nevar būt ne vienlīdzīga, ne arī amatam atbilstoša. Tātad šeit ir pati par sevi neatbilstība Satversmes 107. pantam.

To, ka amata atlīdzība ir vērtējama tieši konkrētajā izpildu lietā, par to arī lietas gaitā sniegts pamatojums mūsu viedoklim, es to vēlreiz neatkārtošu, bet es gribētu arī norādīt, ka pat ja Satversmes tiesa uzskatītu, ka tiešām pastāv kāds solidaritātes vai šķērssubsidēšanas mehānisms, un nav skatāma tieši konkrētajā izpildu lietā atlīdzība, tad jebkurā gadījumā tas būtu Satversmes 107. pantā garantēto tiesību ierobežojums, un tad būtu jāvērtē, vai šim ierobežojumam ir legītīms mērķis un vai tas ir samērīgs.

Un es gribētu izteikt arī viedokli par Saeimas norādīto legītīmo mērķi un ļoti īsi arī par samērīgumu.

Un Saeima ir norādījusi to, ka legītīmais mērķis ir citu cilvēku tiesību aizsardzība. Es vēlētos vērst Satversmes tiesas uzmanību uz to, ka citus cilvēkus jeb sociāli neaizsargātos piedzinējus atsevišķu kategoriju lietās aizsargā nevis apstrīdētā norma, bet Civilprocesa likuma 567. panta otrā daļa, proti, tā norma, kurā ir uzskatīts, kuri piedzinēji ir atbrīvoti. Tas, ka tiesu izpildītājiem netiek samaksāta amata atlīdzība šajās lietās, nu nekādi šos te citus piedzinējus neaizsargā. To aizsargā 567. panta otrā daļa, kas viņus atbrīvo no sprieduma izpildes izdevumiem. Turklāt vēl papildus es gribētu arī norādīt, ka Civilprocesa likuma 567. panta otrajā daļā 4. punktā ir uzskaitīta arī valsts kā piedzinējs, kas ir atbrīvots no sprieduma izpildes izdevumiem. Un tas nozīmē, ka valsts ir atbrīvojusi pati sevi. Nu šeit nav saistības ar citu cilvēku tiesību aizsardzību, tāpēc ka valsts aizsargā ar to savas intereses, bet nevis citu piedzinēju intereses.

Protams, arī vēlreiz gribētu uzsvērt, lai gan lietas gaitā tas jau izskanēja, ka pat pieņemot, ka šāds šķērssubsidēšanas mehānisms ir pieļaujams, viņš nekādā gadījumā nevarētu tikt uzskatīts par samērīgu, jo ir daudz vairāk lietu, kurās piedzinējs ir atbrīvots. Pieteikuma iesniedzēju iecirkņos tas ir vairāk kā 70 procenti un no šīm lietām vairāk kā 80 procentos piedziņu veikt nav iespējams, no parādnieka piedzīt neko nevar. Un līdz ar to šeit nepastāv šīs te samērīguma attiecības, jo atlikušajās nelielā skaitā lietu nav iespējams iegūt tik lielu amata atlīdzību, lai viņa atbilstu Satversmes 107. panta kritērijiem. Proti, lai viņa būtu pietiekama, samērīga ar amata būtību no vienas puses, un otrs, protams, arī šeit nav atbilstība prasībai pēc vienlīdzīgas samaksas par vienlīdzīgu darbu, jo citām profesijām nav šādi šķērssubsidēšanas mehānismi: ne notāriem, ne zvērinātiem advokātiem, ne, piemēram maksātnespējas procesa administratoriem. Nav tā, ka lielākā daļā lietu ir jāstrādā bez amata atlīdzības un jācenšas iegūt šī amata atlīdzība citās lietās, kurās viņa tiek maksāta.

Es gribētu arī minēt to, ka pieteikuma iesniedzēji nekāda gadījumā nevar piekrist Saeimas un Ministru kabineta pārstāvju apgalvojumiem par to, ka takses tajās

lietas, kur piedziņa ir iespējama, vai arī piedzinējs samaksā sprieduma izpildes izdevumus, ka takses šajās lietās savā veidā kompensētu amata atlīdzību tajās lietās, kuras piedzinējs ir atbrīvots un piedziņa nav iespējama.

Un proti, runa iet par noteikumiem Nr.451. Un es vēlos uzsvērt to, ka ar šiem noteikumiem takses tika samazinātas ļoti būtiski, pat līdz 60 procentiem. Un samazinot takses nevar tajās ietvert vēl atlīdzību citās lietās, kurās viņu tiesu izpildītāji nesaņem un kura iepriekš tur nav bijusi.

Turklāt es vēlētos arī norādīt, ka Ministru kabinets un Saeima atsaucās uz anotāciju, kas ir pievienota noteikumiem Nr.451, bet šī atsauce tomēr nav līdz galam korekta. Jo atsauce bija tāda, ka takses tajās pārējās lietās esot noteiktas jau ietverot amata atlīdzību lietās, kurās tiesu izpildītāji to nesaņem. Bet anotācijā ir teikts tomēr mazliet savādāk. Tur ir teikts, ka šīs takses ir nosakāmas tādas, lai saņemtā atlīdzība varētu vismaz daļēji kompensēt nesaņemtos ienākumus izpildu lietās, kurās piedzinēji ir atbrīvoti. Tātad arī anotācijā patiesībā ir tikai daļēja kompensācija minēta. Bet nevis tas, ka šīs te takses citās lietās pilnībā varētu kompensēt nesaņemto amata atlīdzību.

Tālāk es vēlētos pieskarties otrai apstrīdētai normai — noteikumu Nr. 670 normām un Satversmes 105. un 64. pantam.

Vispirms es gribētu vēlreiz uzsvērt to, ka Satversmes 105.pants aizsargā īpašumtiesības un zvērinātam tiesu izpildītājam viņa amata atlīdzību veido viņa īpašumi. No šīs amata atlīdzības tajās lietās, kurās viņš saņem, zvērinātam tiesu izpildītājam ir jāveic pilnīgi visi maksājumi, ir jāuztur savs birojs, ir jāmaksā darbiniekiem, ir jāveic apdrošināšana, ir jāuztur sevi un savu ģimeni, tātad viņš saņem arī tieši personīgajām vajadzībām atlīdzību, ir jāceļ sava kvalifikācija un jāveic visi citi maksājumi.

Tā kā tiesu izpildītājs ir pašnodarbināta persona, brīvās juridiskās profesijas pārstāvis, tas ir viņa īpašums. Un noteikumi Nr. 670 būtībā paredz to, ka kaut kāda daļa no šī sava īpašuma zvērinātam tiesu izpildītājam ir jāiegulda sprieduma izpildē. Pretējā gadījumā spriedumu izpildīt nevar. Un būtībā arī gan Ministru kabineta pārstāve, gan Tieslietu ministrijas pārstāve atzina to, ka tā kompensācija, kas ir noteikta saskaņā ar noteikumiem Nr. 670, nesedz tos izdevumus, kas ir nepieciešami izpildu darbību veikšanai. Līdz ar to tiesu izpildītājam ir jāiegulda izpildē savs īpašums un tātad tas ir Satversmes 105. panta aizskārums.

Es gribētu arī uzreiz... gan vēlreiz vērst uzmanību uz to, ka gan Ministru kabineta pārstāvis, gan Tieslietu ministrijas pārstāve arī iepriekšējā tiesas sēdē atzina to, ka nav nekādu objektīvu kritēriju, kā tiek noteikta šī summa budžetā, kas pēc tam tiek sadalīta kompensācijās saskaņā ar noteikumiem Nr. 670. Un tas nozīmē to, ka šī summa tiek noteikta patvaļīgi, ka jebkurā mirklī viņa var tikt samazināta un samazināta neskaitāmas reizes. Nav nekādu kritēriju, kā šī summa ir nosakāma. Un šāds te patvaļīgs mehānisms nu nekādā gadījumā nevar tikt uzskatīts par taisnīgu un par Satversmei atbilstošu.

Arī jau ļoti izsmeloši lietas gaitā tika minēts tas, ka šīs kompensācijas mehānisms nevar tikt arī uzskatīts par taisnīgu, jo tā kompensācija ir viena uz visām

lietām... vadoties no lietu skaita tiek noteikta noteiktas kategorijas lietās, bet izpildu darbību veikšanai nepieciešamie izdevumi dažādās lietās ir ārkārtīgi dažādi.

Nu, un tā kā šajā gadījumā mēs runājam par īpašumtiesību ierobežojumu, tad šim kompensācijas mehānismam, kas ir ietverts Nr. 670 noteikumos, būtu jābūt noteiktam ar likumu, būtu jābūt ar leģitīmu mērķi un būtu jābūt samērīgam. Un šeit es pieskaršos ļoti īsi, jo arī lietas gaitā tika pamatots tas, ka, pirmkārt, šie noteikumi nav uzskatāmi par likumu. Ministru kabinets, tos izdodot, ir rīkojies ārpus Civilprocesa likuma 567. panta 4. daļā paredzētā pilnvarojuma, kas neparedz tiesības noteikt kompensāciju, un arī noteikumi Nr. 670 pēc būtības neatbilst Civilprocesa likuma 566. panta pirmajai daļai un 567. panta trešajai daļai, kas paredz tieši izpildu darbību veikšanai nepieciešamos izdevumus un to kompensāciju, bet nevis kompensāciju izmaksu.

Tāpat arī jau rakstveidā pieteikumā ir pamatots tas, ka noteikumiem Nr. 670 kā īpašumtiesību ierobežojumam, nav leģitīma mērķa, jo tie mērķi, kas ir norādīti Ministru kabineta noteikumu anotācijā, nav atzīstami par leģitīmiem.

Tāpat arī nav samērīguma, tāpēc ka šī te kompensācija vienā izpildu lietā vismaz pieteicēju iecirkņos veido apmēram vienu latu vienā lietā, savukārt izpildu darbību veikšanai reāli nepieciešamie izdevumi daudzu desmitu reizi vairāk. Līdz ar to šeit par samērīgumu nevar runāt. Un arī nevar runāt par samērīgumu... arī jau tika norādīts lietas gaitā tajā aspektā, ka tiek aizskartas citu parādnieku un piedzinēju citās lietās intereses, jo, ja tik lielā skaitā lietu piedzinēji ir atbrīvoti un piedziņu nevar veikt, nevar piedzīt no parādnieka, tad tiem parādniekiem, no kuriem var piedzīt un tiem piedzinējiem, kuri maksā, būtībā jāfinansē vēl vairākas citas izpildu lietas, kas ir nesamērīgs slogs šīm te personām.

Un runājot arī par Satversmes 105. pantu, es gribētu arī papildus pieskarties vairākiem Saeimas un Ministru kabineta argumentiem. Saeima ir norādījusi, ka pagājušajā ceturtdienā tika plānots pieņemt grozījumus Civilprocesa likumā, kuri arī ir pieņemti. Tai skaitā papildinot Civilprocesa likumu un nosakot, ka no 1. janvāra zvērinātiem tiesu izpildītājiem valsts informācija izpildu lietās būs pieejama bez maksas. Bet šeit es gribētu uzsvērt to, ka šo te grozījumu Civilprocesa likumā mērķis bija pavisam cits, proti, tas ir, palielināt to summu, uz kuru nevar vērst piedziņu. Palielināt parādniekam saglabājamo līdzekļu apmēru līdz minimālai algai plus sociālais pabalsts par nepilngadīgiem bērniem. Un paaugstinot šo saglabājamo līdzekļu apmēru to lietu skaits, kurās vispār piedziņa ir iespējama, strauji samazināsies. Un līdz ar to šī te reģistru bezmaksas pieejamība ir labākā gadījumā uzskatāma par kompensējošu mehānismu saistībā ar tās summas, uz kuru nevar vērst piedziņu, palielinājumu. Un šī te bezmaksas pieejamība nevar pilnībā atrisināt to problēmu, ko rada noteikumi Nr. 670.

Šeit es arī gribētu norādīt uz to, ka izdevumi par ielūkošanos reģistros veido nepilnus 40 procentus no izdevumiem izpildu darbību veikšanai, kā pats Ministru kabinets ir norādījis atbildes rakstā, 38 procenti ir norādīti. Līdz ar to tie nevar pilnībā atrisināt problēmu. Un vēlētos norādīt arī uz to, ka šī reģistru bezmaksas pieejamība ir

tiesām tāda lieta, par ko tiesu izpildītāji visu laiku ir cīnījušies un ko viņi ļoti vēlējas, un kas ļoti atvieglot viņu darbu tieši organizatoriskajā veidā. Bet finansiāli bezmaksas reģistru pieejamība ietekmēs tikai tās lietas, kurās piedzinējs ir atbrīvots un kur piedziņu no parādnieka nevar veikt, jo tajās lietās, kur piedziņa ir sekmīga, tajās lietās iegūs parādnieks. Pie pašreizējās sistēmas šos te izdevumus izpildu darbību veikšanai apmaksā parādnieks un ja tiesu izpildītājs ir atbrīvots no samaksas par ielūkošanos valsts reģistros, tad parādniekam turpmāk šādu izdevumu nebūs un pats tiesu izpildītājs finansiāli šajās citās lietās neko negūs.

Gribētu arī norādīt uz to, ka, protams, par sava veida kompensējošu mehānismu nav uzskatāms izpildu reģistrs, ko minēja Ministru kabinets un arī Tieslietu ministrija, jo izpildu reģistrs nekādā veidā nemazina tos izdevumus, kas nepieciešami izpildu darbību veikšanai. Un arī Tieslietu ministrijas pārstāve atzina, ka tie ir mazāk par 20 tiesu izpildītājiem, kuri vispār to izmanto.

Un arī gribētu atspēkot arī Ministru kabineta un Tieslietu ministrijas norādīto argumentu par to, ka iepriekšējā kārtība, kura bija noteikta ar noteikumiem Nr. 510, tātad bija neefektīva un tāpēc bija nepieciešams noteikt šo kārtību, kuru paredz noteikumi Nr. 670. Būtībā pieteikuma iesniedzēji piekrīt tam, ka iepriekšējā kārtība ir diezgan birokrātiska un viņa ir apgrūtināša. Bet tas, ka iepriekšējā kārtība nebija pati labākā, nenozīmē to, ka tās vietā var piedāvāt jeb ko un tas neliecina par to, ka pašreizējā kārtība, kas ir noteikta ar noteikumiem Nr. 670, būtu taisnīga, būtu efektīva, vai arī atbilstu Satversmes 105. pantam.

Nu un visbeidzot es vēlētos lūgt Satversmes tiesu ņemt vērā arī pieaicināto personu viedokli. Gan Tiesībsargs, gan Zvērinātu tiesu izpildītāju padome, gan pieaicinātā persona Muciņa kungs ir norādījuši, ka apstrīdētā Civilprocesa likuma norma neatbilst Satversmes 107. pantam un noteikumu Nr. 670 apstrīdētās normas neatbilst 105. un 64. pantam. Savukārt Tieslietu padome savā atzinumā ir norādījusi šādi: konstitucionālajā sūdzībā apstrīdētās tiesu normas apdraud ilgstošu, taisnīgu un efektīvu tiesu izpildītāju prakses nodrošināšanu un efektīvu tiesas sprieduma izpildes kārtību.

Tas mūsu ieskatā arī ir pats galvenais, proti, apstrīdētās normas apdraud, lai šī te spriedumu izpilde varētu tikt efektīvi veikta un apdraud tiesu izpildītāju institūtu kā tādu.

Un ņemot vērā visu minēto, es vēlos lūgt arī atzīt Civilprocesa likuma 567. panta trešo daļu tiktāl, ciktāl tā neparedz tiesu izpildītāju amata atlīdzību lietās, kurās piedzinējs ir atbrīvots, par neatbilstošu Satversmes 107. pantam un noteikumu Nr. 670 8.–12. punktu par neatbilstošu Satversmes 105. un 164. pantam un par spēkā neesošu no pieteikuma iesniegšanas Satversmes tiesā dienas, atbilstoši pieteikumā minētajam.

Paldies.

G. Kūtris.

Paldies pieteikuma iesniedzēja pārstāvim.

Vārds debatēs Saeimas pārstāvim. Lūdzu!

J. Pleps.

Augsti godātā tiesa! Pēc pieteikuma iesniedzēju izsmelošā kopsavilkuma par iepriekšējā tiesas sēdē notikušo, droši vien varētu likties, ka neko daudz vairāk nebūtu ko piebilst. Bet Saeimas ieskatā paliek vairāki būtiski jautājumi, par kuriem nepieciešams runāt tiesu debatēs un uz kuriem Saeima sagaidītu droši vien atbildes arī Satversmes tiesas nolēmumā.

Visupirms, uzsākot šo jautājumu apkopošanu, Saeima uztur visus argumentus, kas tika izteikti atbildes rakstā, rakstveida paskaidrojumos, atbildot uz tiesnešu sagatavotajiem lietas izskatīšanai jautājumiem un arī tos argumentus, ko mēs izklāstījām tiesas sēdē.

Tieši tāpat Saeima uztur savu apsvērumu, ka Civilprocesa likuma 567. panta trešā daļa atbilst Satversmes 107. pantam.

Taču tie jautājumi, kuri būtu noskaidrojumi šajā lietā... šeit es varu piekrist pilnībā pieteikuma iesniedzēju pārstāvei, ka par šīm lietām ir jārunā, ir, kāds ir Satversmes 107. panta saturs, kā Satversmes 107. pants būtu piemērojams šajā gadījumā, kāds ir īstais patiesais pieteikuma iesniedzēju aizskārums, kāda būtu iespēja piemērot Satversmes tiesas likuma 19. panta ceturtais daļas otro teikumu.

Un turpinājumā es īsumā pakavēšos pie katra no šā jautājumu blokiem.

Runājot pat Satversmes 107. pantu... Man bija paties prieks šodien pieteikuma iesniedzējas debašu runā saklausīt to, ka mūsu izpratnes par šiem jautājumiem tuvinās. Patiesībā, tās gandrīz sakrīt. Ar dažām nelielām atšķirībām, kas izriet no Satversmes tiesas nodibinātās judikatūras divās lietās. 2011-10-01, kas jau izskanēja, un 2012-04-03. Un tas, kas ir jāņem vērā runājot par Satversmes 107. pantu, ir vairākas lietas, kuras šī augsti godātā tiesa jau ir secinājusi.

Pirmkārt, Satversmes 107. pants nosaka sociālo tiesību jomu, regulē sociālo tiesu jomu. Tiesības uz atbilstošam darbam veikto atlīdzību, kas nav mazāka par valstī noteikto minimumu, pieder sociālo tiesību jomai. Tas ietekmē konstitucionālās tiesas kontroles apjomu, jo var pārbaudīt tikai to, vai ir nodrošinātas minimālās prasības. Un Satversmes tiesa ļoti precīzi ir arī uzsvērusi, ka 107. panta konteksta nav jānodrošina darbinieka vēlmēm atbilstoša atlīdzība, vai tāda atlīdzība, kādu darbinieks, respektīvi, persona, kas saņem atlīdzību, uzskatītu par atbilstošu. Tā ir objektīva atlīdzība, ko mēs varam konstatēt attiecībā uz personu, kas veic darbu.

Jautājums par to, ko nozīmē šis "atbilstoši veiktajam darbam atbilstoša atlīdzība". Es varu tikai pievienoties pieteikuma iesniedzēju pārstāvei, ka šis ceļš ir meklējams starptautisko tiesību normās, kas garantē līdzīgas tiesības.

Šeit jau izskanēja starptautiskais pakts par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām... 7. pants droši vien. Un es vēlētos vērst uzmanību arī uz pārskatīto Eiropas sociālo hartu, uz 4. pantu. Un ko tas nozīmē, mēs redzam uz šo starptautisko dokumentu bāzes. Pirmkārt, šādi atlīdzībai ir jānodrošina pašiem darbiniekam un ģimenei pienācīgi dzīves apstākļi. Pie tam, ņemot vērā to, ka tās joprojām paliek sociālās tiesības un īpaši tiek uzsvērts, ka ir jānodrošina vīriešu un sieviešu vienlīdzīga darba samaksa par vienlīdzīgas vērtības darbu.

Raugoties uz šīm starptautisko tiesību normām, mēs, man liekas, tā ļoti labi varam saskatīt Satversmes autoru gribu Satversmes 8. nodaļas 107. panta formulēšanā, kas ir tajā veiktajam darbam atbilstoša samaksa. Jo tas prioritārais mērķis ir pateikt, ka ikvienā valstī ir jābūt samaksai par veikto darbu, kas nodrošina strādājošajiem un tā ģimenei noteiktus dzīves apstākļus, un ka vīriešiem un sievietēm par vienādas vērtības darbu ir jāmaksā vienādi.

Satversmes tiesa, pārbaudot šo te atlīdzības atbilstību amata atbildībai, neatkarības prasībām, ierobežojumiem, slodzei... tieši tas, ko minēja pieteikuma iesniedzēju pārstāve, šo ir pārbaudījusi atlīdzības samazinājuma kontekstā gadījumos, kad atlīdzība ir tikusi samazināta.

Tātad tie varētu būt pieturas punkti, kas izriet no pastāvošās Satversmes tiesas prakses, kas ir saistoša gan institūcijai, kas ir izdevusi apstrīdēto aktu, gan arī pieteikuma iesniedzējiem atbilstoši Satversmes tiesas likumam. Un tas nozīmē, ka otrajā solī mums būtu jāparaugās, kā mēs varētu piemērot šo te standartu konkrētajam gadījumam.

Pieteikuma iesniedzēji joprojām uzskata, ka apstrīdētā norma neparedz atlīdzību par šīm te izpildu darbībām, kas ir tikušas veiktas. Apstrīdētā norma neparedz maksāt zvērinātiem tiesu izpildītājiem. Es vēlētos vērst uzmanību, ka šī norma nesaka, ka zvērinātiem tiesu izpildītājiem netiek maksāts. Šeit nav aizliegums. Un arī prasības ir formulētas tādā veidā, ka pieteikuma iesniedzēji vēlētos, lai kaut kas tiek pierakstīts klāt, kaut kas, kas šajā normā nav.

Un līdz ar to visdrīzāk šeit varētu būt jautājums par to, kā mēs skatāmies uz normatīvā regulējuma kopumu un īpaši uz tiem grozījumiem Civilprocesa likumā, kas notika pirms desmit gadiem. Respektīvi, tad, kad apstrīdētā norma ieguva šodien ierasto formulējumu. Un šie grozījumi tika veikti vienlaikus ar zvērinātu tiesu izpildītāju sistēmas reformu un ļoti tuvu šiem grozījumiem atradās darbs, kas tika veikts Tieslietu ministrijā pie Ministru kabineta noteikumu, kas iznāca 2004. gada nogalē, Nr. 1075, es pieļauju, ka pieteicēju iesniedzēju pārstāve ļoti labi atceras šo darbu pie šiem noteikumiem, izstrādes.

Un ir pilnīgi skaidrs, ka šie noteikumi, gan arī jaunie noteikumi, kas regulē takses, 2012. gada 17. jūlija noteikumi, Nr. 451 (?) paredz šķērssubsīdiju. Respektīvi, atlīdzība no par šīm lietām zvērināto tiesu izpildītājiem netiek maksāta ne no piedzinēja, ja piedzinējs ir atbrīvots, ne no valsts budžeta. Šo atlīdzību samaksā citi piedzinēji, kuri nav atbrīvoti no piedziņas izdevumu maksāšanas un kuri šo atlīdzību samaksā kā pievienoto vērtību taksei. Un tas ir tas modelis, kas ir izvēlēts 2003.–2004. gadā Tieslietu ministrijā kā funkcionējošs un jaunie takses noteikumi atkārtoti formulē šo te... saglabā šo te principu.

Tas, ko mēs varam secināt, takšu apmērā tiek iekļautas faktiskās izmaksas, droši vien... ciktāl darbs ir veikts, zināms peļņas elements un arīdzan šī te šķērssubsīdija.

Man šķiet, ka arīdzan no tiesas izmeklēšanas norises gaitas mēs konstatējam, ka šķērssubsīdija kā tāda nav pati par sevi nekas antikonstitucionāls, tā varētu būt

pieļaujama metode, kādā veidā valsts organizē šo te sociālo pienākumu izpildi un līdzsvaro dažādu personu intereses.

Es vēlētos vērst uzmanību arī uz zvērinātu advokāta Linarda Muciņa pausto viedokli, ka šāda šķērssubsīdija, iespējams pat, kā izskanēja tiesas sēdē, varētu stiprināt zvērinātu tiesu izpildītāju neatkarību, jo, ja atlīdzības izmaksa, ko paredzētu no valsts budžeta, tas mainītos katru gadu, valsts Budžeta likuma ietvaros lemtu par šīs te atlīdzības apmēriem, kas tiek piešķirti... krīzes gados tas noteikti būtu ticis samazināts, un šeit būtu tā ietekme, kas varētu aizskart tiesu izpildītāju neatkarību. Šobrīd, teiksim, šis modelis, kas bija izveidots 2003.–2004. gadā, šo te atlīdzības elementu ietver taksēs, kas tiek noteiktas uz pietiekami ilgu laiku. Ir paredzēts atsevišķs takšu pārskatīšanas mehānisms, kas Ministru kabinetam ir jāveic, konsultējoties ar Tiesu izpildītāju padomi, un ir pilnīgi skaidrs, ka šādam mehānismam funkcionējot tiesu izpildītāju neatkarība tiek tikai stiprināta.

Man patiess prieks... ka pieteikuma iesniedzēja pārstāvis ir mazliet mīkstinājies uzskatu un pieļauj iespēju, ka Satversmei atbilstošu atlīdzību mēs varētu vērtēt raugoties uz zvērinātu tiesu izpildītāju ienākumiem no prakses vietas noteiktā laika periodā nevis par katru atsevišķu darbību. Kāpēc tas ir svarīgi? Mums ir jāraugās uz Satversmes 107. panta mērķi. Mērķis ir nodrošināt personas pamatvajadzību apmierināšanu, dzīves vietu, uzturu, pārtiku, apģērbu un citus izdevumus, ko ir secinājusi Satversmes tiesa lietā 2006-31-01. Tā pamatvajadzību apmierināšana, kas izpaužas maksāt par dzīvokli, uzturu pārtiku. Respektīvi, tā summa, kas mums ir vajadzīga pamatvajadzību apmierināšanai, būs iespējams mērīt tikai noteiktos laika periodos. Vai ienākumi noteiktā laika periodā no prakses ļauj apmierināt šīs te pamatvajadzības? Ja mēs sākam mērīt katru darbību atsevišķi, mēs nevaram konstatēt, vai šī maksa par atsevišķo darbību ļauj sasniegt Satversmes 107. panta mērķi, vai neļauj.

Tieši tāpat šis pats uzskats varētu būt arī pilnīgi saskatāms starptautiskajos dokumentos, ko jau es minēju. Arī tur uzsvērts 107. panta mērķis. Nevis gūt pēc iespējas vairāk ienākumus, bet valstij jānodrošina vismaz tādi ienākumi, lai varētu segt šīs vajadzības. Tas nozīmē, ka mums būtu jākonstatē šajā gadījumā, vai kaut kas ir mainījies ar apstrīdēto normu, kāpēc varētu būt aizskars 107. pants.

Mēs jau tiesas izmeklēšanas laikā konstatējām, ka Civilprocesa likuma 567. panta trešā daļa nav nedz grozīta, nedz kaut kas mainījies tās formulējumos.

Līdz ar to mums ir jāskatās, kas tad īsti noticis. Īpaši paturot prātā to apstākli, ka pieteikums iesniegts 2012. gada oktobrī un tas ir diezgan ilgs laiks pēc normas pieņemšanas apstrīdētās. Un šeit mums ir jāraugās uz vairākām lietām, ko pieteikuma pārstāvis ir plaši izvērtis gan izskanēja Zvērināto tiesu izpildītāju padomes paustajā viedoklī, gan arī dotajos argumentos.

Ir pieņemti jauni Ministru kabineta noteikumi, kas samazina takses. Takses ir samazinātas. Ir pienākums turēt tiesu izpildītāju kontus Valsts kasē. Kontus vairs nevar turēt privātās kredītiestādēs un gūt peļņu no šiem depozītnoguldījumiem. Samazināti ieņēmumi no nenotikušām nekustamā īpašuma izsolēm. Raugoties Tiesu

izpildītāju padomes iesniegtajos dokumentos mēs redzam, ka šis Ministru kabineta lēmums ir sevišķi sāpīgs šai sistēmai. Nesenie grozījumi Civilprocesa likumā par summām, no kurām nevar veikt ieturējumus. Par mazu kompensācijas apstrīdētajos Ministru kabineta noteikumos. Šie ir argumenti, kas šķietami parāda, kur ir bijusi problēma.

Visprecīzāk mēs varam saskatīt šo argumentu izvērsumu arī tajā vēstulē, ko es vairākkārt minēju tiesas izmeklēšanas laikā — Zvērinātu tiesu izpildītāju padomes 2012. gada 25. jūlija vēstule Tieslietu ministrijai.

Un šeit mēs varam saskatīt patieso strīda būtību.

Ministru kabinets ir samazinājis takses, takses ietekmē sagaidāmo tiesu izpildītāju peļņu, tiesu izpildītāji jūtas aizskarti par to, ka takses ir samazinātas, gan arīdžan par procedūru, kā tas ir noticis. Tiesas sēdē to apstiprināja ļoti izvērsta veidā Tiesu izpildītāju padomes priekšsēdētājs Spores kungs, kas pārstāvēja gan Tiesu izpildītāju padomi, gan arīdžan Tieslietu padomi.

Kas no tā izriet? Un šeit ir tas brīdis, kad ir jāuzdod jautājums — kas no tā izriet? Vai kaut kas no tā, kas ir minēts, skar apstrīdēto normu. Vai kāds no šiem argumentiem ir pietiekams, lai atzītu, ka apstrīdētā norma kā tāda pati par sevi šis mehānisms neatbilst Satversmei. Un šeit varētu būt divas lietas, par kurām Saeima aicinātu domāt.

Pirmkārt, vai ir apstrīdēta pareizā tiesību norma, kas aizskar personas pamattiesības. Jo, lai iesniegtu konstitucionālo sūdzību, ir nepieciešama tiesību norma, kas aizskar personas pamattiesības.

Es vēlētos atsaukties uz docentes Anitas Rodiņas rakstīto, ka aizskārumam, personas pamattiesību aizskārumam jābūt īstam un konkrētam, Es vēlētos piebilst, ka arī patiesam.

Manuprāt, Satversmes tiesas likuma 19.2. panta pirmā daļa nepieļauj fiktīvu, simulatīvu, izdomātu aizskārumu. Kad pēc būtības personas tiesības aizskar kāds cits, var būt cieši saistīti faktori, var būt kaut kas, kas atrodas blakus. Bet persona kaut kādu iemeslu dēļ nevēlas apstrīdēt. Toties persona apstrīd lietas, kas nav tiešā cēloņsakarībā ar valsts rīcību, jo 2012. gada vasarā, kad acīmredzami ir sajūsts šis aizskāruma, kā minēja Spores kungs, apstrīdētā norma netika mainīta vai grozīta, par ko vēl te notika diskusijas.

Līdz ar to personai savas pamattiesības aizskartās būtu jāaizsargā apstrīdot tās normas, kuras patiešām aizskar pamattiesības. Un šeit tas jautājums ir drīzāk saistīts ar tiem Ministru kabineta noteikumiem, kas šajā lietā nav apstrīdēti — par takšu samazināšanu. Arī Tiesībsarga pārstāvis Satversmes tiesas sēdē atzina, ka šāda tiesvedība būtu iespējama. Un šīs tiesvedības ietvaros būtu iespējams noskaidrot gan to, vai šī šķērsubsiģdija, kas ir paredzēta taksēs, ir pietiekama, gan to, vai takšu samazinājums neaizskar Satversmes 107. panta garantētās tiesības.

Vai atzīstot apstrīdēto normu Civilprocesa likuma 567. panta trešo daļu tiks novērstas personu pamattiesību aizskāruma, un tiks uzlabota situācija, respektīvi, zudīs šis aizskāruma sajūta zvērinātos tiesu izpildītājos? Iespējams. Bet dzirdot tos

argumentus, kas izskan, kāpēc kaut kas nav taisnīgi, Saeima ar grūtībām saskata iespējas, ka vienas šīs normas, šīs konkrētās normas, apstrīdētās, atzīšana par 107. pantam neatbilstošu, mainītu situāciju. Visdrīzāk strīds turpināsies un tas parāda arī to otro lietu, par ko vajadzētu domāt šajā kontekstā, ka, iespējams, šeit nav izvēlēts pareizais ceļš strīda risināšanai. Līdzīgi kā tiesneša atlīdzības jautājumos, konstitucionālā sūdzība acīmredzot varētu būt nepiemērota šī strīda izlemšanai.

Gan pieteikuma iesniedzēji, gan Zvērinātu tiesu izpildītāju padomes pārstāvis, gan iesniegtajos dokumentos, gan tiesas sēdē runāja par visu zvērinātu tiesu izpildītāju atlīdzības sistēmu kā tādu. Sākot no taksēm, beidzot ar dažādiem mehānismiem, kas šobrīd Saeimā ir jau pieņemti, bet vēl nav stājušies spēkā. Ir atvērts diskusijai viss plašais laukums, kas skar zvērinātu tiesu izpildītāju atlīdzības jautājumus. Apstrīdētā norma ir mazs, mazs fragments uz šī laukuma, kas, visdrīzāk, būtiski neietekmēs vai neparādīsies tajā samazinājumā, ko mēs varētu gaidīt no šīs te kopumā piemērošanas. Ja šāds strīds pastāv pa visu laukumu... tad visdrīzāk, ka tas ir strīds par atlīdzības sistēmas saturu, kā tiek maksāta atlīdzība zvērinātam tiesu izpildītājam.

Kā ir jāizveido pienācīgu zvērinātu tiesu izpildītāju atlīdzība, kas būtu atbilstoša viņa amata rangam un veiktajiem pienākumiem, izglītības prasībām un visām citām lietām, kas jāņem vērā, ņemot vērā zvērinātu tiesu izpildītāju neatkarībasprasības. Un šis visdrīzāk ir tas ceļš, ka ir saskatāms arī attiecībā uz tiesnešu atlīdzībām, ceļš caur Tieslietu padomi.

Zvērināts advokāts Linards Muciņš gan rakstiskajos paskaidrojumos, gan arī tiesas sēdē jau pilnīgi precīzi norādīja gan uz zvērinātu tiesu izpildītāju pašpārvaldes statusu, gan arī uz viņu neatkarības garantijām. Ir pilnīgi skaidrs, ka zvērināti tiesu izpildītāji pieder tiesu varai, un tiesu varas neatkarības garantija attiecas uz zvērinātu tiesu izpildītāju.

Tāpat arī ir pilnīgi skaidrs, ka Tieslietu padome pārstāv nevis tiesnešu vai tiesu sistēmas intereses, Tieslietu padome pārstāv tiesu varas intereses. Un šajā gadījumā, ja pastāv šis plašais strīds, ko mēs varam saskatīt un, man liekas, ka arī pieteikuma iesniedzēju pārstāvis debašu runas laikā parādīja, ka strīds nepastāv tikai par šo konkrēto apstrīdēto normu, strīds nepastāv tikai par konkrētajiem Ministru kabineta noteikumiem. Strīds pastāv par sistēmu kopumā, kā veidosies zvērināta tiesu izpildītāja ienākumi un kāda būs zvērināta tiesu izpildītāja iespējamā sagaidāmā peļņa no amata vešanas. Un visdrīzāk, ka šis ceļš, kurš ir risināms Tieslietu padomes kompetences ietvaros, jo Satversmes tiesa ir atzinusi, ka šādi institucionāli strīdi, kas skar tiesības uz taisnīgu tiesu un nevar noliegt, ka tiesības uz sprieduma izpildi ir tiesību uz taisnīgu tiesu elements, kas skar visu tiesu varas intereses, ir risināmas šādā veidā, ka Tieslietu padomei, pārstāvot tiesu varas intereses, sāk dialogu ar likumdevēju un ja ir šis dialogs nav veiksmīgs, tad var vērsties arī Satversmes tiesā ar pieteikumu, abstraktās sūdzības ceļā stādot jautājumu par sistēmas atbilstību kā tādai.

No lietā esošajiem materiāliem mēs neredzam vai nav iespējams redzēt... visdrīzāk droši vien, ka materiālu nav... kas parādītu, ka Zvērinātu izpildītāju padome būtu mēģinājusi izmantot šo mehānismu, vai ka Tieslietu padome pirms viedokļa

paušanas pēc Satversmes tiesas tiesneša, kas ir sagatavojis lietu izskatīšanai, būtu šim jautājumam pievērsusies.

Pašreiz interesanti savā ziņā veidojas situācija, ka pēc 2012. gada 25. jūlija vēstules Tieslietu ministrijai, ko... gan pēc izvirzītajām prasībām, gan uzskaitītajiem pārkāpumiem, ko Tieslietu ministrija šķietami ir veikusi pret tiesu izpildītājiem, varētu tā mazliet tēlaini dēvēt par ultimātīvo notu, nav sekojuši nekādi citi Zvērinātu tiesu izpildītāju padomes soļi, pašpārvaldes aizsardzības soļi, vienkārši ir tapusi konstitucionālā sūdzība. Konstitucionālā sūdzība ir iespējama un var tikt iesniegta, taču šajā gadījumā Saeima nesaskata to, ka šeit būtu aizskarts Satversmes 107. pants un ka patiesais personas pamattiesību aizskārums skartu apstrīdēto normu. Ja aizskārums ir bijis, kas, iespējams, izpaudīsies kā ienākumu kritums, šo aizskārumu ir radījuši citi faktori... takšu samazināšana, kontu pārcelšana uz Valsts kasi un virkne to pasākumu, ko pieteikuma iesniedzēju pārstāvis arīdzan ilustrēja gan tiesas sēdē, gan arīdzan tiesas debatēs.

Līdz ar to Saeima neuzskata, ka šis institucionālais strīds būtu risināms konstitucionālās sūdzības ceļā un ka tas ļautu izvērtēt. Jo konstitucionālās sūdzības ceļā ir apstrīdēta tikai šī apstrīdētā norma un es vēlreiz varu atkārtot jautājumu: vai atzīstot šo apstrīdēto normu par Satversmei neatbilstošu, zvērinātu tiesu izpildītāju aizskārums, šis strīds tiks izlēgts. Visdrīzāk, ka nē, jo šeit nāk klāt citas normas, kas šajā pieteikumā nav apstrīdētas.

Un noslēgumā es vēlētos vērst arī uzmanību uz Satversmes tiesas likuma 19.2. panta ceturtās daļas otrā teikuma prasībām par sešu mēnešu aizskāruma termiņu. Ir iespējamās dažādas interpretācijas, pieteikuma iesniedzēju pārstāvji uzskata, ka šeit mēs varam runāt par ilgstošo aizskārumu, taču institūcija, kas izdevusi apstrīdēto aktu, ir saistīta ar Satversmes tiesas lemto un šajā lietā 2012-16-01 nodibinātā prakse, ka sešus mēnešus mēs skaitām no normas spēkā stāšanās un tas balstās uz prezumpciju, ka ja ir būtisks tiesību aizskārums, persona uzreiz iet uz tiesu. Persona negaidīs piecus, desmit, divdesmit gadus. Un jo ilgāk gaida, jo mazāk persona ir ieinteresēta aizstāvēt savas tiesības. Arī to es vienmēr esmu norādījis. Un šeit, paņemot šo Satversmes tiesas secinājumu, mēs atkal varam atnākt atpakaļ. No pieteikuma iesniegšanas brīža mums ir jāatrod tas būtiskais aizskārums, kura dēļ ir tapusi konstitucionālā sūdzība.

Un mēs atkal nonākam pie 2012. gada vasaras, un mēs atkal nonākam pie Ministru kabineta noteikumiem par taksēm, kas ir samazinātas. Un tas ir patiesais strīda priekšmets šajā lietā un Saeimai nav īsti līdz galam skaidrs, kādā veidā apstrīdētās normas atzīšana par Satversmei neatbilstošu izbeigtu vai atrisinātu šo strīdu.

Līdz ar to Saeima lūdz... joprojām lūdz izbeigt tiesvedību lietā, jo pēc Saeimas ieskata nav aizskarts Satversmes 107. pants. Tiesu izpildītājiem joprojām maksājama atlīdzība un to mēs varam redzēt pēc valsts amatpersonu deklarācijām, kas tiek iesniegtas katru gadu, ir Satversmes 107. pantam pavisam noteikti atbilstošas, ja mēs ņemam vērā Satversmes tiesas nodibināto līmeni lietā par tiesnešu atlīdzību.

Tāpat mēs varam redzēt arī pēc iesniegtajām amatpersonu deklarācijām, ka šai atlīdzībai no 2008.-2009. gada ir bijusi tendence pieaugt. Pēc iesniegtajām deklarācijām mēs neredzam pagaidām samazinājumu.

Lieta nav izlemjama konstitucionālās sūdzības ceļā, jo tas ir strīds par tiesu izpildītāju atlīdzības sistēmu kā tādu un tas ir risināms pašpārvaldes interešu pārstāvības ceļā, tas ir risināms caur Tieslietu padomi dialoga ceļā un tikai tad, kad šis dialogs nenes rezultātus, iespējams, pieteikuma ceļā Satversmes tiesā.

Un, kā jau skaidri pateicis Satversmes tiesas likuma 19.2. panta ceturtās daļas otrais teikums, Saeima to ir norādījusi, visiem pieteikuma iesniedzējiem, kas ir pieteikumu iesnieguši lietā 2012-22-0103, ir notecējis šis sešu mēnešu termiņš. Un Saeima lūdz arī attiecībā uz viņiem... uz šī pamata izbeigt tiesvedību lietā.

Pieteikuma iesniedzēju pārstāvji runāja par to, ka tiesvedības izbeigšana neļautu atrisināt strīdu... Tātad, ja pastāv šis strīds, tad viņš ir jāatrisina, procesuāla ekonomija arī droši vien varētu būt arguments. Kontinentālās Eiropas valstīs tiesas process ir ceļš, kā mēs nonākam pie taisnības. Tiesas procesa noteikumi paredz, kādā veidā mēs varam vērsties tiesā, kā tiesa izskata lietas un kā tiesa izlemj lietas. Nav iespējams taisnīgs rezultāts, ja mēs ignorējam tiesvedības procesa noteikumus, ignorējam prasības, kas izriet no tā, kādā veidā ir konstruēts tiesas process.

Līdz ar to Saeima lūdz vērtēt šos argumentus par to, vai šāds strīds šajā brīdī ar šādu pieteikuma iesniedzēju ir risināms Satversmes tiesas procesa ietvaros.

Paldies.

G. Kūtris.

Paldies Saeimas pārstāvim.

Lūdzu, Ministru kabineta pārstāve!

I. Ilgaža.

Tātad papildus Ministru kabineta atbildes rakstā minētajiem apsvērumiem un iepriekšējā sēdē paustajiem apsvērumiem.

Ministru kabinets vēlētos uzsvērt šādas būtiskākās lietas, kas ir saistītas ar Satversmes 64. panta ievērošanu Ministru kabineta rīcībā un par apstrīdēto normu atbilstību Satversmes 105. pantam.

Vispirms par apstrīdēto normu atbilstību deleģējumam. Ir jāatzīst, ka Ministru kabineta praksē ir vairāki noteikumi, kuri ir izdoti uz līdzīga deleģējuma pamata, proti, uz tādiem, kuri uzdod noteikt Ministru kabinetam izdevumu apmēru un to maksāšanas kārtību.

Apkopojot jeb analizējot šo noteikumu saturu, ir vērojams, ka juridiskā tehnika jeb juridiskās metodes, kādā veidā ir izpildīti šie deleģējumi, nav vienādi, viņas ir atšķirīgas.

Tātad ir Ministru kabineta noteikumi, kuri tika pieminēti iepriekšējā sēdē, kur ir noteiktas izdevumu faktiskās pozīcijas un pretī konkrētas summas šiem izdevumiem, taču tajā pat laikā šādi paši deleģējumi tiek izpildīti arī citos veidos, proti, piemēram,

uzskaitot izdevumus un nosakot konkrētu kopēju summu šiem izdevumiem, vai, otrs variants, neuzskaitot izdevumus atsevišķi, bet nosakot konstantu summu, kas ir izmaksājama noteiktā periodā. Praksē šie piemēri regularitātē, piemēram, ir reizi diennaktī vai tā, kā apstrīdētajos noteikumos, reizi mēnesī. Šajā gadījumā, kā jau es minēju, apmērs ir nosakāms pēc Ministru kabineta noteikumos nostiprinātās formulas un izmaksas veids — regulārs maksājums reizi mēnesī.

Papildus vēlētos vērst uzmanību uz to, ka termins “kompensācija” ir izvēlēts ar mērķi, lai šis maksājums papildus netiktu aplikts vēl ar nodokļu maksājumu. Līdz ar to Ministru kabineta ieskatā šajā gadījumā varbūt būtiskāk ir vērtēt, vai šis regulējums atbilst likumdevēja mērķim un likumdevēja gribai, ne tik daudz šo te juridisko tehniku jeb ceļu, kādā veidā šis deleģējums ir izpildīts.

Attiecībā par mērķi un to, vai Ministru kabinets bija tiesīgs noteikt atšķirīgu regulējumu uz tiem gadījumiem, kad izpildes izdevumus sedz pats piedzinējs un tiem gadījumiem, kad izpildes izdevumus kompensē no valsts budžeta. Ministru kabinets uztur jau iepriekš paustos argumentus, ka šāda atšķirīga kārtība ir loģiska un izriet no tiesību sistēmas kopumā. Tajā skaitā arī to pamato apstākļi, ka valsts nav piedzinējs šajās lietās, nu... pamatā valsts nav piedzinējs. Piemēram, darba samaksas piedziņas gadījumos vai veselībai nodarītā kaitējuma gadījumos valsts nestājas piedzinēja vietā. Līdz ar to valstij nav tiesības ierobežot šo te izdevumu apmēru vai apstrīdēt izpildītāja sastādīto aprēķinu.

Runājot par mērķi un par tā iespējami efektīvāku sasniegšanas kārtību. Ir jāatzīst, ka Tieslietu ministrijai kā valsts piešķirtā finansējuma pārvaldītājai ir būtiski nodrošināt šo te līdzekļu saprātīgu izlietojumu un izlietojuma atbilstību piešķiršanas mērķim. Gan iepriekšējā sēdē tika runāts par to, gan arī šodien pieteicēji paši atzina, ka iepriekšējā kārtība nebija atzīstama par efektīvu. Tātad lietā par to nav strīds. Un ievērojot minētos apsvērumus šī kārtība sadarbībā ar Tiesu izpildītāju padomi tika grozīta.

Un šeit uzreiz gribētu piebilst, ka šo te grozījumu mērķis nebija ekonomēt valsts naudu. Grozījumu mērķis bija nodrošināt saprātīgu, racionālu izlietojumu piešķirtajiem valsts budžeta līdzekļiem.

Šeit es gribētu arī pieminēt Muciņa kunga pausto viedokli Satversmes tiesai iesniegtajā rakstveidā viedoklī norādīto, proti, ka realizējot labas pārvaldības principu nav pamata uzskatīt, ka vienkāršots un summārs kompensācijas mehānisms, kas vienkārši aprēķins un izmaksu kārtība, būtu pretrunā ar likumdevēja pilnvarojumu. Un faktiski ir jākonstatē, ka šajā lietā ir strīds ne tik daudz par kompensācijas veidu jeb par tās noteikšanas formulu, kā par valsts budžeta piešķirto līdzekļu apmēru. Un šajā gadījumā es vēlreiz gribu atsaukties uz Muciņa kunga viedoklī minēto, ka fakts, ka valsts nav asignējusi atbilstošu daudzumu finanšu līdzekļu, nevar būt strīdus priekšmets šajā lietā.

Bet ņemot vērā, ka pieteicēji uzstāja, ka tieši šis nepietiekamais apjoms ir tas apstākļi, kas nosaka apstrīdēto noteikumu neatbilstību Satversmes 105. pantam, Ministru kabinets vēlētos vērst uzmanību uz faktu, ka formula, kas ir iestrādāta

apstrīdētajās normās, ir pietiekami elastīga, lai šī kompensācija automātiski pieaugtu līdz ar valsts asinēto līdzekļu apjoma pieaugumu.

Un šie noteikumi tika virzīti tajā brīdī, kad budžets jau bija saplānots un līdz ar to šo noteikumu pieņemšanu nemainījās tas budžeta līdzekļu apjoms, ko valsts bija paredzējusi novirzīšanai tiesu izpildītāju vajadzībām.

Ievērojot minēto, mūsaprāt apstrīdētās normas ir veids, kā faktiskajiem apstākļiem vispiemērotākajā veidā bija iespējams sasniegt likumdevēja mērķi un līdz ar to Ministru kabinets nav pieļāvis Satversmes 64. panta un 105. panta aizskārumu.

Vienlaikus tomēr mēs vēlētos, līdzīgi kā arī Saeimas pārstāvis, vērst Satversmes tiesas uzmanību uz Satversmes tiesas likumā noteiktā sešu mēnešu termiņa ievērošanu, iesniedzot konstitucionālo sūdzību. Kā jau minēja Saeimas pārstāvis un arī Satversmes tiesa savos nolēmumos ir atzinusi, ka, ja persona sešu mēnešu laikā nav vērsusies Satversmes tiesā, tad visticamāk, ka šis aizskārumus nav vērtējams kā būtisks.

Un no lietas materiāliem izriet, ka pieteicēji pēc pašu vārdiem, savu tiesību aizskārumu ir pacietuši vairāk kā sešus mēnešus un pieteicēju norādītais, ka šis aizskārumus ir bijis ilgstošs, jo ir radies katru mēnesi no jauna, izmaksājot šo te kompensāciju, nevarētu būt pamats, kāpēc šis Satversmes tiesas likumā noteiktais termiņš nebūtu attiecināms uz šo situāciju. Un tikpat lielā mērā tas nav arguments, kāpēc lieta būtu šobrīd vērtējama kā vispār svarīga.

Mūsaprāt, likumdevēja noteiktais sešu mēnešu termiņš ir saistāms ne tikai ar tiesisko stabilitāti un tiesisko noteiktību, bet ir saistāms arī ar tādiem būtiskiem politikas plānošanas principiem, kā politikas ilgtspēja un politikas iniciatīvas savstarpējā saskaņotība un pēctecība. Kā rezultātā, ja neskatoties uz šo te termiņu, tiek apstrīdētas normas, kas ir pieņemtas ilgu laiku iepriekš un uz kuru bāzes ir veidota pārējā sistēma, tad veidojas līdzīga situācija, kā šobrīd, kad atzīstot par spēkā neesošu, piemēram, vienu no šiem sistēmas bāzes elementiem, automātiski ir pārskatāmi arī tam sekojošie sistēmas elementi.

Vienlaikus Ministru kabinets arī uztur iepriekš pausto viedokli par to, ka šādi jautājumi, kas horizontāli skartu visus tiesas... profesijai piederīgos, būtu tomēr risināmi ar likumā noteiktu kompetentu institūciju starpniecību, kas ir arī politikas dalībnieki. Šajā gadījumā tā ir Tieslietu padome, kurai likumā ir noteiktas tiesības vērsties ar konstitucionālu sūdzību Satversmes tiesā.

Un arī attiecībā uz pieteicēju pašu norādīto par to, ka pieteikuma iesniegšanu noteic situācijas izmaiņas 2012. gada otrajā pusē. Tad Ministru kabinets, līdzīgi kā Saeimas pārstāvis vēlētos vērst tiesas uzmanību uz apstākli, ka šīm te faktisko apstākļu izmaiņām pretim ir bijušas attiecīgas tiesiskā regulējuma izmaiņas — gan grozījumi Tiesu izpildītāju likumā, gan Ministru kabineta noteikumos par tiesu izpildītāju amata atlīdzības taksēm.

Un ievērojot šo situāciju rodas jautājums, vai tiešām apstrīdētās normas ir radījušas aizskārumu. Un Ministru kabineta ieskatā ir apšaubāma šī te cēloņsakarība starp apstrīdētajām normām un radīto kaitējumu.

Līdz ar to Ministru kabinets tomēr lūgtu Satversmes tiesu dot savu vērtējumu tam, vai Satversmes tiesas likumā noteiktais sūdzības iesniegtais termiņš tomēr nebūtu attiecināms uz šo 18. oktobrī iesniegto pieteikumu un vai tas nebūtu pamats tiesvedības izbeigšanai daļā par šo pieteikumu.

Paldies.

G. Kūtris.

Paldies.

Līdz ar to pasludinu tiesas debates par slēgtām.

Vai lietas dalībniekiem ir vēlšanās izteikt kādu repliku?

Lūdzu! Saeimas pārstāvim?

J. Pleps.

Paldies.

G. Kūtris.

Ministru kabineta pārstāvei?

I. Ilgaža.

Nē. Paldies.

G. Kūtris.

Līdz ar to lieta ir izskatīta un tiesa paziņo, ka tiesas nolēmums tiks pasludināts 27. jūnijā plkst. 10.00 šajā tiesas zālē.

Tiesas sēdi pasludinu par slēgtu.

Stenogrammas izgatavotāja

Mārīte Ceļmalniece

Tiesas sēžu sekretāre

Elīna Kursiša